

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KPSS 2026

GENEL KÜLTÜR

SON 11 YIL

ÇIKMIŞ

COĞRAFYA

**KONULARINA GÖRE DÜZENLENMİŞ
TAMAMI ÇÖZÜMLÜ**

2024 - 2023 - 2022 - 2021 - 2020 - 2019

2018 - 2017 - 2016 - 2015

2025 SORULARI DÂHİL!

YEDİİKLİM

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://raner.org>
/yediklimyayincilik

OK-YAY

YEDİİKLİM

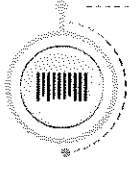
2026 KPSS GENEL KÜLTÜR COĞRAFYA KONULARINA GÖRE TAMAMI ÇÖZÜMLÜ ÇIKMIŞ SORULAR

© Copyright YEDİİKLİM EĞİTİM BİLGİSAYAR YAYINCILIK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

Bu kitabın bütün hakları YEDİİKLİM EĞİTİM BİLGİSAYAR YAYINCILIK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.'ne aittir.

Yayınevimizin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-5836-87-8

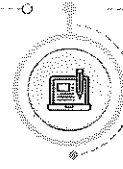
SERTİFİKA

49293

EDİTÖR

Ertuğrul ÇELİK

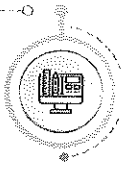
REDAKTÖR

Özge ÇAÇIRAN

KAPAK TASARIMI

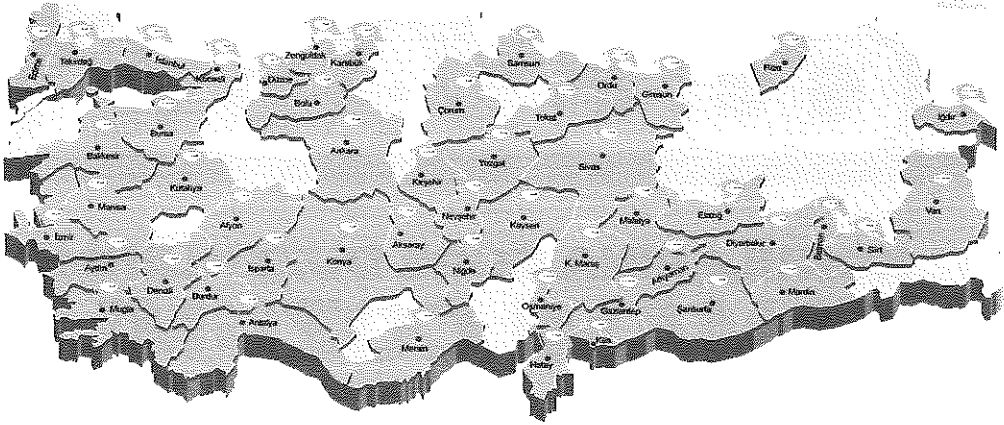
Ceren YÜKSEL

SAYFA TASARIMI

YEDİİKLİM

ADİYAMAN	AFYON	AKSARAY	ANKARA	ANTALYA	AYDIN	BALIKESİR	BATMAN	BOLU	BURDUR	BURSA	ÇORUM	DENİZLİ
DIYARBAKIR	DÜZCE	EDİRNE	ELAZIĞ	ERZURUM	G. ANTEP	GİRESUN	HATAY	İÇİDR	ISPARTA	İSTANBUL	İZMİR	İZMİR
K. MARAŞ	KARABÜK	KAYSERİ	KIRŞEHİR	KİLİS	KOCAELİ	KONYA	Ant. Kampis	KÜTAHYA	Malatya	MANİSA	MARDİN	MARDİN
Merkez	MERSİN	MUĞLA	NEVŞEHİR	NİĞDE	Cebeci	Ereğli	Sarıhan	ORDU	OSMANİYE	Bakırcı	Alaşehir	Kızıltepe
Elazığ	Sakarya	SAMSUN	SİRT	SİVAS	ŞANLIURFA	TEKİRDAĞ	TOKAT	Fatsa	VAN	Silvan	Karakaya	YOZGAT
					Siverek	Çorlu				Sultanbeyi	Sahitli	ZONGULDAK
					Van							K. Ereğli

BASKI: Güngörler Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti. (Sertifika No: 49889)

Saray Mahallesi 658. Cadde No: 11 Kahramankazan - ANKARA

Tel: 0 312 394 28 82 Faks: 0 312 394 28 83

İLETİŞİM: YEDİİKLİM Eğitim Bilgisayar Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.

Ostim Mah. Cevat Dündar Cad. No: 137 Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 64 19-20 Faks: 0 312 384 64 23

www.yediiklim.net yediiklim@yediiklim.net www.yediiklim.com.tr

Bu kitabın içerisinde kullanılan ÖSYM sorularının her hakkı ÖSYM'ye aittir. Hangi amaçla olursa olsun, tamamının veya bir kısmının kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması ya da kullanılması, yayımlanması ÖSYM'nin yazılı izni olmadan yapılamaz. Yayınevimiz telif ücreti ödeyerek bu izni almıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rantev.org>

OK-YAY

ÖN SÖZ

Yediiklim Yayıncılık, Konularına Göre Düzenlenmiş Tamamı Çözümlü Çıkmış Sorular Genel Kültür Coğrafya ile karşınızda. Bu kitap, 2015 yılından bugüne ÖSYM'nin kamu kurumlarının personel ihtiyacını gidermek için düzenlediği Kamu Personel Seçme Sınavlarında sorduğu Genel Kültür Coğrafya sorularını içermektedir.

Bu kitap yıllardır binlerce öğrencisini kazandırma başarısına imza atmış, hazırladıkları yayınlarla Türkiye'nin dört bir tarafındaki memur-öğretmen adaylarının ve dersane-kurs merkezlerinin takdirini kazanmış öğretmenler tarafından hazırlanmıştır.

Her yıl düzenli olarak yapılan KPSS, yüz binlerce genci iş sahibi yapmıştır. Hayatın her alanında olduğu gibi, KPSS hazırlıkta da doğru çalışma stratejileri, tutarlı ve disiplinli çalışma süreci önem kazanmıştır. Fakat tüm bunlar kadar kaynak seçimi de stratejik bir öneme sahiptir. Bu süreçte en etkin şekilde katkıda bulunabilmek için elinizdeki eser hazırlanmıştır.

ÖSYM, her ne kadar sınav formatlarında zaman zaman yenilikler yapsa da;

1. Önceki sınavlarda sorduğu soruları aynen sorabilmektedir.
2. Önceki sınavlarda sorduğu soruların çok benzerlerini sorabilmektedir.
3. Önceki sınavlardaki soruların kapsamından çok fazla dışarı çıkmamaktadır.

Bu kitap, ÖSYM'nin KPSS'de sormuş olduğu soruları (2015-2025) içerip, konularına göre sınıflandırılarak çalışmalarınızda sizlere kolaylık sağlamayı amaçlamaktadır.

Hayatımıza yön veren başarılar, gönülden ve yeterince ciddi çalışıldığında elde edilir. Yediiklim Yayıncılık olarak biz, bu kitabı hazırlarken gönülden çalıştık ve işimize gereken önemi verdik. Şimdi sıra sizde...

Sınava KPSS'yi bilenlerle hazırlanın...

Yediiklim Yayın Kurulu

Türkiye'nin Coğrafi Konumu	1
Türkiye'nin Yeryüzü Şekilleri.....	6
Türkiye'nin İklimi ve Bitki Örtüsü.....	30
Türkiye'de Nüfus ve Yerleşme	38
Türkiye'de Tarım, Hayvancılık ve Ormancılık	51
Türkiye'de Madencilik, Enerji Kaynakları ve Endüstri.....	63
Türkiye'de Ulaşım, Ticaret ve Turizm	76
Bölgeler ve Bölgesel Kalkınma Projeleri.....	90

1. Tatilini geçirmek üzere Türkiye'ye gelen bir turist, Türkiye'de kaldığı dönemde gece süresinin gittikçe kısalmasıyla birlikte gündüz süresine göre daha uzun olduğunu fark etmiştir.

Buna göre turistin hangi tarihler arasında Türkiye'de olduğu söylenebilir? (2015)

- A) 31 Ocak -11 Şubat
B) 1 -11 Nisan
C) 8-18 Temmuz
D) 30 Eylül -11 Ekim
E) 11-21 Aralık

3. İstanbul ve Çanakkale Boğazları konumlarından dolayı tarih boyunca uluslararası ilişkilerde ve su yolu taşımacılığında büyük bir öneme sahip olmuştur. Bu boğazlar, Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerin Akdeniz'e oradan da okyanuslara çıkış kapıları durumundadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu ülkelerden biri değildir? (2017)

- A) Azerbaycan B) Rusya
C) Romanya D) Ukrayna
E) Gürcistan

4. I. En uzun kara sınırını oluşturur.
II. Belirlenen en eski sınırdır.
III. Büyük kısmı su bölümü çizgilerinden geçer.

Türkiye'nin sınır özellikleri dikkate alındığında, yukarıdakilerden hangileri Türkiye-İran sınırına aittir? (2017)

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

2. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin özel konumuyla ilgilidir? (2017)**

- A) Dört mevsimin belirgin olarak yaşanması
B) Karadeniz'deki ortalama deniz suyu sıcaklığının Akdeniz'den düşük olması
C) Ankara'da ortalama sıcaklıkların Erzurum'dan yüksek olması
D) Diyarbakır'da güneyden esen rüzgârların sıcaklığı artırması
E) Antalya'da ortalama sıcaklıkların İstanbul'dan fazla olması

6. Aşağıdakilerin hangisinde 21 Haziran'da belirtilen doğrultuda hareket edildiğinde hem gündüz süresi uzar hem de yerel saat daha geri olur? (2020)

- A) İzmir'den Van'a
- B) Sinop'tan Muğla'ya
- C) Adana'dan Edirne'ye
- D) Antalya'dan Ardahan'a
- E) Samsun'dan Adıyaman'a

7. Türkiye'de güneşin doğuş ve batış saatleri yaz ile kış mevsimlerinde değişiklik gösterir. Ortalama güneşlenme süresi kış aylarında daha kısa iken yaz aylarında daha uzundur.

Bu süre farkının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (2021)

- A) Yükselti
- B) Göreceli konum
- C) Bakı faktörü
- D) Mutlak konum
- E) Ülkenin sınırları

8. Türkiye'nin iklimiyle ilgili olarak;

- I. dört mevsimin belirgin olarak yaşanması,
- II. yıllık sıcaklık farklarının belirgin olması,
- III. kısa mesafelerde sıcaklık farkının görülmesi,
- IV. doğuya gidildikçe karın yerde kalma süresinin artması

özelliklerinden hangileri üzerinde mutlak konum daha fazla etkili olmaktadır? (2022 İPTAL)

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
- D) II ve IV E) III ve IV

- 9. I. Uluslararası enerji transferinde üs konumunda olması
- II. Hidrolik enerji potansiyelinin yüksek olması
- III. Yer altı ve yer üstü tatlı su kaynaklarının zengin olması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin Orta Doğu ülkelerine göre jeopolitik açıdan daha güçlü olduğu doğal unsurlar arasında bulunur? (2023)

- A) Yalnız I B) Yalnız II
- C) Yalnız III D) I ve II
- E) II ve III

10. Türkiye'nin coğrafi konumu ifade edilirken kuzey, güney, doğu ve batı yönlerindeki uç noktalarına da yer verilir.

Aşağıdakilerden hangisi bu uç noktalardan biri değildir? (2024)

- A) Sinop - İnceburun
- B) Dil Yöresi - Dilucu
- C) Yayladağı - Topraktutan Köyü
- D) Gökçeada - İnceburun
- E) İzmir - Karaburun

1. Sorudaki açıklamaya göre, Türkiye'ye gelen turistin kaldığı dönemde gece süresi gittikçe kısalmakta ise 21 Aralık tarihinden sonraki günlerde bulunduğu söyleyebiliriz (21 Aralık'ta ülkemizde yıl içerisindeki en uzun gece süresi en kısa gündüz süresi yaşanır ve bu tarihten sonra gece süresi kısalmaya başlar). Ayrıca gece süresinin gündüz süresine göre daha uzun olduğunu fark etmiştir, gece süresi 21 Mart'a kadar gündüz süresinden uzun olduğu için (21 Mart'tan sonra gece süresi gündüz süresinden daha kısadır, 23 Eylül'e kadar) turistin ziyareti 21 Aralık ile 21 Mart arası bir dönemde gerçekleşmiştir (Ocak-Şubat).

Cevap A

2. A) Dört mevsimin belirgin olarak yaşanması (Orta kuşakta olmasının sonucu)
B) Karadeniz'deki ortalama deniz suyu sıcaklıklarının Akdeniz'den düşük olması (Enlemin sonucu)
C) Ankara'da ortalama sıcaklıkların Erzurum'dan yüksek olması (Özel konum sonucu)
D) Diyarbakır'da güneyden esen rüzgârların sıcaklığı artırması (Enlemin sonucu)
E) Antalya'da ortalama sıcaklıkların İstanbul'dan fazla olması (Enlemin sonucu)

Aynı enlem üzerinde yer alan iki farklı merkezin sıcaklık, tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi, yağış, bitki örtüsü... gibi durumların farklılık göstermesi özel konum ile açıklanır. Ankara'nın Erzurum'dan daha sıcak olması Ankara'nın yükseltilisinin daha az olmasıyla ilgilidir.

Cevap C

3. "İstanbul ve Çanakkale Boğazları konumlarından dolayı tarih boyunca uluslararası ilişkilerde ve su yolu taşımacılığında büyük bir öneme sahip olmuştur. Bu Boğazlar, Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerin Akdeniz'e oradan da okyanuslara çıkış kapıları durumundadır." Seçeneklerde verilen ülkelerin coğrafi konumları dikkate alındığında Rusya, Romanya, Ukrayna ve Gürcistan'ın Karadeniz'e kıyısı bulunduğundan Boğazlardan faydalanabilir. Ancak Azerbaycan'ın Karadeniz'e kıyısı bulunmadığı için bu durumdan yararlanamaz.

Cevap A

4. Türkiye-İran sınırı için belirtilen en eski sınırdır (Kasrı Şirin Antlaşması). Büyük bir kısmı su bölümü çizgilerinden geçer çünkü bu sınırimızda sıra dağlar bulunmaktadır. Ancak en uzun sınırimız İran sınırı değil Suriye sınırıdır.

Cevap E

5. Türkiye'nin coğrafi koordinatları 36°-42° Kuzey paralelleri, 26°- 45° Doğu meridyenleri olup ülkemiz Kuzey Yarım Küre ülkesidir. Türkiye'nin koordinatları dikkate alındığında;
- A) 28° Doğu 35° Kuzey (Türkiye sınırları içinde yer almaz.)
B) 40° Doğu 30° Kuzey (Türkiye sınırları içinde yer almaz.)
C) 38° Doğu 28° Kuzey (Türkiye sınırları içinde yer almaz.)
D) 36° Doğu 38° Kuzey (Türkiye sınırları içinde yer alır.)
E) 26° Doğu 45° Kuzey (Türkiye sınırları içinde yer almaz.)

Cevap D

6. Türkiye'de eksen eğikliğine bağlı olarak yıl içerisinde gece ile gündüz arasında süre farkı oluşur. Özel tarihlerden 21 Haziran'da Türkiye'nin kuzeyine doğru hareket edilirse gündüz süresinin daha da uzadığı gözlenir. Bu bağlamda başlangıç noktasından kuzeye doğru hareket etmeliyiz ki gündüz süresi daha da uzun olsun. Yerel saatin de daha geri olması koşulunu sağlaması için de batı yönünde hareket etmeliyiz. Seçenekler incelendiğinde Adana'dan Edirne'ye hareket edersek gündüz süresinin daha uzun ve yerel saatin daha geri olduğunu söyleyebiliriz.

Cevap C

7. Türkiye'de güneşin doğuş ve batış saatleri yaz ile kış mevsimlerinde değişiklik gösterir. Ortalama güneşlenme süresi kış aylarında daha kısa iken yaz aylarında daha uzundur. Bu süre farkının ortaya çıkmasındaki temel neden enlem etkisine bağlı olarak mevsimler arası gündüz uzunluklarının değişmesidir, bu da mutlak konumun sonuçları içerisinde ele alınır.

Cevap D

8. Türkiye'nin iklimiyle ilgili olarak verilen bilgilerden

- I. dört mevsimin belirgin olarak yaşanması,
- II. yıllık sıcaklık farklarının belirgin olması

Türkiye'nin mutlak konumunun sonuçları ile ortaya çıkarken

- III. kısa mesafelerde sıcaklık farkının görülmesi,
- IV. doğuya gidildikçe karın yerde kalma süresinin artması

özellikleri Türkiye'nin özel konumunun sonucunda ortaya çıkmaktadır.

Bu soru kalıbı yine ÖSYM'nin en sevdiği kalıplardan birisi olup, çeldiriciliği fazla olan bir sorudur. Yıllık sıcaklık farkları ile nem arasında bir ilişki kuramazsınız, bu durum Türkiye'nin mevsimsel değişikliklerinin belirgin olması, orta kuşakta yer alması ile ilgilidir. I. öncüldeki dört mevsimin belirgin olarak yaşanması ifadesi "Aynı dört mevsimin belirgin olarak yaşanması" deseydi o zaman özel konum olurdu.

Cevap A

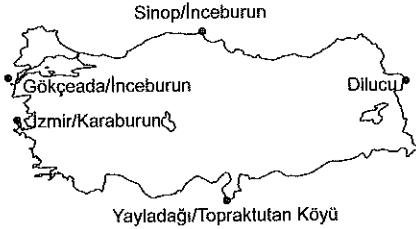
9. Uluslararası enerji transferinde üs konumunda olması doğal değil beşerîdir.

Hidroelektrik enerji potansiyelinin yüksek olması ve yer altı ve yer üstü kaynakları yönünden zengin olması doğal unsurlar arasında yer alır.

Cevap E

Yediliklimyayincilik

10.

İzmir/Karaburun ülkemizin uç noktaları arasında yer almaz. Çanakkale iline bağlı Gökçeada, İzmir/Karaburun'un daha batısında yer alır.

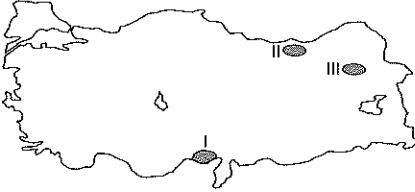
Cevap E

1. Çok sayıda akarsuyun bulunduğu Türkiye'de, akarsu vadilerinin büyük bölümünün "V" şeklinde bir profile sahip olduğu görülür.

Bu durumun başlıca nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (2015)

- A) Yamaç eğim değerlerinin fazla olması
B) İlkbahardaki kar erimelerinin fazla olması
C) Akarsuların denge profiline ulaşmamış olması
D) Zemindeki kayaç yapısının dirençsiz olması
E) Açık havza akarsuları olması

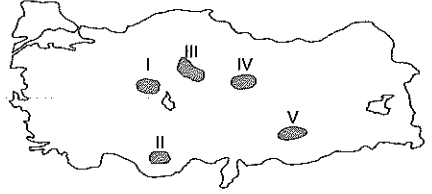
2.

Haritada numaralarla gösterilen alanlarda yaygın olarak görülen toprak tipleri aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir? (2015)

	I	II	III
A) Alüvyal	Kahverengi orman	Çernozyom	
B) Terra-rossa	Alüvyal	Çernozyom	
C) Terra-rossa	Kahverengi orman	Alüvyal	
D) Alüvyal	Çernozyom	Kahverengi orman	
E) Çernozyom	Alüvyal	Kahverengi orman	

3. Platolar, Türkiye arazisi içinde geniş yer kaplamaktadır. Bu alanlarda genellikle kuru tarım ve hayvancılık faaliyetleri yapılmaktadır.

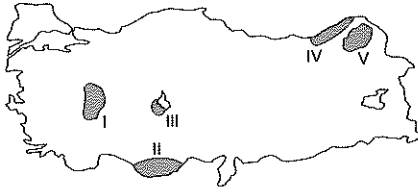
Buna göre yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen platolardan hangisi bu faaliyetlerin her ikisi bakımından bu genellemeye uymamaktadır? (2015)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Aşağıdaki ova ve oluşum kökeni eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır? (2015)

- A) Elmalı - Karstik
B) Bafra - Delta
C) Nazilli - Tektonik
D) Merzifon - Tektonik
E) Ergene - Delta

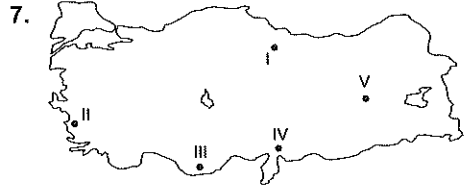
5. Aşağıda, haritada numaralandırılarak gösterilmiş beş alan ve bu alanların dördüne ait toprak özellikleri verilmiştir.

- Yazları yağışlı karasal iklim koşullarında yetişen yüksek boylu çayırılar altında oluşmuşlardır.
- Kalker ana kaya üzerinde oluşan kırmızı renkli bu topraklarda organik madde miktarı azdır.
- Yıkınmanın fazla olduğu bu topraklar asidik karakter gösterir.
- Bünyelerinde bol miktarda çeşitli tuzlar bulunduran bu toprakların tarımsal verimi düşüktür.

Buna göre, haritadaki alanlardan hangisine ait toprak özelliği verilmemiştir? (2016)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen alanların hangisinde deprem riski diğerlerinden daha azdır? (2016)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Türkiye'de buzul aşındırma ve biriktirme şekillerinin bulunduğu yerler,

- Yüksek dağlık alanlardır.
 - Plato görünümündeki yerlerdir.
 - Genellikle 2000 metrenin üzerindedir.
 - Ülkenin kuzeyinde bulunmaktadır.
- özelliklerinden hangileri bakımından ortakdır? (2016)**

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6. Bir grup doğa yürüyüşçüsü kıydan başlayarak bir dağa tırmanırken; kestane, gürgen, şimşir, kayın, sarıçam, göknar ve ladin gibi ağaçları görmüştür.

Bu doğa yürüyüşünün aşağıdaki dağların hangisinde yapıldığı söylenebilir? (2016)

- A) Amanoslar B) Bozdağ
C) Kazdağı D) Kaçkar
E) Bolkar

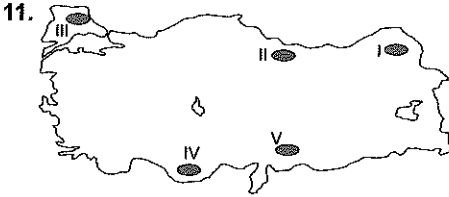
9. Türkiye'de karstik şekiller yaygın olmakla birlikte polyelerin Batı Toroslarda daha fazla bulunmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (2016)

- A) Akdeniz yağış rejiminin görülmesi
B) Bitki örtüsü bakımından zengin olması
C) Kalın kalker ve kırıklı yapının varlığı
D) Yükselti ve eğimin fazla olması
E) 4. Jeolojik Zaman'da buzullaşmaya uğraması

10. I. Kuzey ve güneyde Alp orojenezile oluşan sıradağların bulunması
 II. Batı Anadolu'da horst ve grabenlerin bulunması
 III. Epirojenik hareketlerle Anadolu Yarımadası'nın yükselmesi
 IV. Akarsu aşındırmasıyla oluşan derin vadilerin yer alması

Yukarıdakilerden hangileri, Türkiye arazisinin ortalama yükseltisinin fazla olmasında diğerlerinden daha etkili olmuştur? (2016)

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
 D) II ve IV E) III ve IV

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangisinde volkanik araziler yaygın olarak görülür? (2017)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki set göllerinden biri değildir? (2017)

- A) Büyük Çekmece Gölü
 B) Köyceğiz Gölü
 C) Uzungöl
 D) Beyşehir Gölü
 E) Tortum Gölü

13. Aşağıdaki haritada bazı alanlar koyu renkle gösterilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu alanlar için ortak bir özelliktir? (2017)

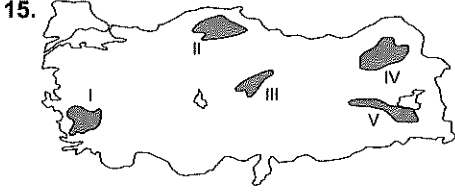
- A) Karstik alanlardır.
 B) Volkanik alanlardır.
 C) Yaşlı temel arazilerdir.
 D) Doğa koruma alanlarıdır.
 E) Önemli linyit havzalarıdır.

Yediliklimyayincılık

14. I. Ege Denizi'nin oluşması - İkinci Jeolojik Zaman
 II. Kuzey Anadolu ve Toros Dağlarının oluşması - Üçüncü Jeolojik Zaman
 III. İstanbul Boğazı'nın oluşması - Dördüncü Jeolojik Zaman

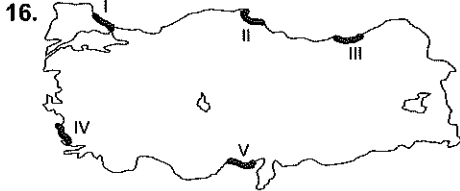
Türkiye'deki bazı coğrafi olayların meydana geldiği jeolojik zamanlarla ilgili yukarıdaki eşleştirmelerden hangileri doğrudur? (2018)

- A) Yalnız I B) Yalnız II
 C) Yalnız III D) I ve II
 E) II ve III

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak koyu renkle gösterilen yerlerden hangisi masif arazilerin bulunduğu alanlardan biri değildir? (2018)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

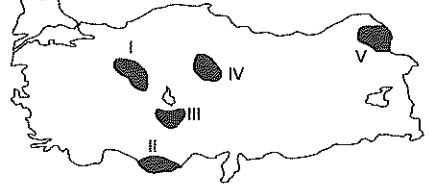
Yukarıdaki haritada numaralandırılarak ve kırmızı renkle gösterilen kıyı hatlarının hangisinde kıyı kumulları daha az görülmektedir? (2018)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

17. Aşağıdakilerden hangisi, Anadolu'nun iç kısımlarından kaynağını alarak kuzey veya güneydeki sıradağları aşan akarsulardan biri değildir? (2018)

- A) Kızılırmak
B) Fırat Irmağı
C) Seyhan Nehri
D) Sakarya Irmağı
E) Dalaman Çayı

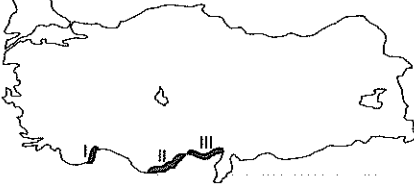
18. Obruk Platosu, adını üzerinde yer alan çok sayıdaki obruktan almıştır. Yüzeyi genel olarak 1100-1150 metre arasında değişen ve çevresindeki ovalara göre yükseltisi fazla olmayan bu plato, özellikle yer altı karst gelişiminin etkin olduğu bir sahadır.

Yukarıda açıklaması verilen plato, haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangisinde yer almaktadır? (2019)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

19. Aşağıdaki haritada Türkiye kıyılarına ait üç yer numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu yerlerin, kıta sahanlıkları, geniş-ten dara doğru aşağıdakilerin hangi-sinde sırasıyla verilmiştir? (2019)

- A) I, II, III B) II, I, III C) II, III, I
D) III, I, II E) III, II, I

20. Türkiye'de;

- I. tektonik hareketler sonucunda oluş-
muş çöküntü alanlarında gelişen,
- II. akarsuların taşıdığı alüvyonların den-
iz kıyısında birikmesiyle oluşan,
- III. kireç taşının çözünmesi sonucunda
başlıca karstik süreçlerle şekillenen
ovalar yaygın olarak görülmektedir.

Buna göre I, II ve III numaralı süreç-
lere bağlı gelişen ovalara ait örnekler
aşağıdakilerden hangisinde doğru
olarak verilmiştir? (2019)

	I	II	III
A) Suluova	Çarşamba	Elmalı	
	Ovası	Ovası	
B) Erzincan	Niksar	Antalya	
	Ovası	Ovası	
C) Silifke	Bafra	Tefenni	
	Ovası	Ovası	
D) Niksar	Elmalı	Çarşamba	
	Ovası	Ovası	
E) Tefenni	Suluova	Düzce	
	Ovası	Ovası	

21. I. İstanbul ve Çanakkale boğazları

II. Kuzey Anadolu ve Toros dağları

III. Çukurova, Bafra ve Çarşamba del-
talari

Yukarıdakilerden hangilerinin olu-
şumunda orojenik hareketler etkili
olmuştur? (2020)

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

22. Volkanik faaliyet sonucu yüzeye çıkan
lavlardan oluşan arazinin akarsular ta-
rafından aşındırılmasıyla lav platoları
oluşur.

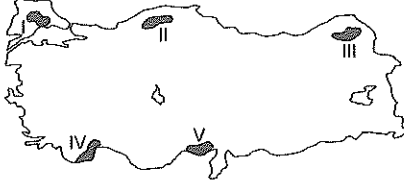
Aşağıdaki platolardan hangisi bu tür
oluşum özelliğine sahiptir? (2020)

- A) Çatalca - Kocaeli
B) Cihanbeyli
C) Haymana
D) Taşeli
E) Erzurum - Kars

23. Aşağıdaki illerin hangisinde jips
karstına ait yer şekilleri daha yaygın-
dır? (2020)

- A) Yozgat B) Diyarbakır
C) Giresun D) Kastamonu
E) Sivas

24. Türkiye'de kepir veya taş doğuran toprak olarak da bilinen vertisoller sınırlı alanlarda görülür.

Haritada numaralandırılan alanlardan hangisi bu toprakların yaygın olarak görüldüğü yerler arasında bulunur? (2020)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

25. Kuzey Anadolu Fay Kuşağı, Doğu Anadolu'da Karlıova yakınlarından başlayıp Ege Denizi'ne kadar ulaşmaktadır.

Aşağıdaki illerden hangisi bu fay kuşağı üzerinde yer almaz? (2021)

- A) Bolu B) Tokat
C) Yalova D) Elâzığ
E) Erzincan

26. Türkiye'nin bazı yüksek dağlarında buzul aşındırması ve biriktirmesi sonucunda oluşmuş yer şekillerine yaygın olarak rastlanır.

Haritada numaralandırılan alanların hangilerinde bu yer şekilleri daha fazla görülür? (2021)

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

27. I. Tektonik hareketler

II. Volkanik faaliyetler

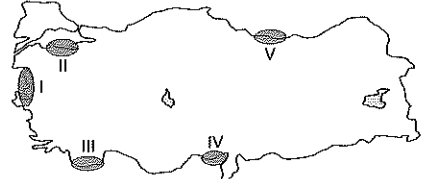
III. Kimyasal ayrışma

IV. Kayaç türü

Türkiye'de dağların geniş alanlar kaplamasında yukarıdakilerden hangileri daha fazla etkili olmuştur? (2021)

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

28. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde Dalmaçya tipi kıyılar görülmektedir? (2021)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

29. Kurak ve yarı kurak bölgelerdeki kapalı havza tabanlarında sığ göller oluşmaktadır. Yağışlı dönemlerde bu göllerin alanı genişlemekte ve derinliği artmaktadır. Şiddetli kurak dönemlerde ise göller tamamen kuruyabilmektedir. Kendine has ekosisteme sahip olan bu göller, aynı zamanda önemli sulak alanlardır.

Aşağıdaki göllerden hangisi bu türden bir oluşum gösterir? (2021)

- A) Seyfe (Kırşehir)
B) Abant (Bolu)
C) Tortum (Erzurum)
D) Büyükçekmece (İstanbul)
E) Eğirdir (Isparta)

30. Türkiye ile komşu ülkeler arasında bulunan sınırlar, farklı doğal unsurlara göre belirlenmiştir. Bu sınırların bazılarında dağlar, bazılarında ise akarsular sınır çizgisini belirleyen doğal unsurlardır.

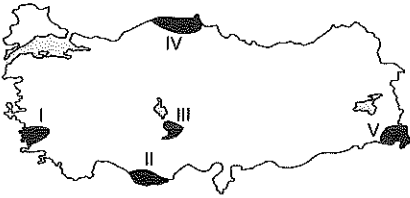
Buna göre Aras Nehri aşağıdaki ülkelerden hangisi ile Türkiye arasındaki bu çizgiyi belirler? (2021)

- A) İran B) Gürcistan
C) Ermenistan D) Irak
E) Suriye

32. Türkiye'nin güneyindeki en uç noktasından, kuzeyindeki en uç noktasına çizilecek doğrusal bir hat boyunca güneyden kuzeye doğru seyahat edecek bir kişinin sırasıyla aşağıdaki dağlardan hangileri ile karşılaşması beklenir? (2022 İPTAL)

- A) Amanos Dağları, Tahtalı Dağları, Küre Dağları
B) Küre Dağları, Ilgaz Dağları, Bolkar Dağları
C) Yıldız Dağları, Tecer Dağları, Aydın Dağları
D) Tahtalı Dağları, Ilgaz Dağları, Küre Dağları
E) Köroğlu Dağları, Munzur Dağları, Amanos Dağları

31. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanlardan hangisi genç volkanik arazilerin yaygın olduğu sahalardan biridir? (2022 İPTAL)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

33. Aşağıda, Türkiye'de yer alan bir akarsu ile ilgili bazı özellikler verilmiştir.

- En büyük su toplama havzasına sahiptir.
- En yüksek akım değerlerine sahiptir.
- En önemli kolları Murat Nehri ve Karasu'dur.
- Sınır aşan akarsu olup Basra Körfezi'nden denize dökülmektedir.

Özellikleri verilen bu akarsu aşağıdakilerden hangisidir? (2022 İPTAL)

- A) Aras B) Fırat C) Kura
D) Dicle E) Meriç

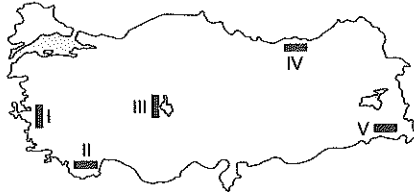
34. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde çığ afeti daha fazla etkilidir? (2022 İPTAL)

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

35. Eğimin fazla ve yükselti değerlerinin kısa mesafede önemli değişimler gösterdiği yerlerin iz düşüm alanı ile gerçek alanı arasındaki fark fazladır.

Yukarıdaki haritada numaralandırılan eş alanlı yerlerin hangisinde bu fark daha azdır? (2022 İPTAL)

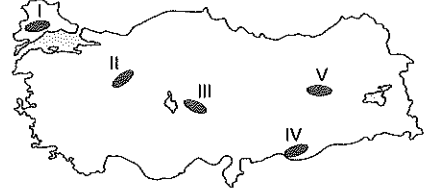
- A) I B) II C) III D) IV E) V

36. Bazı göl çanaklarının oluşumunda karstik süreçler etkilidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu süreçle oluşmuş göllerden biridir? (2022)

- A) Hızır B) Sapanca
C) Abant D) Ulubat
E) Hafik

37. Aşağıda, üzerinde bazı alanların numaralandırıldığı harita ile bir doğal afete neden olan bazı faktörler verilmiştir.

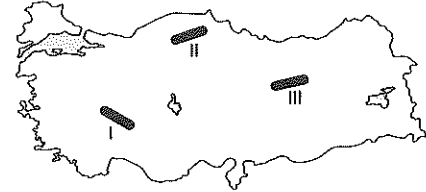

- Jeolojik yapı
- Arazinin eğimli olması
- Toprağın suya doymun olması
- Yamaç dengesinin bozulması

Bu faktörlerin neden olduğu doğal afet, haritada numaralandırılan alanların hangisinde daha sık yaşanır? (2022)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

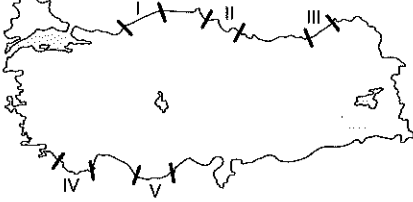
38. Aşağıdaki haritada bazı dağ sıraları numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu dağ sıralarının adları aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir? (2022)

I	II	III
A) Sultan	Ilgaz	Mercan
B) Ilgaz	Mercan	Sultan
C) Sultan	Mercan	Ilgaz
D) Mercan	Sultan	Ilgaz
E) Mercan	Ilgaz	Sultan

39. Türkiye'de dalga aşındırmasının yoğun olduğu kıyılarda yalıyar adı verilen diklik veya uçurumlara sıklıkla rastlanır.

Haritada numaralandırılan kıyıların hangisinde bu yer şekli daha az görülmektedir? (2022)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

40. Türkiye'deki toprak türleriyle ilgili olarak,

- I. Denizden uzak iç bölgelerde step bitki örtüsü altında kahverengi ve kestane renkli topraklar yaygın olarak görülür.
- II. Podzol topraklar, özellikle Toros Dağları'nın denize bakan yamaçlarında iğne yapraklı ağaçların oluştuğu ormanlar altında yaygın olarak görülür.
- III. Kuzeydoğu Anadolu'da yer alan platolardaki çayıraltı altında humus bakımından zengin olan çernezyom topraklar oluşmuştur.
- IV. Anadolu'da kepir veya taş doğuran olarak da bilinen vertisoller Karadeniz kıyı kesimlerinde yaygındır.

ifadelerinden hangileri doğrudur? (2022)

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

41. Anadolu'da jeolojik dönemler boyunca yağışlı ve nemli iklim koşullarına bağlı olarak gür bir bitki örtüsü gelişmiştir. Bu bitkilerin göl ve bataklık ortamlarda birikmesi sonucu zamanla zengin kömür yatakları oluşmuştur. Bunlardan rezerv bakımından en zengin olanı, linyit yataklarıdır. Soma, Yatağan, Elbistan gibi linyit yatakları bunlardan bazılarıdır.

Bu yataklar aşağıdaki jeolojik dönemlerin hangisinde oluşmuştur? (2022)

- A) Prekambriyen B) Paleozoyik
C) Mesozoyik D) Tersiyer
E) Kuvaterner

42. I. Uzunyayla platosunda buzul şekilleri yaygındır.
II. Cihanbeyli platosunda derin kanyon vadiler yaygındır.
III. Kapadokya platosunda volkanik şekiller yaygındır.

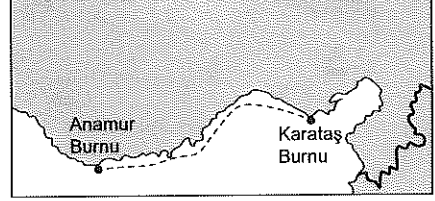
Türkiye'nin platolarıyla ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur? (2023)

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

43. Aşağıdakilerin hangisinde akarsu havzalarının açık veya kapalı olma durumuna ilişkin eşleştirme doğru verilmiştir? (2023)

Gediz Nehri	Aras Nehri	Çoruh Nehri
A) açık	kapalı	açık
B) kapalı	kapalı	açık
C) kapalı	açık	açık
D) açık	açık	kapalı
E) kapalı	açık	kapalı

45. Aşağıdaki bir bölümü gösterilen harita parçasında Anamur Burnu'ndan Karataş Burnu'na hareket eden yolcu teknesinin rotası gösterilmiştir.

Bu rotada yolcuların aşağıdaki akarsulardan hangisinin denize döküldüğü yeri görmesi beklenir? (2023)

- A) Ceyhan Nehri
- B) Gökusu Nehri
- C) Manavgat Çayı
- D) Aksu Çayı
- E) Köprü Çayı

44. Tektonik hareketlere bağlı olarak oluşan göl, kapalı bir havzada yer alır. Türkiye'de göçmen kuşların önemli uğrak yerleri arasında olan gölün su seviyesi son yıllarda önemli miktarda alçalmış ve alanı daralmıştır.

Bazı özellikleri belirtilen bu göl aşağıdakilerden hangisidir? (2023)

- A) Tortum
- B) Nemrut
- C) Burdur
- D) Küçük Çekmece
- E) Durusu

46. Bozcaada'dan Aydın Kuşadası'na gemiyle kıyı boyunca seyahat eden bir kişinin sırasıyla aşağıdaki körfezlerin hangilerinden geçmesi beklenir? (2023)

- A) Saros - Edremit - Çandarlı
- B) Edremit - Saros - İzmir
- C) Güllük - Edremit - Çandarlı
- D) Çandarlı - Edremit - Güllük
- E) Edremit - Çandarlı - İzmir

47. Aşağıda, harita üzerinde numaralandırılarak gösterilmiş beş alan ve bu alanların dördüne ait bilgi verilmiştir.

- Kalkan şekilli volkan dağı bulunur.
- Karstik şekiller yaygın olarak bulunur.
- Grabenler arasında yer alan bir horst yapısı bulunur.
- Buzul aşındırma ve biriktirme şekilleri bulunur.

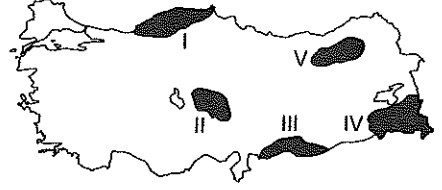
Buna göre haritada hangi numarayla gösterilen alana ait bilgi verilmemiştir? (2023)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

48. Üçüncü Jeolojik Zaman'da, Toros Dağları'nın oluşumunda aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur? (2024)

- A) Alp orojenezi
B) Buzullaşma
C) Deniz seviyesi alçalması
D) Akarsu aşındırması
E) Dalga ve akıntılar

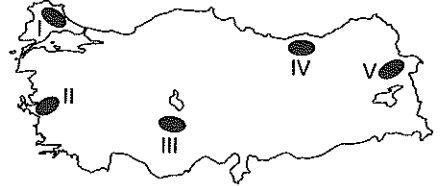
49. Aşağıdaki haritada beş alan numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde dağlık sahalar daha az yer kaplar? (2024)

- A) I ve II B) I ve V
C) II ve III D) III ve IV
E) IV ve V

50. Su ile temas ettiğinde çözünebilen kayaların bulunduğu sahalarda karstik yeryüzü şekilleri gelişir. Bu şekillerin bir kısmı mağara veya yer altı boşluklarının tavanlarının çökmesiyle oluşur.

Bu şekilde oluşan yerşekillerine haritada numaralandırılan alanların hangisinde daha fazla rastlanır? (2024)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

51. Bazı göller, vadilerin önlerinin birikinti yelpazeyle tıkanması sonucunda oluşur.

Türkiye'de yer alan aşağıdaki göllerden hangisi bu şekilde oluşmuştur? (2024)

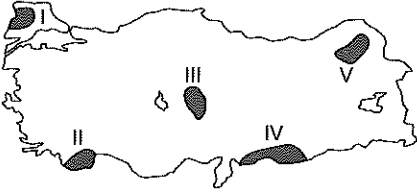
- A) Van Gölü B) Tuz Gölü
C) Terkos Gölü D) Tortum Gölü
E) Mogan Gölü

52. Türkiye'deki önemli aktif fay sistemlerinden biri de Doğu Anadolu Fay Sistemi'dir.

Aşağıdakilerden hangisi bu fay sistemi üzerindeki illerden biri değildir? (2025)

- A) Kahramanmaraş
- B) Malatya
- C) Bingöl
- D) Erzincan
- E) Elâzığ

53. Türkiye'de geniş alanlar kaplayan yer şekillerinden biri de platolardır.

Haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangisinde bu yer şekli görülmez? (2025)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

54. Türkiye'nin kuzeyinde genel olarak batı doğu yönünde uzanan ve kıyı ile iç kesimler arasında önemli bir topoğrafik bariyer oluşturan Kuzey Anadolu Dağları yer almaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu dağ sırası içerisinde yer almaz? (2025)

- A) Köroğlu Dağları
- B) Giresun Dağları
- C) Canik Dağları
- D) Bolkar Dağları
- E) Kaçkar Dağları

55. I. Gökova ve Fethiye körfezleri arasında dalmaçya tipi kıyı görülür.

II. Doğu Karadeniz kıyılarında lagünler yaygındır.

III. İstanbul Boğazı ria tipi kıyılara örnek olarak verilebilir.

IV. Taşeli Platosu'nun Akdeniz kıyıları boyunca falezler yaygın olarak görülür.

Türkiye kıyılarıyla ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur? (2025)

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

56. I. Boylarının kısa olması

II. Hidroelektrik potansiyellerinin yüksek olması

III. Taşımacılık faaliyetine uygun olmaları

IV. Karma rejim özelliği göstermeleri

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye topraklarından doğarak Basra Körfezi'ne dökülen akarsular için ortak özelliktir? (2025)

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

57. Türkiye'deki göllerin oluşum kökenleri dikkate alındığında aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır? (2025)

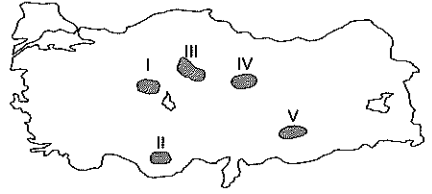
- A) Nemrut Gölü - volkanik
- B) Tuz Gölü - tektonik
- C) Meke Gölü - volkanik
- D) Avlan Gölü - karstik
- E) Köyceğiz Gölü - tektonik

1. Çok sayıda akarsuyun bulunduğu Türkiye’de, akarsuların büyük bölümünün “V” şeklinde bir (çentik) vadi profiline sahip olduğu görülür. Bu durumun başlıca nedeni akarsuların yatak eğimlerinin fazla olması ve denge profiline ulaşmamış olmasıdır.

Ülkemiz jeolojik olarak genç olduğu için (3. ve 4. jeolojik dönem) yüksek ve maruz kaldığı orojenik hareketlerden dolayı da engebeli bir ülkedir. Bu duruma bağlı olarak genel olarak akarsularımız henüz aşındırmalarını tamamlamamış ve denge profilinden uzaktır.

Cevap C

3.

Platolar, Türkiye arazisi içinde geniş yer kaplamaktadır. Bu alanlarda genellikle kuru tarım ve hayvancılık faaliyetleri yapılmaktadır.

Haritada numaralarla gösterilen;

- I. → Haymana Platosu
- II. → Taşeli Platosu
- III. → Bozok Platosu
- IV. → Uzun Yayla Platosu
- V. → Adıyaman Platosunu göstermektedir.

Bu plato alanlarından Akdeniz’de yer alan Taşeli Platosu’nda kuru tarım ve hayvancılık faaliyetleri genellemesine uymaz. Bu alanda daha çok sulı tarım faaliyetleri yapılırken hayvancılık faaliyetleri çok fazla ön planda değildir.

Cevap B

2. Haritada numaralarla gösterilen alanlarda yaygın olarak görülen toprak tipleri;

- I. Çukurova deltası - Alüvyal toprak
- II. Doğu Karadeniz - Kahverengi orman toprağı
- III. Erzurum-Kars yöresi - Çernozyom

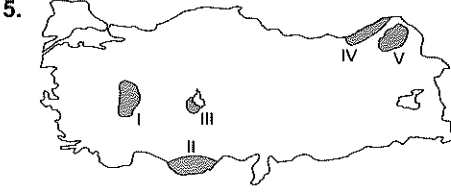
Cevap A

4. Ülkemizde tektonik, karstik, delta, taban seviyesi gibi ova çeşitleri bulunmaktadır.

Soruda verilen;

- Elmalı - Karstik
- Bafra - Delta
- Nazilli - Tektonik
- Merzifon - Tektonik
- Ergene ovası ise delta değil tektonik bir ovadır (Trakya).

Cevap E

Türkiye haritasında numaralandırılarak gösterilmiş beş alan ve bu alanların dördüne ait toprak özellikleri şöyle eşleştirilir:

Yazları yağışlı karasal iklim koşullarında yetişen yüksek boylu çayırlar altında oluşmuşlardır (V numaralı Erzurum-Kars yöresine ait çernozyom topraklarının özelliğidir.).

Kalker ana kaya üzerinde oluşan kırmızı renkli bu topraklarda organik madde miktarı azdır (II numaralı arazide oluşan terra rossa Akdeniz topraklarının özellikleri verilmiştir.).

Yıkanmanın fazla olduğu bu topraklar asidik karakter gösterir (IV numaralı arazide oluşan kırmızımsı yıkanmış orman topraklarının özellikleri verilmiştir.).

Bünyelerinde bol miktarda çeşitli tuzlar bulunduran bu toprakların tarımsal verimi düşüktür (III numaralı arazide oluşan step topraklarının özellikleri verilmiştir.).

Cevap A

6. Bir grup doğa yürüyüşçüsü kıyıdan başlayarak bir dağa tırmanırken; kestane, gürgen, şimşir, kayın, sarıçam, göknar ve ladin gibi ağaçları görmüştür. Bu doğa yürüyüşünü yapan grup ağaç çeşitliliği fazla olan bir yörede hareket etmektedir ve ladin türünde ağacın Doğu Karadeniz'i yansıttığını ifade edebiliriz. Dolayısıyla bu grubun Kaçkar Dağları'nda yürüyüş yaptığını söyleyebiliriz.

Cevap D

Türkiye haritasında işaretlenen noktalardan I, II, IV ve V numaralı araziler diri fay hatlarına yakın olduğu için deprem riski fazladır. Ancak III numaralı arazi fay hatlarına oldukça uzaktır. Nitekim Türkiye'de deprem riskinin en az olduğu yörelerden biri de Taşeli Platosu'dur.

Cevap C

8. Türkiye'de buzul aşındırma ve biriktirme şekillerinin bulunduğu yerler için,
- Yüksek dağlık alanlardır.
 - Genellikle 2000 metrenin üzerindedir. özelliklerini söyleyebiliriz.

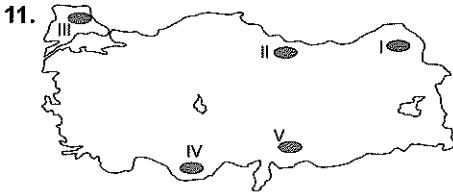
Cevap B

9. Türkiye'de karstik şekiller yaygın olmakla birlikte polyelerin Batı Toroslarda daha fazla bulunmasının temel nedeni kalın kalker ve kırıklı yapının varlığıdır. Polye, kayaların çözünmesiyle meydana gelen ve yüksek dağlar arasında bulunan geniş düzlük veya ova; bilinen diğer ismi ile karstik ovadır. Dolin ve uvala gibi farklı boyutlarda erime çukurlarının birleşmesiyle oluşan, genişlikleri 20-30 km'ye kadar ulaşabilen erime çukurlarıdır.

Cevap C

10. Türkiye arazisinin ortalama yükseltisi fazla ve oldukça engebeli bir ülkedir. Bu durumun ortaya çıkmasında kuzey ve güneyde Alp orojeneziiyle oluşan sıradağların bulunması, epirojenik hareketlerle Anadolu Yarımadası'nın yükselmesi daha fazla etkiye sahiptir.

Cevap B

Türkiye'de volkanik araziler fay hatlarına paralellik gösterir ve volkanik arazinin en yaygın olduğu saha Doğu Anadolu Bölgesi olup haritadaki işaretlenen yerlerden I numaralı arazi Erzurum-Kars Yöresi'dir, burası lav örtü platosudur. Dolayısıyla da haritada işaretlenen yörelerden volkanik arazilerin daha yaygın olduğu yer I numaralı sahadır.

Cevap A

12. Türkiye'de heyelan, kıyı set, alüvyon set, lav set göllerinin oluşumları görülmür. Seçenekler dikkate alındığında verilen göllerden Beyşehir Gölü tektonik kökenli bir göl olup oluşumunda setleşmenin etkisi söz konusu değildir.

Cevap D

Haritada dağılışı gösterilen sahalarda Türkiye'nin yaşlı (masif) arazileridir. Yıldız Dağları masifi, Ilgaz Dağları, Daday Kastamonu çevresi Menderes masifi, Orta Anadolu masifi ve Bitlis masifisinin dağılışı gösterilmiştir.

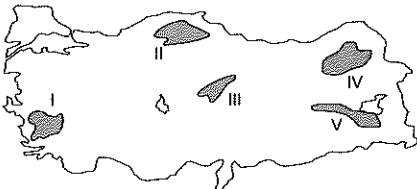
Cevap C

14. Türkiye'de farklı jeolojik dönemlere ait yer şekilleri oluşumuna rastlanmaktadır. Ancak temelde arazi yapımızın büyük bir bölümü Üçüncü ve Dördüncü Jeolojik Dönemlerde oluşmuş olup genç yapı bir arazi yapısına sahibiz. Sorunun öncüllerini incelediğimizde ise, Kuzey Anadolu ve Toros Dağlarının oluşması - Üçüncü Jeolojik Zaman, İstanbul Boğazı'nın oluşması - Dördüncü Jeolojik Zaman ifadeleri doğrudur. Ancak Ege Denizi'nin oluşması - İkinci Jeolojik Zaman ifadesi yanlıştır çünkü Ege Denizi Dördüncü Jeolojik Zaman'da oluşmuştur.

Cevap E

15. Masif arazi, yaşlı arazi anlamına gelir ve 1. Jeolojik Zaman'da ya da daha eski dönemlerde oluşmuştur. Ülkemizdeki masif araziler ise şunlardır:

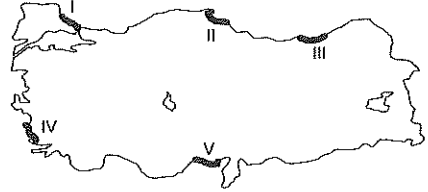
1. Masif: Istranca Masifi İstanbul Belgrat Ormanı'ndan Rezve Deresi'ne kadar uzanır. Trakya'nın Karadeniz kıyılarında yerleşme olmasının sebebi iç kıyıda falez bulunmasıdır. Istranca masifini Demir Köy, İğne Ada, Babaeski oluşturur.
2. Masif: Kaz Dağları masifi
3. Masif: Uludağ masifi
4. Masif: Menderes masifi
5. Masif: Sultan Dağları masifi Akşehir, Doğanhisar, Yalvaç, Karamut Çayı, Sultan Dağları arası
6. Masif: Anamur-Alanya masifi Ermenek, Hadim, Alanya, Silifke arasındadır.
7. Masif: Ilgaz Dağı masifi Daday-Kastamonu civarındadır.
8. Masif: Tokat masifi Almus- Sulusaray arasındadır.
9. Masif: Pulur masifi Erzincan-Çayırlı, Gümüşhane-Kelkit civarındadır.
10. Masif: Orta Anadolu Masifi: Kırşehir, Nevşehir, Kızılırmak oluşturur.
11. Masif: Niğde masifi Çamardı-Ulukışla arasındadır.
12. Masif: Bitlis masifi Van Gölü ve Muş'un güneyindeki dağlardır. Bu masif Doğu Anadolu'nun en büyük masifidir.

Haritadaki sahalardan incelendiğinde ise IV numaralı yöre Türkiye'nin masif arazileri arasında yer almaz.

Cevap D

16. Kalın kum örtüsüyle kaplı, deniz yönünden gelen egemen rüzgârların oluştuğu, kumul tepeliklerinin yaygın biçimde bulunduğu dar ya da geniş kıyı şeridinde kıyı kumulları denmektedir. Türkiye'de kıyı kumulları daha çok aşınmaya uygun kayaların bulunduğu sahaların önündeki gelişmiş olan plajların gerilerinde, kıyı ovalarında, kurumuş ya da dolmuş eski lagünlerin kıyılarında ve akarsuların denize ulaştıkları sahalarda daha çok görülür. Orta Karadeniz kıyı şeridinden Hatay kıyılarına kadar uzanan batı kıyıların tamamında kıyı kumullarına rastlanır.

Türkiye haritası incelendiğinde III numaralı sahil şeridinde dağlar kıyı çizgisi itibarıyla yükseldiği için kıyı kumulları oluşmamıştır.

Cevap C

17. Anadolu'nun iç kısımlarından kaynağını alarak kuzey veya güneydeki sıradağları aşan akarsular seçeneklere göre şöyle sıralanabilir; Kızılırmak, Fırat Irmağı, Seyhan Nehri ve Sakarya Irmağı'dır. Ancak Dalaman Çayı; Yeşilgöl Dağlarından doğar, Ortaca ve Dalaman ilçe sınırından geçip Akdeniz'e dökülür. Dalaman Çayı kuzeydoğu-güneybatı istikametinde hareket eder.

Cevap E

18. Obruk Platosu, adını üzerinde yer alan çok sayıdaki obruktan almıştır. Yüzeyi genel olarak 1100-1150 metre arasında değişen ve çevresindeki ovalara göre yükseltisi fazla olmayan bu plato, özellikle yer altı karst gelişiminin etkin olduğu bir sahadır. Obruk Platosu İç Anadolu Bölgesi'nde Tuz Gölü'nün güneyinde yer alır. Bu bağlamda haritada işaretlenen III numaralı saha Obruk Platosu'nu göstermektedir.

Cevap C

19. Türkiye kıyılarındaki kıta sahanlığı kıyı gerisindeki dağların uzanışı ve konumuna bağlı olarak değişmektedir. Dağlar kıyıya paralel uzanıp kıyı çizgisinin gerisinden yükseliyorsa kıta sahanlığı dar, şayet kıyı çizgisinden daha uzak bir alanda yükselmeye başlıyorsa kıta sahanlığı geniştir. Buna göre Orta Toroslar iç kesimlerden yükselme gösterdiği için Çukurova ve Silifke yörelerinde kıta sahanlığı geniş ancak Batı Toroslar kıyı şeridinin hemen gerisinden yükseldiği için kıta sahanlığı dardır. O hâlde sıralama şöyle olmalı: III, II, I

Cevap E

20. Türkiye'de ovaların oluşumları ile ilgili verilen bilgiler ve seçenekler eşleştirildiğinde I. öncülde tektonik ova eşleştirmesi, II. öncülde delta ovası, III. öncülde ise karstik ovaların eşleştirilmesi gerekmektedir. O hâlde I. Suluova, II. Çarşamba Ovası, III. Elmalı Ovası doğru eşleştirmedir.

Cevap A

21. İç kuvvetlerin ortaya çıkma şekillerinden biri olan orojenez terim olarak dağ oluşumunu ifade etmektedir. Verilen öncüllerdeki bilgileri dikkate aldığımızda Türkiye'de boğazların oluşumu epirojenik harekete örnek iken, delta ovalarının oluşumu dış kuvvetlerin ortaya çıkarttığı bir oluşumdur. Türkiye Alp orojenez kıvrım sisteminde yer alıp Kuzey Anadolu ve Toros dağlarının oluşumu orojenik hareket olarak nitelendirilir.

Cevap B

22. Volkanik faaliyet sonucu yüzeye çıkan lavlardan oluşan arazinin akarsular tarafından aşındırılmasıyla lav platoları oluşur. Seçeneklerde verilen platolardan Cihanbeyli ve Haymana platoları tabaka düzlüğü platolarıdır. Çatalca-Kocaeli aşınım platosu olup, Taşeli Platosu da karstik oluşumdur. Erzurum-Kars Platosu ise lav örtü platosudur.

Cevap E

23. Jips, diğer adıyla alçı taşı kalsiyum sülfat dihidrattan oluşan yumuşak bir mineraldir. Anadolu'da kaya tuzu ile birlikte özellikle Yukarı Kızılırmak bölümünde (Sivas) büyük kaya kütleleri hâlinde bulunurlar.

Cevap E

24. Vertisoller eski göl tabanlarındaki killi ve kireçli depolar üzerinde oluşan topraklardır. Türkiye'de kepir veya taş doğuran toprak olarak da bilinen vertisoller sınırlı alanlarda görülür. Anadolu'da Trakya yöresinde yaygın olarak görülür. Ayçiçeği tarımı için de oldukça elverişli bir toprak türüdür.

Cevap A

25. Kuzey Anadolu Fay Kuşağı, Doğu Anadolu'da Karlıova yakınlardan başlayıp Türkiye'nin kuzeyini tamamen kat ederek Ege Denizi'ne kadar ulaşmaktadır. Bu fay hattı üzerinde İzmit, Adapazarı, Düzce, Bolu, Çankırı, Merzifon, Erbaa, Niksar, Erzincan, Erzurum, Varto ve Van yer almaktadır. Seçeneklerde yer alan Elâzığ ilimiz ise Doğu Anadolu Fay Hattı'nın etki alanında bulunmaktadır.

Cevap D

26. Türkiye'nin bazı yüksek dağlarında buzul aşındırması ve biriktirmesi sonucunda oluşmuş yer şekillerine yaygın olarak rastlanır. Haritada işaretlenmiş sahalardan IV numaralı alanda Doğu Karadeniz Dağları bulunuyor olup, hem kuzeyde yer alması hem de yükselti değerlerinin çok fazla olmasına bağlı olarak güncel buzullara ve oluşturduğu şekillere rastlanır (Kaçkar Dağları). Haritada işaretlenen V numaralı saha Hakkâri Yöresi olup burada bulunan dağların da (Cilo, Sat, Buzul...) yükseltilerinin fazla olması sebebiyle aynı şekilde güncel buzullara ve oluşturduğu şekillere rastlanır.

Cevap E

27. Türkiye'de dağların geniş alanlar kaplamasında I. Tektonik hareketler, II. Volkanik faaliyetler daha fazla etkili olmuştur. III. Kimyasal ayrışma, IV. Kayaç türü, faktörleri ise dağların oluşumu ya da yükseltileri üzerinde etkili bir durum değildir.

Cevap A

28. Kıyıya paralel uzanmış dağların çukur kısımlarının deniz suları altında kalmasıyla oluşan kıyı tipidir. Dağların yüksek kısımları kıyıda adaları oluşturur. Türkiye'de Antalya-Kaş kıyıları buna örnektir. Soruda Türkiye haritasında bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir bu sahalardan sadece III numaralı alanda Teke kıyılarında Dalmaçya kıyı tipi görülür.

Cevap C

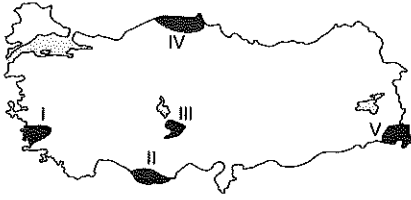
29. Kurak ve yarı kurak bölgelerdeki kapalı havza tabanlarında sığ göller oluşmaktadır. Yağışlı dönemlerde bu göllerin alanı genişlemekte ve derinliği artmaktadır. Şiddetli kurak dönemlerde ise göller tamamen kuruyabilmektedir. Kendine has ekosisteme sahip olan bu göller, aynı zamanda önemli sulak alanlardır. Verilen göllerden Seyfe (Kırşehir) bu türden bir oluşum gösterir.

Cevap A

30. Türkiye ile komşu ülkeler arasında bulunan sınırlar, farklı doğal unsurlara göre belirlenmiştir. Bu sınırların bazılarında dağlar, bazılarında ise akarsular sınır çizgisini belirleyen doğal unsurlardır. Aras Nehri ve kolu olan Arpaçay verilen ülkelerden Ermenistan ile Türkiye arasındaki bu çizgiyi belirler.

Cevap C

31.

Türkiye genç oluşumlu bir arazi yapısına sahip olduğu için, aktif fay hatları ve genç volkanik araziler oldukça geniş yer kaplar. Haritada işaretlenmiş sahaların jeolojik yapıları dikkate alındığında verilen yörelerden III numaralı saha genç volkanik arazilerin yaygın olduğu yöredir. Bu lokasyonda Erciyes, Melendiz, Hasan volkanik dağları bulunmaktadır. Bu soruda güçlü çeldirici I numaralı sahadır. ÖSYM bu sahayı Kula volkanik arazisi ile karıştırmayı istemiş. Kula volkanik arazisi Manisa il sınırları içinde bulunurken işaretli yöre ise Aydın ilimizi göstermekte. II, IV ve V numaralı yörelerde genç volkanik araziler yaygın değildir.

Cevap C

32. "Türkiye'nin güneyindeki en uç noktasından, kuzeyindeki en uç noktasına çizilecek doğrusal bir hat boyunca güneyden kuzeye doğru seyahat edecek bir kişinin sırasıyla aşağıdaki dağlardan hangileri ile karşılaşması beklenir?" soru tipinden daha önceki yıllarda ÖSYM yine dağlar ve platolarla ilgili soru sormaya değer görmüştü. Bu tip sorularda yer şekillerinin Türkiye haritası üzerindeki dağılışına hâkim olmak gerekli. Bu durumda güneyindeki en uç noktasından (Hatay), kuzeyindeki en uç noktasına (Sinop) çizilecek doğrusal bir hat boyunca sırasıyla; öncelikle Amanos Dağları'nı, sonrasında Tahtalı Dağları'nı, nihayetinde ise Küre Dağları'nı geçerek en kuzeye ulaşabiliriz.

Cevap A

33. Türkiye'de verilen özelliklere sahip olan akarsuyumuz Fırat'tır. Özellikleri:

- En büyük su toplama havzasına sahiptir.
- En yüksek akım değerlerine sahiptir.
- En önemli kolları Murat Nehri ve Karasu'dur.
- Sınır aşan akarsu olup Basra Körfezi'nden denize dökülmektedir.

Cevap B

34. Haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir. Bu yörelerden eğimin fazla olduğu ve kar kütlesi birikiminin fazla olduğu yöreler IV ve V numaralı sahalar olup, bu alanlarda çığ olayı daha fazla görülür.

Cevap E

35. Eğimin fazla ve yükselti değerlerinin kısa mesafede önemli değişimler gösterdiği yerlerin iz düşüm alanı ile gerçek alanı arasındaki fark fazladır. Haritada numaralandırılan eş alanlı yerlerden III numaralı sahada bu fark daha azdır.

Cevap C

36. Karstik göller, kalker, jips, kaya tuzu gibi eriyebilen kayaların bulunduğu yerlerde oluşan göllerdir. Bu göllerin suyu genellikle acıdır. Karstik arazinin yaygın olduğu Akdeniz Bölgesi, Konya Bölümü ve Yukarı Kızılırmak Bölümü'nde hakim göl tipi olarak görülür. Ayrıca özellikle karstik yapıda oluşan obrukların da su ile dolması ile obruk gölleri oluşur. Bu göller de karstik göller grubuna girer.

Türkiye'deki başlıca karstik göller:

- Akgöl
- Avlan Gölü
- Çıralı Obruğu
- Karagöl Gölü
- Kestel Gölü
- Kızören Gölü
- Meyil Obruğu
- Timraş Gölü
- Salda Gölü
- Suğla Gölü
- Hafik Gölü

Cevap E

Yediklimyayincilik

37. Heyelan: Eğim boyunca tabakaların çeşitli faktörlerin etkisi altında kütle olarak hareket etmesine heyelan adı verilir. Heyelan oluşumuna neden olan etkenler şunlardır: Eğim, yağış, tabakaların yapısı, tabakaların uzanışı, deprem, beşerî etkenlerdir. Bu şartları sağlayan yörelerin tamamında heyelan olayı kaçınılmaz bir sonuçtur. Türkiye arazi yapısı ve iklim özellikleri dikkate alındığında haritada verilen sahalardan V numaralı yörede heyelan olayları daha sık yaşanacağını söyleyebiliriz.

Cevap E

38. Zirvesinden eteğine kadar eğimin kesintisiz olduğu arazi ünitelerine dağ adı verilir. Türkiye'de Kıvrım Dağları: Bu dağlar levhaların sıkıştırılmasına bağlı olarak esnek tabakaların kıvrılarak yükselmesiyle oluşmuştur. Böyle bir oluşumda yüksekte kalan (kubbeleşen) yerlere antiklinal, çanaklaşan yerlere ise senklinal adı verilir. Haritada numaralandırılarak verilen dağlardan II numaralı dağ sistemi Kuzey Anadolu Dağları'ndan Ilgaz Dağlarıdır. I numaralı dağ sistemi Toros Dağları, Batı Toroslar içerisinde yer alan Sultan Dağları'dır. III numaralı dağ sistemi Doğu Anadolu Bölgesi'nde Mercan Dağları'dır.

Cevap A

39. Türkiye'de dalga aşındırmasının yoğun olduğu kıyılarda yalıyar adı verilen diklik veya uçurlara sıklıkla rastlanır. Yalıyarlar dağların kıyı çizgisine paralel uzandığı ve kıyıya yakın yükseldiği alanlarda daha kolay oluşum gösterir. Haritada verilen kıyılardan I, III, IV ve V numaralı kıyı şeritleri yalıyar (Falez) oluşumu için uygun şartları barındırır. II numaralı kıyı şeridi Orta Karadeniz olup burada Canik Dağları kıyının hemen gerisinden değil daha iç kesimlerden yükselmektedir. Dolayısı ile bu kıyılarda yalıyar oluşumu görülmez.

Cevap B

40. Türkiye'deki toprak türleriyle ilgili olarak verilen bilgilerin doğru olup olmadığını irdeleyelim:

- I. Denizden uzak iç bölgelerde step bitki örtüsü altında kahverengi ve kestane renkli topraklar yaygın olarak görülür. (Doğru) Karasal iklimin hakim olduğu iç kesimlerde yağış miktarına bağlı olarak rengi farklılık gösteren step toprakları yaygındır.
- II. Podzol topraklar, özellikle Toros Dağları'nın denize bakan yamaçlarında iğne yapraklı ağaçların oluşturduğu ormanlar altında yaygın olarak görülür. (Yanlış) Podzol topraklar Batı Karadeniz Bölümü'nde yaygındır.
- III. Kuzeydoğu Anadolu'da yer alan platolardaki çayırar altında humus bakımından zengin olan çernezyom topraklar oluşmuştur. (Doğru) Türkiye'de çernezyom topraklar sert karasal iklime bağlı olarak Erzurum-Kars Bölümü'nde yaygındır.
- IV. Anadolu'da kepir veya taş doğuran olarak da bilinen vertisoller Karadeniz kıyı kesimlerinde yaygındır. (Yanlış) Vertisoller Trakya kesiminde yaygındır.

Cevap B

41.3. Jeolojik Dönem (Tersiyer) Türkiye'yi etkileyen en önemli zamandır.

Bu zamanda,

- Türkiye'de Alp-Himalaya kıvrım kuşağına dâhil Kuzey Anadolu ve Toros Dağları oluşmuştur.
- Linyit, tuz, bor, borasit, pirit, kurşun, çinko, petrol gibi madenler oluşmuştur.
- Bunlardan rezerv bakımından en zengin olanı, linyit yataklarıdır. Soma, Yatağan, Elbistan gibi linyit yatakları bunlardan bazılarıdır.
- Türkiye bugünkü görünümünü büyük ölçüde kazanmıştır.
- Arabistan levhasının sıkışmasına bağlı olarak faylanmalar meydana gelmiştir. Böylece Kuzey Anadolu ile Güneydoğu Anadolu fay hatları oluşmuştur.
- Volkanik dağlar oluşmuştur.

Cevap D

42. Uzunyayla Platosu 1.500-2.100 metre aralığında yükseltiye sahiptir. Ülkemiz orta kuşakta yer aldığı için bu yükseltide buzul şekillerine rastlanmaz. 3.000 metre ve üzerinde güncel buzullar bulunur. Cihanbeyli Platosu düz bir zemindir ve karstik arazilerin yaygın olduğu bir alan değildir, bu yüzden derin kanyon vadi oluşumu görülmez. Kapadokya ise volkanik arazi üzerinde oluştuğu için bu tür şekillerin yaygın olduğu bir alandır.

Cevap C

43. Denize dökülen akarsular açık havzalı, göle dökülen ise kapalı havzalı olarak kabul edilir. Gediz Nehri İzmir'den Ege Denizi'ne dökülür, buna bağlı olarak açık havzalıdır. Aras Nehri ülkemiz sınırlarını aşarak Hazar Gölü'ne dökülür ve kapalı havzalıdır. Çoruh Nehri sınırlarımızı aşarak Gürcistan Batum'dan Karadeniz'e dökülür, bu yüzden açık havzalıdır.

Cevap A

46.

Bozcaada-Aydın Kuşadası arasında Edremit, Çandarlı ve İzmir körfezleri yer alır.

Cevap E

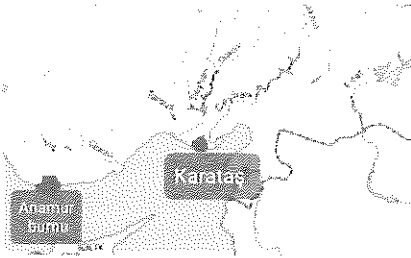
44. Soruda özellikleri verilen göl tektonik oluşumludur.

Oysaki Tortum heyelan set, Nemrut volkanik, Küçük Çekmece kıyı set, Durusu (Terkos) kıyı set gölüdür. Burdur tektonik göldür.

Cevap C

Yedikitlimyayınları

45.

Anamur ve Karataş arasındaki rotada Göksu Nehri'nin döküldüğü yer görülebilir.

Cevap B

47. Haritada yer alan;

I numaralı alan: ile ilgili bilgi yok

II numaralı alan: Kaçkar Dağları buzul aşındırma ve biriktirme şekilleri yer alır.

III numaralı alan: Bozdağ grabenler arasındaki horst

IV numaralı alan: Antalya karstik şekiller yaygın

V numaralı alan: Diyarbakır Karacadağ volkanik kalkan koni dağı

Cevap A

48. Dağ oluşumu orojenez kavramı ile açıklanabilir. Ülkemizdeki dağların yer aldığı sistem Alp-Himalaya dağ silsilesidir. Dağlarımızın büyük bir çoğunluğunda olduğu gibi Toros Dağlarının oluşumunda Alp orojenezi etkili olmuştur.

Cevap A

49. I. Batı Karadeniz - Küre Dağları

IV. Hakkari Bölümü - Cilo Dağları

V. Bayburt - Mescid Dağları

II ve III ülkemizin ovalık sahalarıdır.
Dağlık alanlar daha az yer kaplar.

Cevap C

50. Soruda anlatılan yerçekli obruktur. Kon-
ya Ovası'nda karstik arazilerin varlığı
ve çiftçilerin yer altı sularını yoğun şe-
kilde kullanması bu tür oluşumların III
nolu sahada yaygın olmasına neden
olmuştur.

Cevap C

51. Ankara'da yer alan Mogan Gölü etrafın-
daki dağların dik yamaçlarından eğim
doğrultusunda aşağıya inen kolüvyon
toprakların bir akarsuyun önünü kapat-
masıyla oluşmuştur.

Van Gölü → Tektonik + Lav seti

Tuz Gölü → Tektonik

Terkos Gölü → Kıyı seti

Tortum Gölü → Heyelan seti

Cevap E

52. Hatay'dan başlayarak Karlıova'ya ka-
dar devam eden Doğu Anadolu Fay sis-
temi (DAF) ülkemizin önemli aktif fay-
larından biridir. Bu fay sistemi üzerinde
Hatay, Osmaniye, Kahramanmaraş,
Malatya, Elâzığ, Bingöl ve Muş gibi iller
yer almaktadır. Erzincan ise ülkemizin
en uzun fay sistemi olan Kuzey Ana-
dolu Fay Kuşağı (KAF) üzerinde yer
almaktadır. ÖSYM farklı yıllardaki so-
rularında fay sistemleri üzerindeki iller
ve ovalarla ilgili sorular oluşturmuştur.
Fay sistemlerini ve hangi il ya da ova-
lardan geçtiğini detaylı çalışmak faydalı
olacaktır.

Cevap D

53. Yakın jeolojik dönemde (Kuvaterner)
yükselmeye uğrayan Anadolu Yarıma-
dası üzerinde çok sayıda plato alanı
oluşturmuştur. Akarsu aşındırmasının da
etkisiyle şekillenen platolar, ülkemizde
geniş alan kaplayan yer şekillerinden
birdir.

II nolu alanda Teke Platosu, III nolu
alanda Uzunyayla Platosu, IV nolu
alanda Antep-Urfa Platoları, V nolu
alanda ise ülkemizin en yüksek düz-
lükleri olan Kars-Ardahan Platoları yer
almaktadır. I numaralı bölge ise Meriç
ve Ergene nehirlerinin taşıdığı alüvyon-
ların da birikmesi ile şekillenen tektonik
kökenli Ergene Ovası'nı göstermekte-
dir. Dolayısıyla bu alan da platolar gö-
rülmez.

Cevap A

54. Üçüncü jeolojik dönemde (Tersiyer) gerçekleşen orojenik hareketler sonucu ülkemizin kuzey ve güneyinde önemli sıradağlar oluşmuştur. Köroğlu, Ilgaz, Küre, Canik, Giresun, Kaçkar, Karçal, Mescit ve Yalnızçam gibi dağlar Kuzey Anadolu Dağ Kuşağı içerisinde yer almaktadır. Bolkar Dağları ise ülkemizin güneyinde yer alan Toros Dağları kuşağı içerisinde bulunmaktadır. Ülkemizdeki dağların konumları ve oluşumlarına göre sınıflandırılması sıkça soru gelen alanlar içerisinde yer almaktadır. Bu sebeple dağlar konusu özellikle dilsiz haritalar üzerinde sık sık tekrar edilip çalışılmalıdır.

Cevap D

56. Kaynağını ülkemizin doğusundan alarak Basra Körfezi'ne dökülen akarsularımız Fırat ve Dicle nehirleridir. Bu akarsularımız dar ve derin vadilerden aktıkları için üzerlerinde çok sayıda baraj inşa edilmiş ve ülkemizin elektrik enerjisi üretimine önemli katkılar sağlamaktadır. Dolayısıyla bu akarsuların hidroelektrik potansiyelleri yüksektir. Ayrıca uzun boylu, farklı iklim sahalarından geçen ve havzaları geniş olan bu akarsularımız karma rejim özelliği göstermektedir. Fırat ve Dicle nehirlerinin yatak eğilimleri ve akış hızlarının fazla olması taşımacılık faaliyetlerinin gelişimini engellemiştir.

Cevap D

55. Türkiye'nin kıyılarıyla ilgili olarak verilen ifadeler dikkate alındığında;

I. Gökova ve Fethiye körfezleri arasında ria tipi kıyı görülür. Dalmaçya tipi kıyılar Kaş-Finike arasında görülen kıyı tipimizdir.

II. Doğu Karadeniz kıyıları derin olduğundan dalga aşındırması etkilidir. Bu kıyılarda falez oluşumları yaygındır. Lagünler ise dalgaların biriktirme faaliyeti sonucu meydana gelen ve sığ kıyılarda görülen bir oluşumdur.

III. İstanbul ve Çanakkale Boğazları, akarsu vadilerinin sular altında kalmasıyla oluşan ria tipi kıyı örnekleridir.

IV. Taşeli Platosu, kıta sahanlığının dar olduğu derin kıyı özelliğinde olduğu için dalga aşındırmasıyla oluşan falez oluşumları yaygındır.

Cevap E

57. Türkiye'de tüm yer şekillerinde olduğu gibi göller de oluşum özelliklerine göre farklılık göstermektedir. Bitlis'te yer alan Nemrut Gölü volkanik patlama sonucu meydana gelen bir kaldera gölüdür. Orta Anadolu'da yer alan ve ülkemizin önemli kapalı havzalarından birini oluşturan Tuz Gölü, tektonik oluşumludur. Konya-Karapınar'da yer alan Meke Gölü, volkanik oluşumlu bir maar gölüdür. Antalya'da yer alan Avlan Gölü, karstik süreçlerle meydana gelmiş bir çanaktır. Muğla'da bulunan Köyceğiz Gölü ise Dalaman Çayı'nın getirdiği alüvyonların körfezin önünü tıkaması sonucu oluşmuş alüvyal set gölüdür.

Cevap E

1. Türkiye'yi etkileyen aşağıdaki basınç merkezlerinden hangisi muson sisteminin bir parçasıdır? (2015)

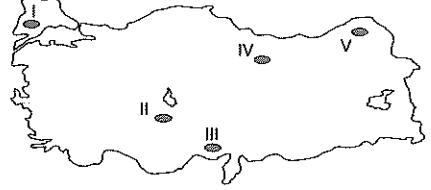
- A) İzlanda Alçak Basınç Merkezi
- B) Basra Alçak Basınç Merkezi
- C) Azor Yüksek Basınç Merkezi
- D) Akdeniz Alçak Basınç Merkezi
- E) Sibirya Yüksek Basınç Merkezi

2. Türkiye kışın genellikle kuzey sektörlü soğuk ve nemli hava kütlelerinin, yazın ise güney sektörlü sıcak ve kuru hava kütlelerinin etkisinde kalır.

Bu durum Türkiye'nin başlıca hangi özelliğinden kaynaklanmaktadır? (2015)

- A) Orta kesimlerinde geniş düzlüklerin bulunmasından
- B) Üç tarafının denizlerle çevrili olmasından
- C) Kuzeyinde ve güneyinde yüksek dağ sıralarının bulunmasından
- D) Ortalama yükseltisinin fazla olmasından
- E) Mutlak konumundan

3. Yaz ile kış sıcaklıkları arasındaki fark bir bölgenin karasallığını gösterir. Bu fark ne kadar fazla ise karasallık da o kadar fazladır.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen alanların hangisinde karasallık daha fazladır? (2016)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. I. Kızılçam - Akdeniz İklimi

II. Sedir - Karasal İklim

III. Kayın - Karadeniz İklimi

Türkiye'nin coğrafi özellikleri dikkate alındığında, yukarıdaki ağaç türleri ile yaygın olarak görüldüğü iklim tipi eşleştirmelerinden hangileri yanlıştır? (2017)

- A) Yalnız I B) Yalnız II
- C) Yalnız III D) I ve II
- E) II ve III

5. Türkiye'nin endemik bitki türleri bakımından zengin olmasında,

- I. geçmiş küresel iklim değişimleri,
- II. Kuzey Yarım Küre'de yer alması,
- III. yeryüzü şekilleri,
- IV. doğu boylamlarında yer alması

özelliklerinden hangileri etkili olmuştur? (2018)

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
- D) II ve IV E) III ve IV

6. Yaklaşık olarak aynı enlemlerde yer almasına karşın yaz mevsiminde Şanlıurfa'nın Mersin'e göre daha sıcak olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur? (2018)

- A) Yükseltinin
- B) Karasallığının
- C) Nem oranının düşük olmasının
- D) Basra Alçak Basıncı'nın
- E) Güneyden esen rüzgârların

7. Aşağıdaki ağaç türlerinden hangisi Türkiye ormanları içerisinde daha sıvrılı bir yayılım gösterir? (2019)

- A) Kızılcıam
- B) Sığla
- C) Karaçam
- D) Meşe
- E) Sarıçam

8. Karadeniz'de tuzluluk oranının Akdeniz'den daha az olmasında;

- I. büyük akarsularla beslenmesi,
- II. buharlaşmanın daha az olması,
- III. derinliğin fazla olması,
- IV. kirliliğin yüksek olması

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur? (2019)

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

9. Türkiye'nin bazı alanlarındaki eğimli yamaçlarda ormanlar toprağı tutar ve toprağı bol miktarda organik madde sağlar. Bu yamaçlardaki organik maddelerin ayrışmasıyla oluşan organik asitler, ayrışma olayının artmasına yardımcı olur. Ayrıca yağış miktarının fazla olması topraktaki yıkanmayı artırarak bitki besin maddelerinin bir bölümünün topraktan uzaklaşmasını sağlar. Bu süreç, asit reaksiyon gösteren organik madde yönünden zengin koyu renkli toprakların oluşmasını sağlar.

Aşağıdakilerin hangisinde bu tür toprakların yaygın olarak görülmesi beklenir? (2019)

- A) Kuzey Anadolu Dağlarının kuzeye bakan yamaçlarında
- B) Toros Dağlarının İç Anadolu'ya bakan yamaçlarında
- C) Batı Anadolu'daki dağların güney yamaçlarında
- D) Ergene Havzası'ndaki plato sahalarında
- E) Orta Anadolu'nun Tuz Gölü ve çevresindeki alçak sahalarında

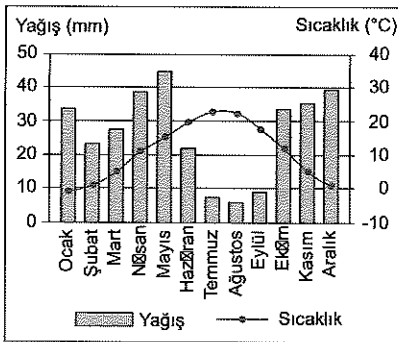
10. Türkiye'de, birbirine çok yakın alanlarda farklı iklim özellikleri görülebilir. Çevresinden farklı iklim özelliklerinin görüldüğü bu tip alanlara mikroklima adı verilir. Mikroklima alanlarında normal koşullarda o bölgede yetişmesi mümkün olmayan bitkiler yetişebilir.

Buna göre;

- I. Iğdır Ovası'nda pamuk yetiştirilmesi,
 - II. Çuvurova'da mısır yetiştirilmesi,
 - III. Çoruh Vadisi'nde zeytin yetiştirilmesi,
 - IV. Meriç Vadisi'nde çeltik yetiştirilmesi
- uygulamalarından hangileri mikroklimaya örnek gösterilebilir? (2019)

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. Aşağıda, bir il merkezine ait aylık ortalama yağış ve sıcaklık grafiği verilmiştir.

Grafikteki bilgiler dikkate alındığında bu il merkezinin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir? (2020)

- A) Adana B) Trabzon
C) Konya D) Erzurum
E) Diyarbakır

12. Bir araştırmacı gözlem yaptığı sahada zakkum, defne, sandal, funda, menengiç, keçiboynuzu, pırnal meşesi gibi bitkilere rastlamıştır.

Buna göre araştırmacının gözlem yaptığı saha haritada numaralandırılan alanların hangisinde yer alır? (2020)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Vejetasyon dönemi, bitkilerin uykularından uyandıkları ve yaşam faaliyetlerini gerçekleştirdikleri dönemdir. Sıcaklıklar belli bir eşiği aştığında vejetasyon dönemi başlamakta, bu eşiğin altına düşüğünde ise sona ermektedir.

Aşağıdaki platoların hangisinde bu dönem daha kısadır? (2021)

- A) Cihanbeyli B) Şanlıurfa
C) Erzurum-Kars D) Kırşehir
E) Çatalca-Kocaeli

14. Türkiye ormanlarında;

- I. kayın,
- II. ladin,
- III. karaçam,
- IV. sedir

ağaçlarından hangileri, diğerlerine göre daha dar alanda görülür? (2022 İPTAL)

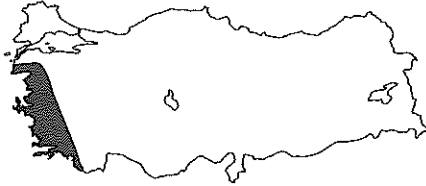
- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

15. Bitki coğrafyası üzerine araştırma yapan bir grup, yapacakları araştırma gezisinde farklı bitki türlerini görmeyi hedeflemektedir. Grup lideri yükseltinin kısa mesafede değiştiği sahalarda bitki türlerinin farklılaşacağını dikkate alarak bir güzergâh belirlemeye çalışmaktadır.

Aşağıdaki güzergâhlardan hangisi bu grubun çalışmalarına daha uygundur? (2022)

- A) Eskişehir - Ankara
- B) Diyarbakır - Siirt
- C) Ordu - Tokat
- D) Edirne - Tekirdağ
- E) Bayburt - Erzurum

16. Aşağıdaki haritada, bir araştırma grubunun arazi gözlemi yaptığı bölge siyah renkle gösterilmiştir.

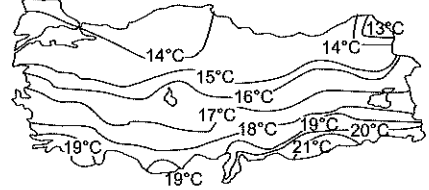
Aşağıdakilerden hangisi araştırma grubunun bu bölgede görebileceği bitki formasyonlarından biri değildir? (2024) (ÖSYM tarafından İPTAL edilmiştir.)

- A) Maki
- B) Garig
- C) Orman
- D) Şep
- E) Psödomaki

17. Aşağıdaki illerin hangisinde toprakta kireç ve tuz birikiminin görülmesi beklenmez? (2024)

- A) Yozgat
- B) Rize
- C) Konya
- D) Aksaray
- E) Şanlıurfa

18. Aşağıdaki haritada Türkiye'nin yıllık ortalama indirgenmiş sıcaklık dağılışı verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (2025)

- A) Ortalama indirgenmiş sıcaklık farkı 7 °C'den fazladır.
- B) Yükseltinin fazla olduğu yerlerde sıcaklık düşüktür.
- C) Akdeniz kıyılarının sıcaklığı Karadeniz kıyılarından fazladır.
- D) Sıcaklıklar genel olarak kuzeye doğru azalır.
- E) Marmara kıyılarında sıcaklık ortalaması 14 °C'den fazladır.

1. Türkiye bulunduğu coğrafi konumdan dolayı mevsimlik ya da yıl boyunca farklı basınç merkezlerinin etkisi altında kalmaktadır.

Türkiye'yi etkileyen bazı basınç merkezleri

- Sibirya Yüksek Basınç Merkezi
- İzlanda Alçak Basınç Merkezi
- Azor Yüksek Basınç Merkezi
- Akdeniz Alçak Basınç Merkezi
- Basra Alçak Basınç Merkezi

Bunlardan Türkiye'ye güney ve güneydoğudan esen ve yaz aylarında etkili olan Basra Alçak Basıncı muson sisteminin bir parçasıdır.

Cevap B

3. Yıllık sıcaklık farkı nemlilik değerlerine göre farklılık gösterir. Deniz kıyısında ya da nemin sokulabildiği iç kesimlerde yıllık sıcaklık farkı azdır. Nemin az olduğu sahalarda ise karasallığın etkisiyle yıllık sıcaklık farkı fazladır. Harita incelendiğinde yükseltinin de etkisiyle karasallığın en şiddetli ve mevsimler arası sıcaklık farkının en fazla olduğu yer V numara ile gösterilen Erzurum-Kars yöresidir.

Cevap E

2. Türkiye kışın genellikle kuzey sektörlü soğuk ve nemli hava kütlelerinin, yazın ise güney sektörlü sıcak ve kuru hava kütlelerinin etkisinde kalır. Bu durum Türkiye'nin mutlak (matematik) konumunun etkisiyle ortaya çıkmaktadır.

Ülkemiz enleminden dolayı Kuzey Yarımküre'de orta kuşakta yer alır ve buna bağlı olarak, kuzeyinden soğuk güneyinden ise sıcak alanlardan gelen hava kütlelerinin etkisi altında kalır.

Cevap E

4. I. Kızılçam - Akdeniz İklimi (Doğru)
II. Sedir - Karasal İklim (Yanlış)
III. Kayın - Karadeniz İklimi (Doğru)

Verilen eşleştirmelerden sedirin karasal iklim alanlarında hâkim olması yanlıştır. Çünkü sedir özellikle Akdeniz ikliminin hâkim olduğu yerlerde yayılış gösterir. Orta ve Doğu Toroslarda kuzeyde ise Erbaa ve Niksar çevresinde yayılış alanı bulunur.

Cevap B

5. Endemik Bitki: Dünyanın sadece belirli yerlerinde görülen, başka yörelerde rastlanmayan bitkilere denir. Türkiye, endemik bitki sayısı açısından zengindir. Ülkemizdeki bitkilerin yaklaşık üçte biri endemik bitkilerdir. Ülkemizde endemik bitkiler en çok Toros Dağları kuşağında bulunur. Türkiye’de endemik bitki çeşitliliğinin fazla olmasının sebepleri:

1. Orta kuşakta yer alması sebebiyle hem kuzey hem güney sektörlü hava kütlelerinin etkisindedir.
2. Üç kıtanın kesiştiği yerdedir.
3. Dağlar kıyıya yakın ve çoğunlukla paraleldir. Bu da kıyı ile iç kesimler arasında kısa mesafede bitki türlerinin değişmesini sağlamıştır.
4. Yükselti batıdan doğuya doğru artar, bunun sonucunda bitki türleri katmanlaşır.
5. Türkiye’de mikroklima (çevresine göre derin, çukurluk, korunaklı) alanları fazladır.
6. Türkiyede farklı toprak ve ana kaya çeşitleri bulunur.
7. Buzul çağlarından fazla etkilenmesi birçok bitkinin yaşamını sürdürmesini sağlamıştır (geçmiş küresel iklim değişimleri).

Soru incelendiğinde ise Türkiye’nin endemik bitki türleri bakımından zengin olmasında, geçmiş küresel iklim değişimleri ve yeryüzü şekilleri, özellikleri etkili olmuştur.

Cevap B

6. Yaklaşık olarak aynı enlemlerde yer almasına karşın yaz mevsiminde Şanlıurfa’nın Mersin’e göre daha sıcak olmasında karasallığın, nem oranının düşük olmasının, Basra Alçak Basıncı’nın ve güneyden esen rüzgârların etkili olduğunu söyleyebiliriz ancak fiziki haritada Mersin ve Şanlıurfa’nın renk tonları yaklaşık olarak aynıdır dolayısıyla da bu iki merkezin sıcaklık değerlerinin farklı olması yükseltilerinin fazla olması ile ilgili olamaz.

Cevap A

7. Türkiye’de iklim ve bitki örtüsü çeşitliliği çok fazla olan bir ülkedir. Tabii ki bu durumun ortaya çıkmasında Türkiye’nin özel konumu ve matematik konumu etkili olmuştur. Verilen ağaç türlerinden Sığla diğer adıyla Günlük Ağacı endemik bir tür olup, Türkiye’de sadece Menteşe Yöresi’nde ve çevresinde yayılış alanına sahiptir.

Cevap B

8. Denizlerdeki tuzluluk oranını etkileyen temel faktör enlem-sıcaklık ilişkisi olup kuzeye doğru gidildikçe sıcaklık ve buharlaşma azalacağı için denizlerdeki tuzluluk oranı da azalmaktadır. Bunun yanı sıra denize dökülen akarsu sayısı ve karışan tatlı su miktarı fazla olan yerlerde, denizlerdeki tuzluluk oranı azalış gösterir.

Cevap A

9. Türkiye'nin bazı alanlardaki eğimli yamaçlarda ormanlar toprağı tutar ve toprağı bol miktarda organik madde sağlar. Bu yamaçlardaki organik maddelerin ayrışmasıyla oluşan organik asitler, ayrışma olayının artmasına yardımcı olur. Ayrıca yağış miktarının fazla olması topraktaki yıkanmayı artırarak bitki besin maddelerinin bir bölümünün topraktan uzaklaşmasını sağlar. Bu süreç, asit reaksiyon gösteren organik madde yönünden zengin koyu renkli toprakların oluşmasını sağlar. Açıklamadan yola çıkarak bu tür toprakların Karadeniz sınırları içinde yer alan Kuzey Anadolu Dağlarının kuzey yamacında oluştuğunu söyleyebiliriz. Bu sahada nem oranının ve yağış miktarının fazla olması bitki örtüsünün gür olmasını ve toprak ayrışmasının yoğunlaşmasını sağlamıştır.

Cevap A

10. Türkiye'de, birbirine çok yakın alanlarda farklı iklim özellikleri görülebilir. Çevresinden farklı iklim özelliklerinin görüldüğü bu tip alanlara mikroklima adı verilir. Mikroklima alanlarında normal koşullarda o bölgede yetişmesi mümkün olmayan bitkiler yetişebilir. Öncülleri incelediğimizde İçdış Ovası'nda pamuk tarımının yapılması mikroklima örneğidir. Çünkü Kuzeydoğu Anadolu yaz yağışı aldığı için normal şartlarda pamuk tarımını yapılamadığı sahalar içindedir. Aynı şekilde Akdeniz ikliminin karakteristik ağacı olan zeytin yetiştiriciliğinin Çoruh Vadisi'nde gerçekleştirilmesi de mikroklimanın en güzel örnekleri içinde yer alır.

Cevap B

11. Yağış ve sıcaklık koşullarının yıl içindeki dağılışını gösteren iklim grafiğı incelenğinde bu grafiğın karasal iklimi yansıttığını söyleyebiliriz. Verilerden en belirgin olan yağış sütunları incelendiğinde en fazla yağış ilkbahar döneminde, en az yağış ise yaz döneminde olmuştur. Sıcaklık eğrisi dikkatlice incelendiğinde ise ocak ayında eksi değerlere düştüğü gözlenmektedir. Bu durumda kıyıda yer alan Adana ve Trabzon illeri olamaz. Erzurum ili en fazla yağış yaz döneminde alacağı için, Diyarbakır ise en fazla yağış kış döneminde alacağı için doğru seçenekler olamaz. Konya ilimiz ise karasal iklimin en belirgin özelliklerini bünyesinde barındırır ve grafiğı uyum sağlayan ilimizdir.

Cevap C

12. Bir araştırmacı gözlem yaptığı sahada zakkum, defne, sandal, funda, menengiç, keçiboynuzu, pırnal meşesi gibi bitkilere rastlamıştır. Referans olarak verilen bitkiler maki bitki örtüsünün karakteristik özelliklerini taşıyan en güzel örnekler olup, haritada dağılışı gösterilen sahalardan III numaralı Alanya - Anamur hattında bu bitki türlerinin tamamına rastlanabilir.

Cevap C

13. Vejetasyon dönemi, bitkilerin uykularından uyandıkları ve yaşam faaliyetlerini gerçekleştirdikleri dönemdir. Sıcaklıklar belli bir eşiğin altına düştüğünde ise sona ermektedir. Bu durumda yaz mevsiminin kısa sürdüğü yörelerde vejetasyon dönemi çok kısadır. Verilen platolardan Erzurum-Kars'ta topoğrafik yapısından dolayı yaz mevsimi çok kısa sürer yani vejetasyon dönemi de diğerlerine göre daha kısadır.

Cevap C

14. Türkiye ormanlarında; iadin ve sedir diğerlerine göre daha dar alanda görülür. Çünkü bu ağaç türlerinin istedikleri iklim koşulları çok daha dar alanlarda görülmektedir. Kayın ve karaçam ise Türkiye'ye uyum sağlamış ağaç türlerinden olup, hemen hemen her bölgede karşımıza çıkar.

Cevap D

15. Bitki coğrafyası üzerine araştırma yapan bir grup, yapacakları araştırma gezisinde farklı bitki türlerini görmeyi hedeflemektedir. Grup lideri yükseltinin kısa mesafede değiştiği sahalarda bitki türlerinin farklılaşacağını dikkate alarak bir güzergâh belirlemeye çalışmaktadır. Türkiye'de kısa mesafede yer şekillerinin en fazla değişiklik gösterdiği yer Karadeniz'dir. Kısa mesafede yer şekillerinin değişiklik göstermesi o yörede tüm doğal ve beşerî özelliklerin değişmesine neden olmaktadır. Bu durumda en uygun güzergâh Ordu – Tokat arasındır.

Cevap C

16. Bu soru yargı kararıyla iptal edilmiştir.

İPTAL

17. Topraktaki aşırı yıkanma, kireç ve tuz birikiminin görülmesini engeller. Rize her mevsim yağış alan bir sahadır. Yağış miktarının fazla olması tuz ve kireç birikimini engeller. Çay bitkisi buna bağlı olarak tuzsuz, kirecsiz topraklarda yaşam alanı bulmuştur.

Cevap B

18. Türkiye'nin yıllık ortalama indirgenmiş sıcaklık dağılışı haritasına bakıldığında en yüksek sıcaklık değerleri Güneydoğu Anadolu'da 21°C, en düşük sıcaklık değerleri ise Kuzey Doğu Anadolu'da 13°C olarak gösterilmiştir. Dolayısıyla fark 7°C'den daha fazladır. Güney kıyılarımız enlem etkisiyle kuzey kıyılarına göre daha sıcaktır ve genel itibarıyla da kuzeye doğru sıcaklık değerleri azalmaktadır. Ancak verilen haritanın indirgenmiş değerlerle hazırlandığı dikkate alınırsa yükseltinin sıcaklık üzerinde etkisi olduğu söylenemez. İndirgenmiş sıcaklık haritalarında her yer deniz seviyesinde kabul edilmektedir. Dolayısıyla Kuzey Doğu Anadolu'da görülen düşük sıcaklıkların nedeni bu haritaya göre yükselti olamaz.

Cevap B

1. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'nin 1927-2014 dönemine ait nüfus gelişim özelliklerinden biri değildir? (2015)

- A) Kırsal nüfus oranı geçmişten günümüze azalmaktadır.
- B) Ortalama yaşam süresi uzamaktadır.
- C) Aritmetik nüfus yoğunluğu artarak devam etmektedir.
- D) Geçmişten günümüze nüfus artış hızı yükselmektedir.
- E) Şehirli nüfus miktarı artmaya devam etmektedir.

3. Türkiye'de 1960'tan günümüze kadar olan dönemde nüfus artışıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır? (2016)

- A) Nüfus artış hızı yıllar arasında aynı oranda gerçekleşmiştir.
- B) Toplam nüfus tüm sayım dönemlerinde artmıştır.
- C) Nüfus artış hızı bölgelere göre değişiklik göstermiştir.
- D) Kırsal kesimde nüfus artışı daha çok doğal artış şeklinde olmuştur.
- E) Büyük şehirlerde nüfus artışı genellikle göçlerle olmuştur.

2. Türkiye, geçici kırsal yerleşmeler bakımından çeşitlilik göstermektedir. Bu yerleşmelerdeki temel ekonomik faaliyet türü; hayvancılık, bazen de tarım olmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu tür yerleşmelerden biri değildir? (2015)

- A) Yayla
- B) Oba
- C) Kom
- D) Ağıl
- E) Mahalle

4. Türkiye'de 1950'li yıllardan günümüze kentsel nüfus oranında bir artış söz konusudur.

Bu durumun oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha azdır? (2016)

- A) Eğitim imkânlarının kentlerde fazla olması
- B) Kentte iş olanaklarının çeşitli olması
- C) Sulu tarım alanlarının genişlemesi
- D) Tarımda makineleşmenin yaygınlaşması
- E) Sanayi faaliyetlerinin kentlerde yoğunlaşması

5. Türkiye'de, özellikle büyük kentlerde, son yıllarda kentsel dönüşüm ve değişim uygulamalarına önem verilmektedir.

Türkiye için bu uygulamaların zorunlu hâle gelmesinin temelinde, aşağıdaki sorunlardan hangisinin daha etkili olduğu söylenebilir? (2016)

- A) Kentlerin hızlı ve plansız gelişmiş olmasının
- B) Nüfus artışına paralel olarak araç sayısının artmasının
- C) Kent içi ulaşım sorunlarının yaşanmasının
- D) Konut ihtiyacının artmasının
- E) Sanayi tesislerinin çevresel etkilerinin

6. Türkiye'nin nüfus özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur? (2017)

- A) Nüfus ülke genelinde dengeli bir şekilde dağılmıştır.
- B) Çatalca-Kocaeli yöresinde nüfus yoğunluğu azdır.
- C) Taşeli Platosu, nüfus yoğunluğunun fazla olduğu alanlardan biridir.
- D) Nüfusun büyük bölümü kırsal kesimde yaşamaktadır.
- E) Karadeniz'e kıyısı olan illerde nüfusun büyük bölümü kıyı kuşağında toplanmıştır.

7. Aşağıdaki alanların hangisi yaylacılık faaliyetleri bakımından daha az gelişmiştir? (2017)

- A) Orta Toros Dağları
- B) Erzurum-Kars Platosu
- C) Bozdağlar
- D) Yıldız Dağları
- E) Zigana Dağları

8. Türkiye'de sanayi faaliyetlerinin yoğun olduğu yerlerde nüfus hızlı bir şekilde artmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde nüfus artışı demir-çelik sanayisine bağlı olarak gerçekleşmiştir? (2017)

- A) Soma
- B) İskenderun
- C) Elbistan
- D) Tunçbilek
- E) Seydişehir

9. Türkiye, 557 sayılı Nüfus Planlaması Kanunu'yla birlikte nüfus politikalarının netleştiği bir döneme girmiştir. Bu dönemin en belirgin özelliği, o döneme kadar benimsenen nüfus artması yönündeki görüşlerin terk edilerek "bireyin istediği sayıda ve istediği zaman çocuk sahibi olmaları" gerektiğiyle ilgili görüşlerin ağırlık kazanmasıdır.

Nüfus politikalarıyla ilgili önemli bir değişimin yaşandığı bu dönem, aşağıdakilerden hangisidir? (2018)

- A) 1923-1965 dönemi
- B) 1965-1980 dönemi
- C) 1980-2005 dönemi
- D) 2005-2014 dönemi
- E) 2014 sonrası dönem

10. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de kırdan kente yapılan göçlerde doğrudan etkili olan faktörlerden biri değildir? (2018)

- A) Ekonomik yetersizlikler
- B) Kamulaştırma işlemleri
- C) Doğal afetler
- D) Sosyal yetersizlikler
- E) Arazi toplulaştırması

12. Türkiye'nin yıllık nüfus artış hızında önemli değişiklikler olmuştur. 1960 yılında binde 28 olan artış hızı, 2014 yılında binde 13'e gerilemiştir.

Yıllık nüfus artış hızındaki bu değişime bağlı olarak Türkiye'nin nüfus özellikleriyle ilgili, ...

- I. Doğum oranları azalmıştır.
- II. Nüfusun cinsiyet oranı değişmiştir.
- III. Toplam nüfus miktarı giderek azalmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir? (2019)

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

11. Türkiye'nin yazları sıcak ve bunaltıcı geçen yörelerinde sayfiye veya dinlenme amaçlı yaylacılık faaliyeti giderek önem kazanmaktadır.

Bu tür yaylalar aşağıdaki yörelerin hangisinde daha fazla bulunur? (2018)

- A) Aydın Dağları
- B) Orta Toroslar
- C) Ilgaz Dağları
- D) Güneydoğu Toroslar
- E) Yıldız Dağları

13. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de yoğun iç göç alan kentlerde yaşanan sorunlardan biri değildir? (2019)

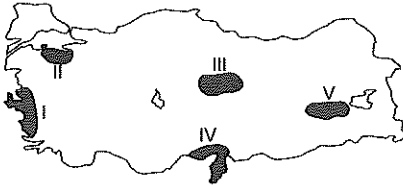
- A) Çarpık kentleşme
- B) Altyapı yetersizliği
- C) Ticaret hacminin düşmesi
- D) Ulaşım olanaklarının yetersizliği
- E) Gürültü kirliliği

14. Türkiye'nin 1927-2017 yılları arasındaki nüfusu incelendiğinde yıllık nüfus artış hızının en düşük olduğu dönemin 1940-1945 yılları arasında olduğu görülür.

Bu durum üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha fazla olmuştur? (2020)

- A) Seferberlik ilan edilerek asker sayısının artırılması
- B) Ülke genelinde ekonomik sorunların yaşanması
- C) Ülke dışına göçlerin yaşanması
- D) Uygulanan nüfus politikaları
- E) Eğitim seviyesinin yükselmesi

15. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanlardan hangileri, diğerlerine göre daha fazla göç veren yerler durumundadır? (2020)

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve V
- E) IV ve V

16. Türkiye'nin Karadeniz kıyı kuşağında, dağınık yerleşmeye neden olan faktörlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (2020)

- A) Su kaynaklarının fazla ve yaygın olması
- B) Eğitim değerlerinin yüksek olması
- C) Platoların geniş yer kaplaması
- D) Arazinin akarsularla parçalanmış olması
- E) Dağlık ve engebeli arazi yapısı

17. Türkiye'de 1927'deki ilk nüfus sayımından günümüze kadar nüfus miktarı sürekli bir artış göstermiştir.

Bu durumun ortaya çıkmasında;

- I. eğitime büyük yatırımların yapılması,
- II. doğurganlık oranının yüksek olması,
- III. genç nüfus miktarının fazla olması,
- IV. şehirli nüfus miktarının devamlı artması

faktörlerinden hangileri daha fazla etkili olmuştur? (2021)

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

18. I. Nüfus artış hızının yüksek olması
II. Nüfus dağılışının düzensiz olması
III. Çarpık kentleşmenin yaygın olması
Yukarıdakilerden hangileri, Türkiye'de kırsal kesimden kentlere olan göçün sonuçlarındandır? (2021)

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

19. Türkiye'nin bazı alanlarında kırsal yerleşmelerin dağınık dokulu olduğu görülür.

Bu yerleşmelerin oluşumunda;

- I. arazinin engebeli olması,
- II. tarım topraklarının verimsiz olması,
- III. tarım alanlarının parçalı olması,
- IV. arazinin kıyıya yakın olması

faktörlerinden hangileri etkilidir? (2021)

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
- D) II ve IV E) III ve IV

20. Türkiye nüfusu, Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar devamlı artış göstermiş olsa da özellikle 1985 yılından sonra nüfus artış hızında belirgin bir azalma görülmektedir.

Bu durumun ortaya çıkmasında;

- I. kalkınma planlarının uygulanması,
- II. bebek ölümlerinin azalması,
- III. eğitim düzeyinin yükselmesi

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur? (2022 İPTAL)

- A) Yalnız I B) Yalnız II
- C) Yalnız III D) I ve II
- E) II ve III

21. Türkiye'de bazı bölgelerdeki kırsal yerleşmelerde yaz mevsiminde hayvanların otlatılması amacıyla gerçekleşen mevsimlik göçlere yayla göçü adı verilir.

Günümüzde, aşağıdaki illerin hangisinde bu göçlerin gerçekleşmesi daha azdır? (2022 İPTAL)

- A) Kayseri B) İzmir
- C) Gümüşhane D) Giresun
- E) Rize

22. Yerleşim birimlerinin gelişmesinde, ana ulaşım güzergâhlarının üzerinde veya yakınında bulunmasının önemli etkileri vardır.

Aşağıdaki şehirlerin hangisinin gelişmesinde böyle bir ilişkiden söz edilemez? (2022 İPTAL)

- A) Bartın
- B) Afyonkarahisar
- C) Aksaray
- D) Eskişehir
- E) Kayseri

23. Bir yerin göç almasını etkileyen faktörler çekici faktörler olarak adlandırılır. İstanbul, Türkiye'de çekici faktörlerin çeşitliliği nedeniyle en fazla göç alan illerdendir.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin belirleyiciliği daha fazladır? (2022)

- A) Tarımsal üretim için verimli toprakların varlığı
- B) Ulaşım biçimlerindeki çeşitliliğin fazla olması
- C) Turizm alt yapısının nitelikli ve gelişmiş olması
- D) İş ve istihdam fırsatlarının çeşitli ve fazla olması
- E) Göreceli konumunun uygun olması

24. Türkiye'de nüfus konusunda çeşitli dönemlerde farklı politikalar benimsenmiştir. Nüfus politikaları asıl olarak plânlı kalkınma dönemine geçişle birlikte uygulamaya konulmuş ve 1965 yılında Nüfus Plânlaması Kanunu yürürlüğe girmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu Kanunla birlikte uygulanan nüfus politikalarının hedeflerinden biri değildir? (2022)

- A) Kontrollü ve planlı bir nüfus artışının sağlanması amaçlanmıştır.
- B) Bebek ve çocuk ölümlerinin önlenmesi hedeflenmiştir.
- C) Anne ve çocuk sağlığına özel önem verilmiştir.
- D) Kırsal kesimde nüfus artışı desteklenmiştir.
- E) Nüfus ile ekonomik kalkınma arasında denge kurulmaya çalışılmıştır.

25. Madencilik faaliyeti, küçük bir kırsal yerleşmenin zaman içinde şehir yerleşmesine dönüşmesine neden olabilir. Türkiye'de bu duruma örnek oluşturan yerleşmeler mevcuttur.

Haritada numaralandırılan yerlerden hangisi bu duruma örnek gösterilebilir? (2022)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

26. I. Yurt içinde iller arasında yaşanan göçler

- II. Dönemler arasındaki nüfus artışları
- III. Şehirsel nüfus oranının yükselmesi
- IV. Yurt dışından Türkiye'ye olan göçler

Türkiye'de, 1927 yılında kilometrekareye 18 kişi olan nüfus yoğunluğunun 2022 yılında 111 kişiye çıkmasında yukarıdaki faktörlerden hangileri etkilidir? (2023)

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

27. Türkiye'de, 1935 yılında 21 olan ortalanca yaşın 2022 yılında 33,5 olması;

- I. nüfusun eğitim durumunun yükselmesi,
- II. nüfusun yaşlanması,
- III. nüfusun evlilik yaşının yükselmesi

durumlarından hangileriyle doğrudan ilgilidir? (2023)

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

**28. Türkiye'de nüfusun coğrafi dağılışı-
na ilişkin**

- I. Yükseltiyle birlikte nüfus yoğunluğu da artar.
- II. Ülkenin batı yarısında nüfus yoğunluğu doğu yarısına oranla yüksektir.
- III. Kıyı kesimleri iç kesimlere göre daha fazla nüfuslanmıştır.

ifadelerinden hangileri doğrudur? (2024)

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

29. Türkiye'deki geleneksel kır yerleşmelerinde kullanılan mesken yapı malzemelerinden biri de volkanik kökenli kayalardır.

Aşağıdaki yörelerin hangisinde yapı malzemesi olarak bu kayaların yaygın bir şekilde kullanıldığı meskenlere daha fazla rastlanır? (2024)

- A) Taşeli Platosu
- B) Erzurum-Kars Platosu
- C) Tahtalı Dağları
- D) Bozok Platosu
- E) Ergene Havzası

30. Türkiye savaşlar, iç karışıklıklar ve etnik problemler gibi sosyal ve siyasal nedenlerle Cumhuriyet Dönemi'nde farklı zamanlarda bazı ülkelerden göç almıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu tür göçlerin önemli oranda gerçekleştiği ülkelerden biri değildir? (2025)

- A) Rusya
- B) Bulgaristan
- C) Macaristan
- D) Romanya
- E) Suriye

31. Türkiye nüfusu, ülke genelinde her yerde eşit bir dağılışı göstermez. Kimi yerler çok kalabalık iken kimi yerlerde nüfus yok denecek kadar azdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu düzensiz dağılışı daha az etkiye sahiptir? (2025)

- A) Yeryüzü şekilleri
- B) Kültürel özellikler
- C) Yer altı kaynakları
- D) İklim özellikleri
- E) Ulaşım özellikleri

32. Türkiye'nin mülki idari bölünüşünde geçmişten günümüze çeşitli değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerden biri de yerleşim birimlerinden bazılarının büyükşehir statüsünün verilmesidir.

Aşağıdakilerden hangisi günümüzde bu statüye sahip olan illerden biri değildir? (2025)

- A) Ordu
- B) Mardin
- C) Muğla
- D) Sivas
- E) Balıkesir

1. Türkiye'nin 1927-2014 dönemine ait nüfus gelişim özellikleri arasında;

- Kırsal nüfus oranı geçmişten günümüze azalmaktadır.
- Ortalama yaşam süresi uzamaktadır.
- Aritmetik nüfus yoğunluğu artarak devam etmektedir.
- Şehirli nüfus miktarı artmaya devam etmektedir.

Ancak geçmişten günümüze nüfus artış hızı yükselmektedir ifadesi yanlıştır. Ülkemizde nüfus artış hızı bu dönemde devlet politikaları, II. Dünya Savaşı, yurt dışına yaşanan işçi göçleri, ekonomik ve sağlık alanındaki gelişmelere bağlı olarak artmış ve azalmıştır sürekli bir yükselme söz konusu değildir. Nüfusun artması söz konusudur ancak cumhuriyet tarihi boyunca nüfus artış hızı hiçbir zaman 0 altına düşmediği için sadece oransal olarak artış hızı azalmıştır, diyebiliriz.

Cevap D

2. Türkiye, geçici kırsal yerleşmeler bakımından çeşitlilik göstermektedir. Bu yerleşmelerdeki temel ekonomik faaliyet türü; hayvancılık, bazen de tarım olmaktadır.

- Yayla
- Oba
- Kom
- Ağıl

geçici kırsal yerleşmeler arasında yer alırken, daha çok Marmara, Akdeniz ve Batı Karadeniz'de görülen mahalle kalıcı köy altı yerleşmesidir. Aynı zamanda mahalle Karadeniz'de köy altı yerleşmelerine verilen genel bir isimdir.

Cevap E

3. Türkiye'de 1960'tan günümüze kadar olan dönemde nüfus artışıyla ilgili olarak toplam nüfus tüm sayım dönemlerinde artmıştır. Nüfus artış hızı bölgelere göre değişiklik göstermiştir. Kırsal kesimde nüfus artışı daha çok doğal artış şeklinde olmuştur. Büyük şehirlerde nüfus artışı genellikle göçlerle olmuştur bilgilerini söyleyebiliriz ancak nüfus artış hızı yıllar arasında aynı oranda gerçekleşmiştir diyemeyiz. Çünkü bazı yıllarda nüfus artış hızı azalırken bazı yıllarda artış söz konusudur.

Cevap A

4. Türkiye'de 1950'li yıllardan günümüze kentsel nüfus oranında bir artış söz konusudur. Bu durumun oluşmasında eğitim imkânlarının kentlerde fazla olması, kentte iş olanaklarının çeşitli olması, tarımda makineleşmenin yaygınlaşması ve sanayileşme faaliyetlerinin kentlerde yoğunlaşması doğrudan etkili olan etmenler arasına girer. Ancak sulı tarım alanlarının genişlemesinin kentleşmede etkisi bulunmaz.

Cevap C

5. Türkiye'de, özellikle büyük kentlerde, son yıllarda kentsel dönüşüm ve değişim uygulamalarına önem verilmektedir. Türkiye için bu uygulamaların zorunlu hâle gelmesinin temelinde, kentlerin hızlı ve plansız gelişmiş olmasının daha etkili olduğu söylenebilir.

Cevap A

6. Türkiye'nin nüfus özellikleriyle ilgili verilenlerden;
- A) Nüfus ülke genelinde dengeli bir şekilde dağılmıştır.
- B) Çatalca-Kocaeli yöresinde nüfus yoğunluğu azdır.
- C) Taşeli Platosu, nüfus yoğunluğunun fazla olduğu alanlardan biridir.
- D) Nüfusun büyük bölümü kırsal kesimde yaşamaktadır.

ifadeleri yanlıştır. Aksine bu durumların tam tersi ülkemiz nüfusu için geçerli özelliklerdir. Ancak E seçeneğinde verilen "Karadeniz'e kıyısı olan illerde nüfusun büyük bölümü kıyı kuşağında toplanmıştır." özelliği doğrudur. Çünkü Karadeniz Bölgesi topografik yapısı gereği içi kesimlere doğru gidildikçe nüfuslanmasa azalır.

Cevap E

Yediliklimyayınclık

8. "Türkiye'de sanayi faaliyetlerinin yoğun olduğu yerlerde nüfus hızlı bir şekilde artmaktadır."

Seçeneklerde verilen merkezlerden Soma, Elbistan, Tunçbilek ve Seydişehir gibi alanların nüfuslanmasında madencilik fonksiyonları ön plana çıkar. Ancak İskenderun'un gelişmesindeki ve nüfuslanmasındaki en önemli etken demir-çelik fabrikasının bu yöre için istihdam olanaklarını artırmış olmasıdır.

Cevap B

7. Geleneksel olarak Türkiye kültürünün önemli bir parçası olana yaylacılık faaliyeti yoğun olarak Karadeniz, Akdeniz ve Ege Bölgesi'nin yüksek kesimlerinde ve kısmen de Doğu Anadolu'da gerçekleştirilir.

Bu bağlamda seçenekler dikkate alındığında verilen dağlardan, Orta Toroslar, Bozdağlar, Erzurum-Kars Bölümü ve Zigana'da yaylacılık faaliyetleri gelişmiştir. Ancak Yıldız Dağlarında yaylacılık faaliyeti yeterince gelişmemiştir.

Cevap D

9. Türkiye, 557 sayılı Nüfus Planlaması Kanunu'yla birlikte nüfus politikalarının netleştiği bir döneme girmiştir. Bu dönemin en belirgin özelliği, o döneme kadar benimsenen nüfusun artması yönündeki görüşlerin terk edilerek "bireylerin istediği sayıda ve istediği zaman çocuk sahibi olmaları" gerektiğiyle ilgili görüşlerin ağırlık kazanmasıdır. Nüfus politikalarıyla ilgili önemli bir değişimin yaşandığı bu dönem 1965-1980 dönemidir. Türkiye'de özellikle 1927'den 1965 yılına kadar nüfusu artırma ile ilgili politika izlenirken 1965 yılı itibarıyla aile planlaması ülkemize girmiş, doğurganlık oranı düşmüştür.

Cevap B

10. Göç, insanların bir yerden bir yere taşınması anlamına gelmektedir. Siyasi, ekonomik ve sosyal nedenlerle meydana gelmektedir. Dış göç ve iç göç olarak gerçekleşmektedir. Dış göç, ülke sınırlarının dışına olan göçtür. İç göç ise ülke sınırları içinde gerçekleşen bir göçtür. Göçlerin yaşanmasının siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel nedenleri ve sonuçları bulunmaktadır.

Köyden kente göçün nedenleri şu şekildedir:

- Hızlı nüfus artışının olması
- Ekonomik yetersizlikler
- Kamulaştırma işlemleri
- Doğal afetler
- Sosyal yetersizlikler
- Tarım alanlarının miras yoluyla daha küçük alanlara ayrılması
- Tarımda makineleşmenin olması ve insan gücüne olan ihtiyacın azalmasıyla işsizliğin artması
- Eğitim, sağlık ve altyapı hizmetlerinin çok yavaş ve yetersiz olması
- Kan davalarının ve terör olaylarının yaşanması
- İklim ve yeryüzü şekillerinin olumsuz etkilerinin oluşması
- İş imkânlarının çok sınırlı olmasıdır.

Ancak, arazi toplulaştırması işsizliğin bir bölümünü ortadan kaldıracağı için göçü tetikleyen bir durum olmaktan ziyade göçü kısmen de olsa engelleyen bir faktördür.

Cevap E

11. Türkiye'nin yazları sıcak ve bunaltıcı geçen yörelerinde sayfiye veya dinlenme amaçlı yaylacılık faaliyeti giderek önem kazanmaktadır. Verilen merkezlerin topografik ve klimatolojik özellikleri dikkate alındığında Orta Toroslar'da yaylacılığın diğerlerine göre daha fazla geliştiğini söyleyebiliriz.

Cevap B

12. Türkiye'nin yıllık nüfus artış hızında önemli değişiklikler olmuştur. 1960 yılında binde 28 olan artış hızı, 2014 yılında binde 13'e gerilemiştir. Sorudaki öncüle göre sadece doğum oranının azaldığı sonucu çıkarılabilir.

Cevap A

13. Türkiye'de devamlılık arz eden bir göç hareketi yaşanmaktadır. Özellikle gelişmemiş kentlerden gelişmiş yerleşim birimlerine doğru yaşanan bu nüfus hareketinin olumsuz birçok sonucu bulunur. Bunların en önemlilerini gruplandırdığımızda temelde sosyoekonomik sorunlar yer almaktadır. Çarpık kentleşme, altyapı yetersizliği, ulaşım hizmetlerinin yetersizliği, işsizlik, gürültü kirliliği gibi örneklendirebiliriz. Ancak ticaret hacmi göç alan kentlerde düşüş göstermez.

Cevap C

14. Türkiye'nin 1927-2017 yılları arasındaki nüfusu incelendiğinde yıllık nüfus artış hızının en düşük olduğu dönemin 1940-1945 yılları arasında olduğu görülür. Bu durumun ortaya çıkmasındaki temel etmen II. Dünya Savaşı'nın varlığına bağlı olarak ülkemizde seferberlik ilan edilmesi sebebiyle erkek nüfusun silah altına alınmış olmasıdır.

Cevap A

15. Türkiye'de gelişmemiş bölge ve illerden gelişmiş sahalara doğru sürekli bir göç hareketi yaşanmaktadır. Verilen sahalardan I., II ve IV numaralı alanlar iş imkânları bakımından da gelişmiş sahalardır, dolayısıyla göç alan yerlerdir. Ancak III ve V numaralı yöreler ekonomik olarak yeterli iş imkânlarına sahip olmadıkları için daha fazla göç olayları yaşanır.

Cevap D

16. Bir yörede yerleşmenin dokusunun toplu ya da dağınık olmasını etkileyen iki temel faktör bulunur. Bunlardan birincisi su kaynaklarının fazlalığı ya da azlığı, ikincisi ise yer şekillerinin durumudur. Buna göre A, B, D ve E seçeneklerindeki bilgiler yerleşme dokusunu etkileyen faktörlere paralellik gösterir. Ancak platoların varlığı dağınık yerleşmenin görülmesinde etkili değildir, aksine toplu yerleşmede önemli bir etkidir.

Cevap C

17. Türkiye'de 1927'deki ilk nüfus sayımından günümüze kadar nüfus miktarı sürekli bir artış göstermiştir. Bu durumun ortaya çıkmasında II. doğurganlık oranının yüksek olması, III. genç nüfus miktarının fazla olması, faktörleri daha fazla etkili olmuştur.

Cevap C

18. Türkiye'de kırsal kesimden kentlere olan göçün olumsuz sonuçları oldukça fazladır. Ancak soruda verilen öncüllerden II. Nüfus dağılışının düzensiz olması, III. Çarpık kentleşmenin yaygın olması bilgileri Türkiye'de yaşanan göç olaylarının sonuçları arasındadır.

Cevap E

19. Türkiye'nin bazı alanlarında kırsal yerleşmelerin dağınık dokulu olduğu görülür. Bu yerleşmelerin oluşumunda; I. arazinin engebeli olması, III. tarım alanlarının parçalı olması, faktörleri etkilidir.

Cevap B

20. Türkiye nüfusu, Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar devamlı artış göstermiş olsa da özellikle 1985 yılından sonra nüfus artış hızında belirgin bir azalma görülmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasındaki temel etmen Türkiye'nin eğitim düzeyinin yükselmesidir.

Cevap C

21. Türkiye'de bazı bölgelerdeki kırsal yerleşmelerde yaz mevsiminde hayvanların otlatılması amacıyla gerçekleşen mevsimlik göçlere yayla göçü adı verilir. Günümüzde, verilen illerden İzmir'de bu göçlerin gerçekleşmesi daha azdır.

Cevap B

22. Yerleşim birimlerinin gelişmesinde, ana ulaşım güzergâhlarının üzerinde veya yakınında bulunmasının önemli etkileri vardır. Verilen şehirlerden Bartın'ın gelişmesinde böyle bir ilişkiden söz edilemez. Çünkü Bartın lokasyonu olarak kıyı şeridinde olup askerî ve siyasi bir merkeze komşu değildir.

Cevap A

23. Bir yerin göç almasını etkileyen faktörler çekici faktörler olarak adlandırılır. İstanbul, Türkiye'de çekici faktörlerin çeşitliliği nedeniyle en fazla göç alan illerdendir. Türkiye'de göçü tetikleyen en önemli faktörler ekonomik nedenlerdir, insanlar temelde iş imkânlarının daha iyi olduğu sahalara doğru göç ederler bu bağlamda da İstanbul'da iş ve istihdam fırsatlarının çeşitli ve fazla olması göç almasında en önemli etkidir.

Cevap D

24. Türkiye'de nüfus konusunda çeşitli dönemlerde farklı politikalar benimsenmiştir. Nüfus politikaları asıl olarak plânlı kalkınma dönemine geçişle birlikte uygulamaya konulmuş ve 1965 yılında Nüfus Plânlaması Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu kanunla birlikte kontrollü ve planlı bir nüfus artışının sağlanması amaçlanmıştır. Bebek ve çocuk ölümlerinin önlenmesi hedeflenmiştir. Anne ve çocuk sağlığına özel önem verilmiştir. Nüfus ile ekonomik kalkınma arasında denge kurulmaya çalışılmıştır. Bilgileri söylenebilir ancak kırsal kesimde nüfus artışı desteklenmiştir denemez.

Cevap D

25. Madencilik faaliyeti, küçük bir kırsal yerleşmenin zaman içinde şehir yerleşmesine dönüşmesine neden olabilir. Türkiye'de bu duruma örnek oluşturacak yerleşmeler mevcuttur. Bu yerleşmelerin en güzel örneği Batman'dır. Şayet Batman'da petrol çıkarılmasaydı böyle bir şehrin oluşması imkânsızdı.

Cevap E

26. Aritmetik nüfus yoğunluğunun yükselmesi için ülke toplam nüfus miktarının artması gerekir. Yurt içinde iller arasında yaşanan göçler ve şehirselleşme nüfus oranının yükselmesi ülke toplam nüfus miktarının yükselmesine neden olmaz.

Cevap D

27. Ortanca yaşın yükselmesi yenidoğan bebek sayısının azalması ve yaşlı nüfus oranının yükselmesine bağlıdır. Soruda altı çizili olarak doğrudan ifadesi kullanıldığı için nüfusun eğitim durumunun yükselmesi ve evlilik yaşının yükselmesi öncüllerini alamayız. Onların ortanca yaş üzerinden etkileri dolaylıdır.

Cevap B

28. Yükseltiye bağlı olarak nüfus yoğunluğu artmaz, azalır. Bu durumun nedeni iklim koşullarının elverişsizliği ve ulaşım koşullarının zorlaşmasıdır.

Cevap E

29. Soruda volkanik kayaç kullanılarak yapılan meskenlerden bahsedilmektedir. Erzurum-Kars Platosu geniş lav akıntılarının bulunduğu arazi yapısına sahiptir.

Cevap B

30. Türkiye bulunduğu coğrafyada meydana gelen savaş, karışıklık ve etnik problemler gibi sebeplerle özellikle komşu ülkelerden ve yakın coğrafyasından önemli oranda göçler almıştır. Rusya, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri, Bulgaristan, Romanya, Yunanistan, Irak, Afganistan ve özellikle 2012 sonrası Suriye'den büyük oranda göç (Mülteci Göçü) almıştır. Ancak bir Orta Avrupa ülkesi olan Macaristan Türkiye'nin önemli oranda göç aldığı ülkeler arasında yer almaz.

Cevap C

31. Türkiye'de nüfusun dağılışı üzerinde fiziki ve beşerî faktörler etkili olmaktadır. Fiziki faktörler içerisinde iklim ve yer şekli özellikleri en önemli etkenlerdir. Ilıman iklime sahip ve yer şekilleri düz olan yerlerde nüfus yoğunluğu artmaktadır. Ulaşım sistemlerinin gelişmiş olduğu ve yer altı kaynaklarının işletildiği alanlarda nüfus yoğunluğu genel olarak fazladır. Bu özellikler bir yerde nüfusun yoğun ya da seyrek olması üzerinde etkili olan temel faktörlerdendir. Ancak kültürel özelliklerin Türkiye'de nüfus dağılışı üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu söylenemez.

Cevap B

32. Türkiye'de 2012'ye kadar 16 il büyükşehir statüsüne sahipti. 2012'de yapılan yasa değişikliği sonucu nüfusu 750 bini aşan 14 ilimizin daha büyükşehir olarak kabul edilmesiyle ülkemizde büyükşehir sayısı 30'a yükselmiştir. Ordu, Mardin, Muğla ve Balıkesir son süreçte büyükşehir özelliği kazanan illerimize örnektir. Sivas ise nüfus kriterini sağlayamadığı için büyükşehir statüsüne sahip olan illerden biri değildir.

Cevap D

1. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Arazi yapısı engebeli olmasına rağmen bu alanların hangisinde yoğun bir tarımsal faaliyet yapılmaktadır? (2015)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. • Türkiye'nin büyük bir bölümünde yetişmektedir.
• Üretim miktarı bakımından Isparta, Antalya, Denizli ve Niğde ön plandadır.
• İç tüketimi karşıladığı gibi önemli bir ihraç ürünüdür.
• Sanayide ham madde olarak kullanılır.

Bazı özellikleri verilen bu tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir? (2017)

- A) Armut B) Üzüm C) Elma
D) Gül E) Kayısı

4. Türkiye'de iklim ve bitki örtüsü çeşitliliği aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangisinin gelişmesine daha fazla katkı sağlamıştır? (2018)

- A) Arıcılık
B) İpek böcekçiliği
C) Besi hayvancılığı
D) Kümes hayvancılığı
E) Balıkçılık

5. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de zeytin tarımının son yıllarda daha fazla gelişme göstermesinin nedenlerinden biri değildir? (2018)

- A) Zeytin üretim alanlarının genişlemesi
B) Zeytin bahçelerinin bakım koşullarının iyileştirilmesi
C) Zeytin ağacı sayısındaki artış
D) İç ve dış talepteki artış
E) Sulama olanaklarının gelişmesi

2. I. Arıcılık faaliyetlerinin en yoğun olarak yapıldığı alan Trakya'dır.
II. Karadeniz kıyı kuşağında küçükbaş hayvancılık yaygın bir ekonomik faaliyettir.
III. Erzurum-Kars Platosu'nda geleneksel olarak yapılan mera hayvancılığı yaygındır.

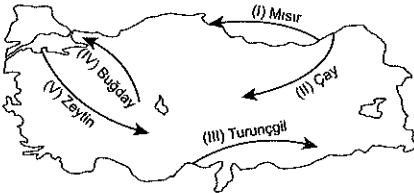
Türkiye'deki hayvancılık faaliyetleriyle ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur? (2015)

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

6. Türkiye'de aşağıdaki göllerden hangisi su ürünleri üretimi bakımından daha önemli bir paya sahiptir? (2018)

A) Van B) Çıldır
C) Eğirdir D) Abant
E) Sapanca

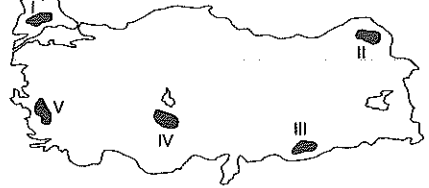
7. Türkiye'de iç ticaretin canlı olmasındaki nedenlerden biri de bölgeler arasındaki doğal şartların farklılığıdır. Bu farklılıklar tarımsal üretime etki etmektedir. Dolayısıyla farklı tarım ürünleri yetiştirilen bölgeler arasında bu ürünlere bağlı ticaret görülmektedir.

Buna göre yukarıdaki haritada ticaret yönü numaralandırılarak oklarla gösterilen ürünlerden hangisinin ticareti beklenmez? (2019)

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Türkiye'de yaz kuraklığının belirgin olduğu alanlarda meraya dayalı büyükbaş hayvan yetiştiriciliğinde et ve süt veriminde görece bir azalma söz konusudur.

Buna göre haritada numaralandırılarak gösterilen alanlardan hangisinin doğal koşulları yukarıda belirtilen hayvancılık faaliyetlerine daha uygundur? (2019)

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Yetiştirme şartları uygun olmasına karşın zeytin üretimi Akdeniz kıyı kuşağında Batı Anadolu'ya göre daha azdır.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisi etkilidir? (2019)

- A) Zeytinyağı fabrikalarının yetersiz olması
B) Pazarlama olanaklarının yetersiz olması
C) Fazla gelir getiren ürünlerin tercih ediliyor olması
D) Kış sıcaklık koşullarının yüksek olması
E) Mevsimlik iş gücü ihtiyacının fazla olması

10. Türkiye'de su ürünleri avcılığı ve yetiştiriciliğiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (2020)

- A) Su ürünleri üretimi içerisinde balık en fazla paya sahiptir.
- B) Dalyan balıkçılığı açık ve derin denizlerde yapılmaktadır.
- C) Balık avcılığı çoğunlukla Türk karasularında yapılmaktadır.
- D) Denizlerdeki kirlilik balıkçılığı olumsuz etkilemektedir.
- E) Su ürünleri tüketiminin çoğunluğu ülke içinde gerçekleşmektedir.

12. Türkiye'de pamuk üretiminin coğrafi dağılışı üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha fazladır? (2020)

- A) Sıcaklık
- B) Nüfus
- C) Ulaştırma
- D) Yükselti
- E) Sanayi

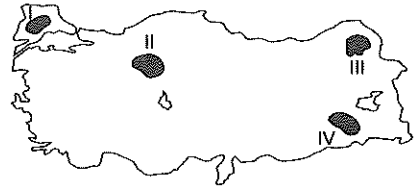
11. Türkiye'de çay tarımı ekonomik anlamda Doğu Karadeniz kıyı kuşağında yapılabilir. Bu durum;

- I. iklim koşulları,
- II. toprak özellikleri,
- III. su kaynakları

faktörlerinden hangileriyle doğrudan ilişkilidir? (2020)

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

13. Tiftik keçisinin ekonomik değeri oldukça yüksektir. Günümüzde eskiye oranla Türkiye'deki sayısı azalmış olan bu keçi türü esas olarak tiftiği için beslenmektedir.

Bu alanların hangilerinde tiftik keçisi yetiştiriciliği daha yoğundur? (2020)

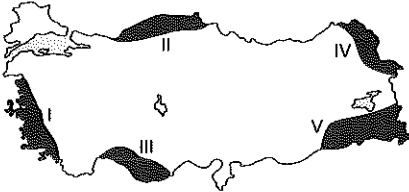
- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

14. Türkiye'de tıbbi ve aromatik bitkilerin yetiştiriciliği geçmişten bu yana yapılmakla birlikte son yıllarda bu konuda çeşitli gelişmeler yaşanmıştır. Bunlardan biri de gül yağı elde etmede kullanılan yağ gülü yetiştiriciliğidir.

Aşağıdaki illerin hangisinde ekonomik anlamda bu tür gül üretimi yapılır? (2021)

- A) Isparta
B) Denizli
C) Burdur
D) Afyonkarahisar
E) Bartın

15. Türkiye, farklı iklim özelliklerinin etkisiyle zengin bir bitki örtüsüne sahiptir. Bu doğal zenginliğe bağlı olarak ortaya çıkan potansiyel; ülkenin her yerinde bal, bal mumu, polen ve arı sütü üretmek gayesiyle arıcılığın yaygın olarak yapılmasına imkân sağlamıştır.

Bu hayvancılık faaliyetine bağlı olarak yapılan üretim, haritada numaralandırılan alanların hangisinde daha fazladır? (2022 İPTAL)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

16. Türkiye'de, aşağıdakilerden hangisi ekonomik olarak diğerlerine göre daha geniş yetiştirilme alanına sahiptir? (2022 İPTAL)

- A) Kivi B) Muz
C) Üzüm D) Limon
E) İncir

17. Aşağıdaki illerin hangisinde bölgesel planlamaya dayalı olarak sulamanın artırılması sonucunda ürün çeşitliliği ve verimde önemli artışlar sağlanmıştır? (2022 İPTAL)

- A) Kocaeli B) Karabük
C) Manisa D) Şanlıurfa
E) Tekirdağ

18. Günümüzde örtü altı tarım yöntemi aşağıdaki illerin hangisinde diğerlerine göre daha dar bir alanda yapılmaktadır? (2022)

- A) Antalya B) Mersin
C) Adana D) İzmir
E) Denizli

19. I. Tarımda teknoloji kullanımının gide-rek yaygınlaşması

- II. İklim ve yeryüzü şekillerindeki farklılıkların tarımsal çeşitliliği sağlaması
III. Tarım alanlarının miras yoluyla küçük parçalara dönüştürülmesi
IV. Bazı bölgelerde emek yoğun tarımın egemen olması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de tarım sektörünün güçlü yanlarını oluşturan özelliklerdendir? (2022)

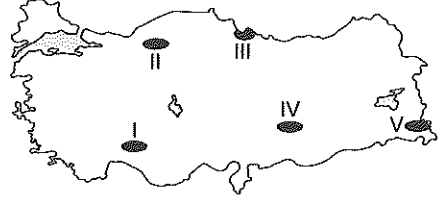
- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

20. Türkiye'de küçükbaş hayvan sayısı, büyükbaş hayvan sayısından daha fazladır.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin daha fazla etkili olduğu söylenebilir? (2023)

- A) Orman alanlarının belirli bölgelerde toplanması
B) Su kaynaklarının yetersiz oluşu
C) Step formasyonunun ülkede geniş alan kaplaması
D) Tarım alanlarında verimin azalması
E) Ortalama yükseltinin batıdan doğuya doğru artması

21. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde sarıçam ormanlarının varlığına bağlı olarak yapılan ormancılık faaliyetlerinin daha yaygın olması beklenir? (2023)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

22. Türkiye'deki ovalarda ana ekonomik faaliyet tarımsal etkinliklerdir. Bununla birlikte büyük şehirlere yakın olan bazı ovalarda ulaşım ve sanayi gibi diğer faaliyetler de önemli oranda yapılmaktadır.

Aşağıdaki ovalardan hangisinin belirtilen tarım dışı faaliyetlerde yoğun bir kullanımı söz konusudur? (2023)

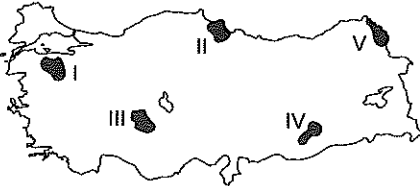
- A) Tercan B) Pasinler
C) Tefenni D) Pınarbaşı
E) İnegöl

23. Orman yangınlarının oluşmasında çeşitli faktörler etkili olmakla birlikte iklim bu konuda önemli bir rol oynar. Yaz mevsiminde sıcaklık değerlerinin yüksek ve bağıl nem oranının düşük olması nedeniyle bazı alanlar orman yangınları açısından daha büyük risk altındadır.

Buna göre aşağıdaki dağlık alanların hangisinde bulunan ormanlar, yangın açısından daha fazla risk taşır? (2024)

- A) Kaçkar Dağları
- B) Küre Dağları
- C) Nur Dağları
- D) Canik Dağları
- E) Yıldız Dağları

24. Aşağıdaki haritada beş alan numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde ayçiçeği üretim miktarı diğerlerinden daha azdır? (2024)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

25. Türkiye coğrafi konumu, yeryüzü şekilleri, iklim ve toprak özellikleri bakımından tarım için uygun bir ülkedir. Bu nedenle ülkede tarım önemli bir ekonomik faaliyet olmuştur.

Bu ekonomik faaliyetle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (2025)

- A) Ergene Havzası önemli ayçiçeği üretim alanlarındandır.
- B) Akdeniz kıyılarında turuncgil üretimi yoğun olarak yapılmaktadır.
- C) Çay tarımı büyük oranda Doğu Karadeniz kıyı kesiminde yapılır.
- D) En fazla ekimi yapılan tahıl ürünü buğdaydır.
- E) Şekerpancarı üretiminde Çukurova en büyük paya sahiptir.

26. Türkiye'de ormanlar ülke genelinde dengesiz bir dağılışı göstermektedir. Orman arazisinin büyük kısmı kıyı bölgelerde bulunurken iç bölgelerde ormanlar daha sınırlı alan kaplamaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu dağılışın nedenlerinden biri olarak gösterilebilir? (2025)

- A) Kıyı bölgelerde nem ve yağışın iç bölgelere göre daha uygun olması
- B) İç bölgelerde orman ürünlerine olan talebin daha az olması
- C) İç bölgelerde şehirleşmeye bağlı nüfus yoğunluğunun daha fazla olması
- D) Kıyı bölgelerde turizm faaliyetlerinin daha yaygın olması
- E) İç bölgelerde ağaçlandırma çalışmalarının yetersiz olması

1. Haritada gösterilen alanlar;

- I. → Yıldız Dağları
- II. → Aydın Dağları
- III → Orta Toroslar
- IV. → Güneydoğu Toroslar
- V. → Kaçkar dağlarının bulunduğu engebeli alanlardır.

Bu alanlardan Doğu Karadeniz'de yer alan kesimde engebeli arazi yapısına rağmen diğer ekonomik etkinlikler gelişmediği için yoğun tarımsal faaliyetler yapılmaktadır.

Cevap E

2. Türkiye'de hayvancılık faaliyeti ile ilgili olarak verilen;

- III. Erzurum-Kars platosunda mera hayvancılığı yaygındır ifadesi doğrudur.

Ancak,

- I. Arıcılık faaliyetlerinin en yoğun olarak yapıldığı alan Trakya'dır. (Yanlıştır)
- Arıcılık Menteşe Yöresi, Doğu ve Orta Karadeniz'de özellikle il bazında Ordu'da daha yaygındır.
- II. Karadeniz kıyı kuşağında küçükbaş hayvancılık yaygın bir ekonomik faaliyettir. (Yanlıştır) Karadeniz'in kıyı kuşağında balıkçılık ve büyükbaş hayvancılık daha yaygındır. Küçükbaş hayvancılık bozkırların yaygın olduğu sahada gelişme gösterir.

Cevap C

- 3. • Türkiye'nin büyük bir bölümünde yetişmektedir.
- Üretim miktarı bakımından Isparta, Antalya, Denizli ve Niğde ön plandadır.
- İç tüketimi karşıladığı gibi önemli bir ihraç ürünüdür.
- Sanayide ham madde olarak kullanılır.

özellikleri verilen tarım ürünü ile seçenekler eşleştirildiğinde özellikler ile seçeneklerin tam uyuşmadığı görülmektedir. Cevap olarak ÖSYM "elma" olan C seçeneğini vermiştir. Ancak "Türkiye'nin büyük bir bölümünde yetişmektedir." ifadesi elma için geçerli değildir. Çünkü elma Türkiye'nin tüm illerinde yetiştirilen bir üründür. Ayrıca 2016 TÜİK verilerine göre üretim miktarlarında en fazla paya sahip olan ilk üç il sırasıyla Isparta, Karaman ve Niğde'dir. Denizli ili yer almaz.

Son özellik olarak verilen "Sanayide ham madde olarak kullanılır." ifadesi de tarım ürünlerinin akademik sınıflandırılmasına ters düşmektedir. Çünkü elma sanayi ürünleri sınıflandırılmasında yer almaz. Özellikler bizi tamamen "gül"ün doğru olduğu kanısına da ulaştırmaz. Sonuç olarak bu soru ile seçenekler arasında yapısal bir uyumsuzluk göze çarpmaktadır. Ancak ÖSYM doğru cevap olarak "elma" ürününün bulunduğu C seçeneğini kabul etmiştir.

Cevap C

4. Türkiye’de arıcılığı etkileyen iki temel etmen vardır. Bunlardan birincisi iklim ve bitki örtüsü çeşitliliğinin fazla olması, ikincisi ise yer şekillerinin uygun olmasıdır, (yükselti fazla olmalı).Yükseltinin fazla olduğu sahalarda tarımsal zirai ilaçlar kullanılmadığı için arıcılık gelişme olanağı bulur.

Cevap A

5. Türkiye’de zeytin tarımının son yıllarda daha fazla gelişmesinde, zeytin üretim alanlarının genişlemesi, zeytin bahçelerinin bakım koşullarının iyileştirilmesi, zeytin ağacı sayısındaki artış ile ve dış talepteki artışın olması etkilidir. Ancak sulama olanaklarının gelişmesi zeytin tarımının gelişmesinde etkili değildir çünkü zeytin tarımı iklime bağlı olan bir etkinlik olup zeytin sulamaya ihtiyaç duyan bir bitki değildir.

Cevap E

6. Su ürünlerinde ilk akla gelen balıklar olsa da denizler, tatlı su gölleri ve akarsulardan elde edilen tüm ürünlerin ortak adı “su ürünleri”dir. Su ürünleri başlıca üç grupta incelenmektedir. Balıklar, yumuşakçalar (midye, istiridye vb.) ve eklem bacaklılar (istakoz,yengeç vb.). Bir diğer su ürün grubunu da bitkisel ürünler oluşturmaktadır. Ancak bitkisel ürünlerin üretim miktarları ve ticareti hayvansal ürünler kadar değildir. Bu nedenle istatistiklerde genellikle ayrı bir grup olarak incelenmektedir. Türkiye’de TÜİK 2017 verilerine göre, göllerden Van Gölü su ürünleri üretimi bakımından en büyük paya sahiptir.

TÜİK 2017 su ürünleri üretimi verilerine göre

Van 9.798 ton

Isparta (Eğirdir) 1.366 ton

Cevap A

7. Türkiye’de iç ticaretin canlı olmasındaki nedenlerden biri de bölgeler arasındaki doğal şartların farklılığıdır. Bu farklılıklar tarımsal üretime etki etmektedir. Dolayısıyla farklı tarım ürünleri yetiştirilen bölgeler arasında bu ürünlere bağlı ticaret görülmektedir. Haritadaki ticaret yönleri dikkate alındığında yetiştirilen sahadan yetiştirilmeyen alanlara doğru yapılan ticaret mantığı doğrudur. Ancak mısır Karadeniz kıyılarının tamamında yetiştirildiği için Doğu Karadeniz’den Orta Karadeniz’e ticaretinin yapılması beklenmez.

Cevap A

8. Türkiye'de yaz kuraklığının belirgin olduğu alanlarda meraya dayalı büyükbaş hayvan yetiştiriciliğinde et ve süt veriminde görece bir azalma söz konusudur. Haritada verilen yörelerden Erzurum-Kars bölümünde yaz yağışları ve uzun boylu dağ çayırılarının görülmesi doğal koşullarda büyükbaş hayvancılığın daha kolay yapılmasını sağlamıştır.

Cevap B

9. Yetiştirme şartları uygun olmasına karşın zeytin üretimi Akdeniz kıyı kuşağında Batı Anadolu'ya göre daha azdır. Bu durumun ortaya çıkmasında Akdeniz kıyılarında daha fazla gelir getiren ürünlere yer verilmesidir. Çünkü zeytin karakteristik olarak bir yıl randımanlı ürün verirken diğer yıl ürün verimi azalır. O nedenle de ekonomik değeri Akdeniz için düşüktür.

Cevap C

10. Dalyan, balıkların geçtiği yerlere sabit ağ, çapa, yüzdürücü gibi malzemeler ile yapılan tuzak ve kapanlara denir. Balık avlamak için deniz kıyısında büyük ağaçlarla çevrilen yer olarak da tanımlanmaktadır. Genellikle lagünlerin denize bağlandığı ağız kısımları üzerine uygulanır. Bu durumda Türkiye'de su ürünleri avcılığı ve yetiştiriciliği ile ilgili, dalyan balıkçılığı açık ve derin denizlerde yapılmaktadır ifadesi yanlıştır.

Cevap B

11. Çayın özel yetiştirme koşulları bulunmaktadır. Yılda 1.600 mm'den fazla yağış, kalın ve kireçsiz toprak, sert rüzgârlardan korunan yerler, yarı gölgeli yarı ışıklı ortam, çay üretilen yerlerin başlıca özelliğidir. Temelde iklim koşulları ve toprak özelliklerine göre dağılışı göstermektedir. Ülkemizde bu koşullara sahip olan Rize başta olmak üzere Artvin, Trabzon ve Giresun kıyıları çayın üretildiği tek alandır.

Cevap D

12. Pamuk, büyüme döneminde suya, olgunlaşma döneminde kuraklığa ve yüksek sıcaklığa ihtiyaç duyar. Bu nedenle ülkemizde pamuk Güneydoğu Anadolu, Akdeniz ve Ege bölgelerinde yetiştirilmektedir. Şanlıurfa, Aydın, Hatay ve Diyarbakır pamuğun en fazla yetiştirildiği yerlerdir. Mikroklima özelliğinden dolayı ılgıdır da pamuk yetiştirmeye elverişlidir.

Cevap A

13. Tiftik keçisinin ekonomik değeri oldukça yüksektir. Günümüzde eskiye oranla Türkiye'deki sayısı azalmış olan bu keçiyü esas olarak tiftiği için beslenmektedir. Türkiye'de tiftik keçisi üretimi en fazla Ankara, Eskişehir ve Siirt illerinde gerçekleştirilmektedir.

Cevap D

14. Türkiye’de tıbbi ve aromatik bitkilerin yetiştiriciliği geçmişten bu yana yapılmakla birlikte son yıllarda bu konuda çeşitli gelişmeler yaşanmıştır. Bunlardan biri de gül yağı elde etmede kullanılan yağ gülü yetiştiriciliğidir. Verilen illerden A) Isparta, B) Denizli, C) Burdur, D) Afyonkarahisar’da yağ gülü yetiştiriciliği yapılır. Ancak Bartın’da ekonomik anlamda bu tür gül üretimi yapılmaz.

Cevap E

15. Türkiye, farklı iklim özelliklerinin etkisiyle zengin bir bitki örtüsüne sahiptir. Bu doğal zenginliğe bağlı olarak ortaya çıkan potansiyel; ülkenin her yerinde bal, bal mumu, polen ve arı sütü üretmek gayesiyle arıcılığın yaygın olarak yapılmasına imkân sağlamıştır. Bu hayvancılık faaliyetine bağlı olarak yapılan üretim, haritada I numara ile gösterilen Kıyı Ege Bölümü’nde daha yaygın görülen bir ekonomik faaliyettir.

Cevap A

16. Türkiye’de, üzüm ekonomik olarak diğerlerine göre daha geniş yetiştirilme alanına sahiptir. Çünkü bu ürün Türkiye’nin coğrafi koşullarına uyum sağlamış olup tür çeşitliliği ile 7 bölgemizin tamamında yetiştirilme imkânı vardır.

Cevap C

17. Verilen illerden Şanlıurfa’da bölgesel planlamaya dayalı olarak sulamanın artırılması sonucunda ürün çeşitliliği ve verimde önemli artışlar sağlanmıştır. Çünkü GAP ile birlikte Güney Doğu Anadolu Bölgesi’nde yer alan illerin tamamı ve bölge dışında kalıp da GAP’tan faydalanan 2 il daha olup bu illerin tamamında sulamanın getirdiği olumlu gelişmeler görülmüştür.

Cevap D

18. Seracılıktaki temel etken kış sıcaklık değerlerinin fazla düşük olmamasıdır. Düşük sıcaklık seralarda ısıtma maliyetini artırdığı için iç bölgelerimizde bu faaliyet gelişmemiştir. Akdeniz Bölgesi seracılığın en çok yapıldığı bölgedir. Özellikle Antalya ve Mersin bölgedeki yoğun sera alanlarıdır. Akdeniz’de kışların ılık geçmesi seracılığın gelişmesinde en belirleyici etkidir. Benzer nedenden dolayı Ege Bölgesi seracılıkta ikinci sırada yer alır. Verilen illerden Denizli daha iç kesimlerde yer aldığı için seracılık daha maliyetli olacağı için daha az yapılmaktadır.

Cevap E

19. Türkiye'de tarım sektörünün güçlü yanlarını,

- I. tarımda teknoloji kullanımının gide-
rek yaygınlaşması
- II. iklim ve yeryüzü şekillerindeki farklı-
lıkların tarımsal çeşitliliği sağlaması
oluştururken;
- III. tarım alanlarının miras yoluyla kü-
çük parçalara dönüştürülmesi
- IV. bazı bölgelerde emek yoğun tarımın
egemen olması

Türkiye'de tarımın önündeki en önemli olumsuzluklardandır.

Cevap A

22. Inegöl Ovası Bursa ilinde yer alır. Bu ilin sanayileşmesinin gelişmiş olması tarım dışı etkinliklerde daha fazla kullanılma-
sına neden olmuştur.

Cevap E

23. Kaçkar, Küre, Canik ve Yıldız Dağları ülkemizin kuzeyinde yaz mevsiminin yağışlı, kuraklığın az olduğu enleme bağlı olarak sıcaklık değerlerinin yaz aylarında güney kıyalarımıza göre daha düşük olduğu sahalarda yer alırlar.

Nur Dağları ise Akdeniz Bölgesi'nde yer alır. Uzun süreli kurak yaz mevsimi ve sıcaklık değerlerinin yüksek olması or-
man yangını riskini artırır.

Cevap C

20. Ülkemizde en yaygın iklim tipi karasal iklim türleridir. Buna bağlı olarak özellik-
le denizden uzak ve dağların arkasında kalan iç kesimlerde step formasyonu geniş yer kaplar. Bu da küçükbaş hay-
van sayısının daha fazla olmasının ana
nedenidir.

Cevap C

21. Sarıçam ormanları ülkemizin kuzeyinde Karadeniz Bölgesi'nde dağların güney yamaçlarında ve yüksek kesimlerinde yaygın olarak görülür. Erzurum-Kars bölümü de soğuğa karşı dayanıklı bu ağaçların yaygın görüldüğü alandır. Ha-
ritada bu yerlerden II numaralı alanda Batı Karadeniz Dağları gösterilmiştir.

III numaralı alan ise Karadeniz Bölge-
si'nde olmasına rağmen alçak delta
ovasıdır ve tarım alanıdır, orman varlığı
sarıçam görülmez.

Cevap B

24. Ayçiçeği ülkemizde genellikle geniş düzlüklerin bulunduğu ovalık sahalarda yetiştirilmektedir.

- I. Susurluk Ovası
- II. Bafra Ovası
- III. Konya Ovası
- IV. Diyarbakır Ovası

V nolu alan ise dağlık bir alandır. Ayçi-
çeği üretiminin yaygın olduğu söylene-
mez.

Cevap E

25. Türkiye'nin önemli ekonomik faaliyetlerinden biri de tarımdır. Türkiye tarımının genel özellikleriyle ilgili verilen seçenekler değerlendirildiğinde

- Ergene Havzası ülkemizin en önemli ayçiçeği üretim alanıdır.
- Akdeniz kıyılarında kışların ılık geçmesine de bağlı olarak turuncgil tarımı yoğundur.
- Yüksek oranda nem ve yağış isteği olan çay tarımı için de en uygun yer Doğu Karadeniz kıyı kuşağıdır.
- Ülkemizin genel iklim özelliklerine uyumlu olması, yoğun emek gerektirmemesi ve temel besin maddesi olması nedeniyle tahıl tarımı ve bilhassa buğday en fazla ekimi yapılan tarım ürünüdür.

Ancak tarımsal potansiyeli yüksek olan Çukurova Deltası ülkemizde şeker pancarı tarımının en yoğun yapıldığı alan değildir. Şeker pancarı iç tarım bölgelerinin sulanabilir alanlarında daha yoğun olarak üretilmektedir Çukurova ise pamuk ve mısır başta olmak üzere getirisi yüksek olan pek çok üründe önemli bir paya sahiptir.

Cevap E

26. Türkiye'de ormanların dağılışı ile nem ve yağışın dağılışı arasında doğru orantı bulunmaktadır. Nem ve yağış genel olarak kıyı bölgelerimizde daha fazla olduğundan bu bölgelerimizde orman oranı iç bölgelerimize göre daha yüksektir. Özellikle dağ kuşaklarının kıyı çizgisine paralel uzandığı kuzey ve güney kıyılarımızda orman varlığı daha yüksek düzeydedir. İç bölgelere geçildiğinde nem ve yağışta meydana gelen azalma orman oranının da azalmasına neden olmaktadır. Bu soruda E seçeneği çeldirici olabilir. İç bölgelerimizde ağaçlandırma çalışmaları daha yoğun olmasına rağmen iklim koşullarının elverişsizliği orman alanlarının istenilen düzeye ulaşmasını engellemektedir.

Cevap A

1. Aşağıdaki haritada bazı yerler koyu renkle gösterilmiştir.

Bölge sınıflandırmasında kullanılan ölçütler dikkate alındığında bu yerler aşağıdaki bölgelerden hangisi içinde yer alır? (2015)

- A) Turizm
- B) Maden
- C) Karasal iklim
- D) Maki bitki örtüsü
- E) Mera hayvancılığı

3. Türkiye'de sanayi faaliyetleri bakımından ön planda olan kentler aynı zamanda nüfus yoğunluğunun fazla olduğu yerlerdir.

Buna göre aşağıdaki kentlerin hangisinde nüfus yoğunluğu fazla olmasına karşın sanayi faaliyetleri diğerleri kadar gelişmemiştir? (2015)

- A) Eskişehir
- B) Gaziantep
- C) Yalova
- D) Kayseri
- E) İzmir

2. Seyitömer, Çayırhan ve Çatalağzı santrallerinin kuruluş yerleri dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi-
nin ortak olduğu görülür? (2015)

- A) Büyük akarsular üzerinde kurulmuşlardır.
- B) Ham madde kaynağı olan kömür alanlarına yakındırlar.
- C) Önemli kara ve demir yolları üzerinde bulunmaktadırlar.
- D) Kullandıkları ham maddeyi ithalat yoluyla karşılarlar.
- E) Türkiye'nin büyük endüstri bölgeleri içinde kurulmuşlardır.

4. Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye'nin ekonomik yapısıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır? (2015)

- A) Çalışan nüfusun büyük kesimi tarım sektöründe istihdam edilmektedir.
- B) Tarımda makine kullanımı ve teknik düzey yeterli değildir.
- C) İhracat içinde sanayi ürünlerinin payı diğerlerinden daha fazladır.
- D) Tarım arazileri içinde en büyük pay tahıl tarımına ayrılmıştır.
- E) Sanayileşme hızı oldukça yüksektir.

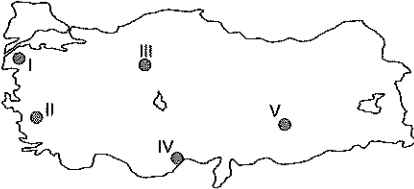
5. Aşağıdaki haritada Türkiye'de çıkarılan bazı madenlerin yaygın olarak bulunduğu alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanlarda çıkarılan madenler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir? (2016)

I	II	III
A) Bor	Demir	Bakır
B) Mermer	Krom	Boksit
C) Demir	Bakır	Fosfat
D) Bakır	Boksit	Demir
E) Linyit	Demir	Mermer

6. Aşağıdaki haritada beş alan numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde jeotermal enerjiden elektrik üretimi yapılmaktadır? (2016)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Türkiye'de şeker fabrikaları, genellikle şeker pancarı tarımının yoğun olarak yapıldığı yerlere kurulmuştur.

Buna göre, aşağıdaki illerin hangisinde şeker fabrikası yoktur? (2016)

- A) Uşak B) Kayseri C) Kars
D) Kırklareli E) Artvin

8. Türkiye'de tarım ürünlerinin çeşitliliği ve üretimin fazla olması tarıma dayalı sanayinin gelişmesini sağlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu gelişmeyi sağlayan tarım ürünlerinden biri değildir? (2016)

- A) Şeker pancarı B) Pamuk
C) Tütün D) Çay
E) Kivi

9. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de varlığı belirlenen altın madeni yataklarından biridir? (2017)

- A) Kastamonu - Küre
B) Artvin - Cerattepe
C) Konya - Seydişehir
D) Elâzığ - Maden
E) Kütahya - Emet

10. Aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisinin, Türkiye'nin enerji üretimindeki payı diğerlerine göre daha fazladır? (2017)

- A) Biyokütle B) Hidrolik
C) Kömür D) Petrol
E) Jeotermal

11. Aşağıdaki illerin coğrafi özellikleri dikkate alındığında hangisinde jeotermal enerji potansiyeli daha düşüktür? (2017)

- A) Denizli B) Çanakkale
C) Aydın D) Antalya
E) Manisa

12. I. Ulaşım olanaklarının elverişli olması

II. Nitelikli iş gücünün fazla olması

III. Enerji üretiminin fazla olması

Türkiye'nin batı kesiminde sanayinin daha fazla gelişmiş olması, yukarıdakilerden hangileriyle ilişkilidir? (2017)

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

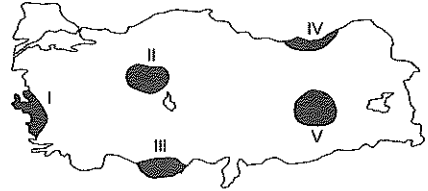
13. Aşağıdaki illerin hangisinde sanayi diğerlerine göre daha az gelişmiştir? (2018)

- A) İstanbul B) İzmir
C) Bursa D) Kocaeli
E) Samsun

14. Türkiye'de aşağıdaki fosil enerji kaynaklarından hangisinin bilinen toplam rezervi diğerlerinden daha azdır? (2018)

- A) Petrol
B) Doğal gaz
C) Asfaltit
D) Linyit
E) Taş kömürü

15. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde güneş enerjisi potansiyeli daha düşüktür? (2019)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

16. Tungsten olarak da bilinir.

- Özellikle uzay ve savaş endüstrisinde kullanılmaktadır.
- Metalinden özel sanayi çeliği üretilmektedir.
- Bursa-Uludağ'da rezervleri bulunmaktadır.

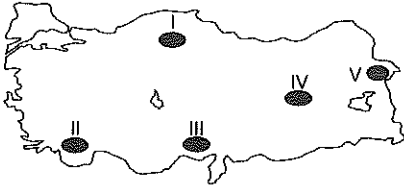
Bazı özellikleri verilen bu maden aşağıdakilerden hangisidir? (2019)

- A) Molibden B) Manganez
C) Nikel D) Volfram
E) Çinko

17. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de ham petrol nakil hatlarından biri değildir? (2019)

- A) Kerkük - Yumurtalık
- B) Bakü - Tiflis - Ceyhan
- C) Batman - Dört Yol
- D) Bakü - Tiflis - Erzurum
- E) Ceyhan - Kırıkkale

18. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde tarıma dayalı sanayi faaliyetleri diğerlerine göre daha fazla gelişmiştir? (2020)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

19. Aşağıdaki yerleşmelerden hangisi Türkiye'nin önemli taş kömürü yataklarının bulunduğu alanda yer alır? (2020)

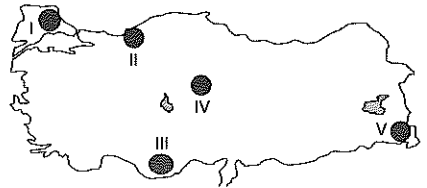
- A) Soma B) Elbistan
- C) Kozlu D) Tunçbilek
- E) Yatağan

20. Türkiye'de kullanılan önemli enerji kaynaklarından biri de linyittir. 1990'lı yıllarda 50-60 milyon ton civarında olan yıllık üretim miktarı; 2000 yılı ile birlikte 65 milyon tona yükselmiş, 2004 yılında ise 44 milyon tona düşmüştür.

2004 yılında linyit üretimindeki bu azalmanın nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (2021)

- A) Linyit çıkarım maliyetlerinin yükselmesi
- B) Taş kömürü üretiminin artması
- C) Linyit arama faaliyetlerinin gerilemesi
- D) Termik santrallerde doğal gazın tercih edilmesi
- E) Rüzgâr santrallerinin yaygınlaşması

21. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde bilinen önemli uranyum ve toryum rezervleri bulunur? (2021)

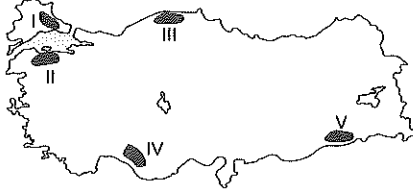
- A) I B) II C) III D) IV E) V

22. Türkiye'de bazı illerde mobilya sanayisi gelişmiştir. Bu illerde üretilen ürünler, yurt içi ihtiyacını karşılamamanın yanı sıra yurt dışına da ihraç edilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu illerden biri değildir? (2021)

- A) Afyonkarahisar B) Ankara
C) Bursa D) Kayseri
E) İzmir

23. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

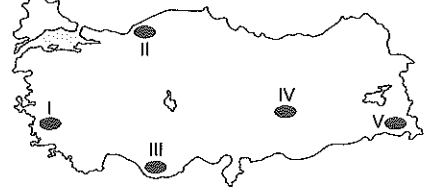
Bu alanlardan hangisi termal kaynaklar bakımından daha zengindir? (2022 İPTAL)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

24. İzmit Körfezi ve yakın çevresinin sanayi faaliyetleri bakımından Türkiye'nin gelişmiş bölgelerinden biri olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha azdır? (2022 İPTAL)

- A) Ulaşım kolaylığı
B) Pazara yakınlık
C) Kamusal teşvikler
D) Nitelikli iş gücü
E) Ham maddenin varlığı

25. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde aktif olarak işletilen bakır yatakları bulunur? (2022 İPTAL)

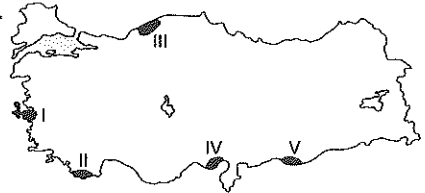
- A) I B) II C) III D) IV E) V

26. Sanayinin kuruluş yeri seçiminde ham maddeye yakın olmak önemli unsurlardan biridir. Ancak Türkiye'de ham maddeye uzak alanlarda, bazı sanayi kollarının geliştiği dikkati çeker. Bunlardan biri de tekstil sanayisidir. Nitekim, kimi illerde pamuk yetiştirilmediği hâlde pamuklu dokuma sanayisi gelişmiştir.

Aşağıdaki illerin hangisinde ticari olarak bu tarım ürünü yetiştirilmediği hâlde dokuma sanayisi bulunmaktadırdır? (2022)

- A) Gaziantep B) Kayseri
C) Antalya D) Denizli
E) Aydın

- 27.

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangisinde rüzgâr enerjisi potansiyeli diğerlerine göre daha yüksektir? (2022)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

28. I. İzmir - Efemçukuru

II. Erzurum - Aziziye

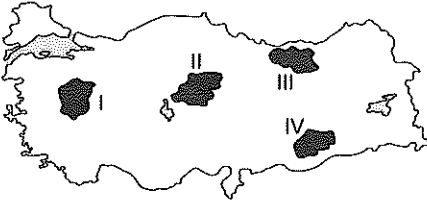
III. Uşak - Kışladağ

IV. Antalya - Kumluca

Yukarıdaki alanların hangilerinde altın madeni çıkarılmaktadır? (2022)

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

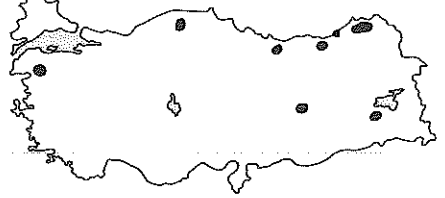
29. Türkiye'de son yıllarda jeotermal kaynaklardan karşılanan ısı enerjisi, örtü altı tarımında ortamın ısıtılması amacıyla kullanılmaktadır. Bu durumdan yararlanarak örtü altı tarımı yapmak isteyen bir yatırımcı kaynak potansiyeli uygun olan alanlarda araştırma yapmak istemektedir.

Bu yatırımcının haritada numaralandırılan alanların hangilerinde kaynak araştırması yapmasının daha uygun olduğu söylenebilir? (2023)

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

30. Aşağıdaki haritada bir madenin zengin rezervlerinin dağılışı gösterilmiştir.

Dağılışı gösterilen bu maden aşağıdakilerden hangisidir? (2023)

- A) Demir B) Krom
C) Boksit D) Bakır
E) Bentonit

31. I. Çorum

II. Manisa

III. Muğla

IV. Giresun

Yukarıdakilerden hangileri taşa toprağa dayalı sanayi faaliyetine dönük mevsimlik göç alan illerdendir? (2024) (ÖSYM tarafından İPTAL edilmiştir.)

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

32. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki linyit kömürü yataklarına sahip alanlardan biri değildir? (2024)

- A) Soma B) Amasra
C) Seyitömer D) Tavşanlı
E) Elbistan

33. I. Sivas - Erzincan - Kop Dağı
 II. Karaman - Konya - Tuz Gölü
 III. Fethiye - Köyceğiz - Denizli
 IV. Çankırı - Kastamonu - Ilgaz Dağı
 Yukarıdakilerin hangilerinde krom yatakları bulunmaktadır? (2024)

- A) I ve II B) I ve III
 C) II ve III D) II ve IV
 E) III ve IV

34. İskenderun'da demir-çelik fabrikasının, Samsun'da bakır işleme tesislerinin ve Aliağa'da petrol rafinerisinin bulunması bu şehirlerin hangi özelliğiyle açıklanabilir? (2024)

- A) Maden çeşitliliğinin fazla olmasıyla
 B) Enerjinin ucuz olmasıyla
 C) Ulaşımının elverişli olmasıyla
 D) İklim şartlarının elverişli olmasıyla
 E) Pazar olanaklarının fazla olmasıyla

35. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

- Bu alanların hangisinde jeotermal enerji potansiyeli diğerlerine göre daha azdır? (2025)

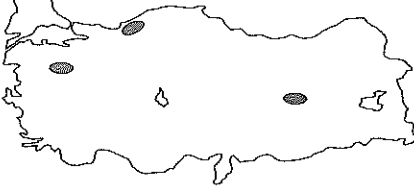
- A) I B) II C) III D) IV E) V

36. Cumhuriyet'in ilanından sonra Türkiye'nin kalkınması için pek çok alanda olduğu gibi sanayi, madencilik ve bankacılık alanlarında da önemli girişimler olmuştur. Özellikle 1923-1950 yılları arasındaki dönemde bu alanlardaki girişimler dikkat çekicidir.

- Aşağıdakilerden hangisi belirtilen döneme ait girişimlerden biri değildir? (2025)

- A) İskenderun Demir Çelik Fabrikası'nın kurulması
 B) Sümerbankın kurulması
 C) Birinci Beş Yıllık Sanayi Planının uygulanması
 D) Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü'nün kurulması
 E) Uşak Şeker Fabrikasının kurulması

1.

Ülkemizdeki bölge sınıflandırmasında;

- İklim
- Yeryüzü Şekilleri
- Doğal Bitki örtüleri

gibi sabit unsurlar veya

- Nüfus Yoğunluğu
- Yerleşim Özellikleri
- Ekonomik Özellikleri
- Karma Bölgeler

gibi değişken unsurlar kullanılmaktadır.

Haritada taralı olarak gösterilen Batı Karadeniz, Güney Marmara ve Yukarı Fırat gibi alanlar ekonomik özelliklerine göre maden bölgesi içinde yer alırlar.

Cevap B

Yediliklimyayınları

2. • Seyitömer (Kütahya) - Linyit
- Çayırhan (Ankara) - Linyit
- Çatalağzı (Zonguldak) - Taşkömürü
- santrallerinin kuruluş yerleri dikkate alındığında ham madde kaynağı olan kömür alanlarına yakın olmalarının ortak olduğu görülür.

Cevap B

3. Türkiye'de sanayi faaliyetleri bakımından ön planda olan kentler aynı zamanda iş imkânlarından dolayı nüfus yoğunluğunun fazla olduğu yerlerdir.

Ancak Yalova'da sanayi faaliyetleri yoğun olmamasına rağmen nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasının çok üstündedir. Bu durum yüz ölçümünün küçük olmasıyla ilgilidir.

Cevap C

4. Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye'nin ekonomik yapısıyla ilgili olarak verilen bilgilerden;

- Sanayileşme hızı oldukça yüksektir.
- Çalışan nüfusun büyük kesimi tarım sektöründe istihdam edilmektedir.
- Tarım arazileri içinde en büyük pay tahıl tarımına ayrılmıştır.
- Tarımda makine kullanımı ve teknik düzey yeterli değildir.

bilgileri doğrudur.

Ancak ihracat içinde sanayi ürünlerinin payı diğerlerinden daha fazladır bilgisi yanlıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarında ihracatta sanayi ürünleri yerine tarım ürünleri ilk sırada yer almaktaydı.

Cevap C

5. Haritada Türkiye'de çıkarılan bazı madenlerin yaygın olarak bulunduğu alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir ve çıkarım alanları ile maden eşleştirmeleri şöyledir.

- I. Bor minareleri
- II. Demir
- III. Bakır

Cevap A

6. Jeotermal enerji, fay hatlarında yerin ısıısıyla oluşturduğu enerjiden doğru-
dan veya dolaylı yollardan faydalan-
mayı kapsamaktadır. Jeotermal enerji
yeni, yenilenebilir, sürdürülebilir, tüken-
mez, ucuz, güvenilir, çevre dostu, yer-
li ve yeşil bir birincil enerji kaynağıdır.
Türkiye'de kırıklı yapıya bağlı olarak
jeotermal enerji potansiyelinin en fazla
olduğu saha Ege Bölgesi'dir. Haritadaki
numaralandırılmış sahalardan II numaralı
yöre Denizli Sarayköy çevresidir.

Cevap B

7. Türkiye'de şeker fabrikaları ham mad-
deye yakınlık esasına uygun kurulmuş
olup şeker pancarının taşınmaz olma-
sından üretildiği yakın çevreye fabrikası
kurulmuştur. Türkiye'nin kıyı kesimleri
ve Güneydoğu Anadolu haricinde iç
kesimlerin tamamında hem şeker pan-
carı üretimi mevcuttur hem de şeker
fabrikaları vardır. Bu bağlamda verilen
illerden Artvin ilimizde şeker fabrikası
bulunmamaktadır.

Cevap E

8. Türkiye'de tarım ürünlerinin çeşitliliği ve
üretimin fazla olması tarıma dayalı sa-
nayinin gelişmesini sağlamıştır.

Sanayide ham madde olarak kullanıma
uygun olan tarım ürünleri tarıma dayalı
sanayinin gelişmesinde etkili olur. Veri-
len ürünlerden şeker pancarı, pamuk,
tütün ve çay bu duruma örneklerdir. Ancak
kivinin Türkiye'deki üretim miktarı sade-
ce meyve tüketimine uygundur.

Cevap E

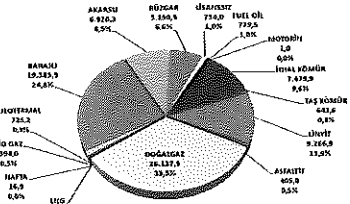
9. Seçeneklerde verilen çıkarım alanları
ve çıkartılan maden eşleştirmeleri şöyle
gerçekleştirilir:

- A) Kastamonu - Küre (Bakır)
- B) Artvin - Cerattepe (Altın)
- C) Konya - Seydişehir (Boksit)
- D) Elâzığ - Maden (Bakır)
- E) Kütahya - Emet (Bor)

Cevap B

10. Verilen enerji kaynaklarının Türkiye'de-
ki enerji üretim payları dikkate alındı-
ğında en fazla üretim verilenler arasın-
da kömüre aittir.

TÜRKİYE'DE ELEKTRİK ENERJİSİ KURULU GÜCÜ - 2016 EYLÜL SONU

KURULU GÜÇ (09/2016) : 78.102,8 MW

Cevap C

11. Türkiye'de jeotermal enerji potansiyeli
fay hatlarına paralellik göstermekte-
dir. Özellikle Batı Anadolu Fay Hattı ve
Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde yer
alan merkezler enerji potansiyeli ba-
kımından çok zengindir. Bu bağlamda
Çanakkale, Aydın, Denizli ve Manisa
illeri jeotermal enerji potansiyeli ba-
kımından çok zengindir. Ancak Antalya
ilimizin böyle bir potansiyeli bulunmaz.

Cevap D

12. Sanayinin bir yerde gelişme gösterebilmesi için bazı koşulların olgunlaşması gerekmektedir. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

- Yeterli sermayenin bulunması
- Ulaşım olanaklarının gelişmiş olması
- Ham madde temininin kolay olması
- Enerji temininin kolay olması
- Pazarlama olanaklarının iyi olması
- Nitelikli iş gücünün yeterli olması

gibi durumların elverişli olması gereklidir. Türkiye'nin batısında sanayinin gelişmiş olmasında verilen öncüller arasında I ve II. öncüldeki bilgilerin olumlu olması sanayinin daha fazla gelişmesini sağlamıştır.

Cevap D

13. Türkiye'nin sanayisinin coğrafi dağılımına bakıldığında, çok büyük bir dengelessnessi olduğunu görürüz. Sanayi etkinliklerinin coğrafi dağılışı bakımından, tüm ülke sanayisinin %60'ının bulunduğu Marmara Bölgesi başta gelir. Bunun başlıca nedeni ülkemizin en büyük sanayi merkezi İstanbul'un bu bölgede yer almasıdır. Ayrıca Marmara'da Bursa, Kocaeli ve Sakarya çevresinde endüstri kuruluşlarının yoğunlaştığı gözlenirken Ege Bölgesi'nde İzmir, Manisa, Aydın ve Denizli Yörelerinde sanayi gelişmiştir. Seçeneklerde verilen Samsun ilinde diğer illere göre sanayinin daha az geliştiğini söyleyebiliriz.

Cevap E

14. Türkiye fosil yakıtlar bakımından yakın jeolojik dönemde oluşan linyit haricinde rezerv bakımından çok zengin bir ülke sayılmaz. Türkiye'de fosil enerji kaynakların bilinen toplam rezervi sorulan bu soruda petrol, asfaltit, linyit ve taş kömürü ton cinsinden ifade edilebilirken, doğal gaz ton cinsinden ifade edilemez, metreküp cinsinden ifade edilebilir. Bu durumda seçeneklerin bir-biri ile uyumsuz olması ölçme ilkelerine aykırıdır. T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından ulaşılan veriler şöyledir:

T.C. Enerji ve Tabii Kaynakları 2017 Yılı Sonu İtibarıyla Doğal Gaz Rezervleri :

Üretilen Gaz; 19.950.561.587 m³

Kalan Üretilen Gaz; 4.254.645.508 m³

MTA Asfaltit madeni rezervleri (Görünür + Muhtemel)

82.000.000 ton

olarak verilmiştir. Bu verilere dayanarak doğal gazı ton eşdeğere çevirmiş olsak dahi cevabının ASFALTİT olması gerekmektedir. Ancak ÖSYM bu sorunun cevabını doğal gaz olarak vermiştir.

Cevap B

15. Güneş enerjisi potansiyeli enlem ve bulutluluk oranına göre değişim gösterir. Türkiye'nin güneyinden kuzeyine doğru gidildikçe güneş enerjisi potansiyeli azalır, bulutluluk oranının fazla olduğu sahalarda da güneş enerjisi potansiyeli düşüktür. Bu durumda haritada verilen yörelerden IV numaralı sahada Doğu Karadeniz'de bulutlu gün sayısının fazla olması ve coğrafi konumundan dolayı güneş enerjisi potansiyeli daha azdır.

Cevap D

16. • Tungsten olarak da bilinir.
- Özellikle uzay ve savaş endüstrisinin de kullanılmaktadır.
 - Metalinden özel sanayi çeliği üretilmektedir.
 - Bursa-Uludağ'da rezervleri bulunmaktadır.

Bu özelliklere sahip olan maden volframdır.

Cevap D

17. Verilen boru hatlarının taşıdığı enerji türlerini şöyle eşleştirebiliriz:

- A) Kerkük - Yumurtalık (Petrol taşınımı)
- B) Bakü - Tiflis - Ceyhan (Petrol taşınımı)
- C) Batman - Dört Yol (Petrol taşınımı)
- D) Bakü - Tiflis - Erzurum (Doğal gaz taşınımı)
- E) Ceyhan - Kırıkkale (Petrol taşınımı)

Cevap D

18. Haritada işaretlenen sahaların özellikleri dikkate alındığında bu sahaların tamamında tarıma dayalı endüstri kuruluşları bulunabilir. Ancak III numaralı saha Çukurova yöresini gösterir. Bu alanda tarımsal üretim oldukça fazla olup, aynı yerde tarıma dayalı endüstri kuruluşları Adana çevresinde daha fazla gelişme olanağı bulmuştur.

Cevap C

19. Kömür; bitkisel kökenli organik maddeler ve inorganik bileşenlerden oluşan tortul bir kayadır. Bataklıklarda bitki ve ağaç kalıntılarının üst üste yığılmasıyla çökmesi ve milyonlarca yıllık bir süreç içerisinde kimyasal ve fiziksel etkilerle değişime uğraması sonucu oluşur. Türkiye'de ilk taş kömürü madenciliği Uzun Mehmet'in 1829 yılında Karadeniz Ereğli'de kömürü bulmasıyla başlamıştır. Türkiye'de Ereğli kıyılarından başlayan kömür havzası Sinop batısına kadar uzanır. Verilen ilçelerden Kozlu bu sınırlar içerisinde yer alır.

Cevap C

20. Türkiye'de kullanılan önemli enerji kaynaklarından biri de linyittir. 1990'lı yıllarda 50-60 milyon ton civarında olan yıllık üretim miktarı; 2000 yılı ile birlikte 65 milyon tona yükselmiş, 2004 yılında ise 44 milyon tona düşmüştür. 2004 yılında linyit üretimindeki bu azalmanın nedeni çevreye daha az zarar verdiği için termik santrallerde doğal gazın tercih edilmesidir.

Cevap D

21. Günümüzde maden kaynakları arasında uranyum ve toryumun önemli yeri bulunmaktadır. Özellikle savunma ve askeri alanlarda kullanılıyor olması bu madenlerin önemini başka boyutlara çekmektedir. Türkiye'de bulunan uranyum ve toryum yatakları Yozgat/Sorgun, Uşak/Fakılı Köyü, Manisa/Köprübaşı, Aydın/Çavdar-Demirtepe. Türkiye'de önemli Toryum Yatakları; Eskişehir/Beylikahır'dır.

Cevap D

22. Türkiye'de bazı illerde mobilya sanayisi gelişmiştir. Bu illerde üretilen ürünler, yurt içi ihtiyacını karşılamamanın yanı sıra yurt dışına da ihraç edilmektedir. Verilen illerden Ankara, Bursa, Kayseri ve İzmir gibi merkezlerde mobilya sanayisi gelişmiştir. Ancak Afyonkarahisar'da mobilya sanayisi önemli bir ekonomik etkinlik değildir.

Cevap A

23. Türkiye'de fay hatlarına yakın sahalarda sıcak su kaynakları oldukça fazladır. Dolayısıyla haritada verilen işaretli yörelerden II numaralı saha termal kaynaklar bakımından oldukça zengindir.

Cevap B

24. Türkiye'de bazı yöre ve sahalarda sanayinin gelişmesini etkileyen faktörlerin tamamına ev sahipliği yaptığı için bu yerlerde sanayileşme daha yoğundur. İzmit Körfezi ve yakın çevresinin sanayi faaliyetleri bakımından Türkiye'nin gelişmiş bölgelerinden biri olmasında ham maddenin varlığı koşulunun etkisi daha azdır.

Cevap E

25. Türkiye'de bakır madeninin en yaygın olarak çıkarıldığı yataklar; Kastamonu-Küre, Artvin-Murgul, Rize-Çayeli, Elazığ-Maden ve Diyarbakır-Ergani'dir. Haritada verilen yörelerden IV numaralı sahada zengin bakır yatakları bulunur.

Cevap D

26. Sanayinin kuruluş yeri seçiminde ham maddeye yakın olmak önemli unsurlardan biridir. Ancak Türkiye'de ham maddeye uzak alanlarda, bazı sanayi kollarının geliştiği dikkati çeker. Bunlardan biri de tekstil sanayisidir. Nitekim kimi illerde pamuk yetiştirilmediği hâlde pamuklu dokuma sanayisi gelişmiştir. Verilen illerden Gaziantep, Antalya, Denizli ve Aydın illerinde var olan pamuklu dokuma sanayisi ham maddeye yakınlık esasına uymaktadır. Ancak Kayseri'de pamuk tarımı yaygın olmadığı için burada bu sanayi kolunun gelişmesi ham maddeye yakınlık esasına uymaz.

Cevap B

27. Rüzgârın hızının ve sürekliliğin yüksek olduğu yerlerde rüzgâr türbünlerinin kurulması ile elde edilen oldukça temiz bir enerji kaynağıdır. İl bazında değerlendirildiğinde santraller daha çok İzmir, Balıkesir, Manisa, Çanakkale, Aydın, Hatay, Osmaniye, İstanbul, Mersin, Muğla, Tekirdağ, Edirne, Bilecik gibi merkezlere kurulmuşlardır. Harita incelendiğinde I numaralı sahada rüzgâr enerjisi potansiyeli diğerlerine göre daha yüksektir.

Cevap A

28. Türkiye'nin işletilebilir altın rezervi 700 bin ton civarındadır. Yıllık altın üretimi 2020 yılında 42 ton olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'de altın üretimi yapılan yerler şunlardır:

- Bergama, Efem Çukuru (İzmir),
- Bakırtepe (Sivas),
- Himmetdede (Kayseri),
- Mastra (Gümüşhane),
- Bolkar Dağı (Niğde),
- Sart (Manisa),
- Kışladağı (Uşak)

Cevap B

29. Ülkemizde jeotermal enerjiden en fazla yararlanma olayı Ege Bölgesi'ndedir. Haritada işaretli alanda Uşak ve Kütahya illerinde sıcak su kaynakları sayesinde seralar ısıtılır ve örtü altı tarım yapılabilir.

Cevap A

30. Haritada işaretlenerek gösterilen ülkemizde bakırın çıkarıldığı iller Artvin'de Murgul, Kastamonu'da Küre, Diyarbakır'da Ergani, Elâzığ'da Maden, Rize'de Çayeli ve Balıkesir'dir. Bakır madeni Elâzığ ilinde Maden, Diyarbakır Ergani, Samsun ve Murgul bakır işletmelerinde işlenir.

Cevap D

31. Bu soru yargı kararıyla iptal edilmiştir.

İPTAL

32. Soma - Manisa

Seyitömer - Kütahya

Tavşanlı - Kütahya

Elbistan - Kahramanmaraş

Linyit yatakları yönünden zengin sahalar-
lardır.

Amasra, Batı Karadeniz'de yer alır. Bu
sahada linyit kömürü bulunmaz.

Cevap B

33. Sivas - Erzincan - Kop Dağı

Fethiye - Köyceğiz - Denizli

Zengin krom yataklarına sahiptir.

Cevap B

34. İskenderun, Samsun ve Aliağa limanı olan kentlerdir. Ayrıca bu limanların demir yolu bağlantısı ile iç kesimler ile ulaşım ağı gelişmiştir. Pazar olanaklarının fazla olması İskenderun için geçerli bir özellik değildir.

Cevap C

35. Haritada belirtilen alanlardan I numara Bolu-Düzce çevresi, II numara Nevşehir-Kozaklı yöresi, III numara Bingöl yöresi, V numara ise Aydın-Denizli yöresini göstermektedir. Bu alanlar yakınlarında yer alan fay kuşaklarına da bağlı olarak sıcak su yani jeotermal enerji potansiyeli yüksek olan sahalardır. Ancak IV numara ile belirtilen Taşeli Platosu ise eski oluşumlu masif araziler içerisinde yer almaktadır. Dolayısıyla bu alanda jeotermal enerji potansiyeli diğerlerine göre daha azdır.

Cevap D

36. Cumhuriyetin ilanından sonra Türkiye'de kazanılan siyasi bağımsızlığın ekonomik bağımsızlık ile desteklenmesi amacıyla sanayi, madencilik, bankacılık gibi pek çok sektörde önemli girişimler ve yatırımlar olmuştur. Bu amaçla gerçekleştirilen İzmir İktisat Kongresi Türkiye'nin ekonomi alanındaki girişimlerinde oldukça önemlidir. 1923 ile 1950 yılları arasında Türkiye'de tarım, tekstil, cam, kâğıt başta olmak üzere pek çok sektörde önemli yatırımlar yapılmıştır. Ancak İskenderun'da kurulan demir çelik fabrikası 1970 yılında yapılmıştır. Ülkemizin önemli tesislerinden biri olan İsdemir belirtilen döneme ait girişimlerden biri değildir.

Cevap A

1. Karadeniz ve Akdeniz kıyı kesimlerinde hızlı tren hatlarının yapımında karşılaşılabilecek en önemli sorun aşağıdakilerden hangisidir? (2015)

- A) Fay hatlarının demir yolu hattına zarar vermesi
- B) Dağlık alanlarda hattın yapım maliyetinin artması
- C) Kıyıda yaşayan nüfusun yeterli olmaması
- D) Elde edilecek gelirin, yapım maliyetinin altında kalması
- E) Turizm faaliyetlerinin kısıtlayıcı etkisinin olması

2. Aşağıdaki tabloda Türkiye'de bazı sektörlerin ihracat değerleri milyon dolar olarak verilmiştir.

Sektör/Yıllar	2009	2010	2011	2012	2013
Tarım ve hayvancılık	4.347	4.934	5.166	5.188	5.653
Metal cevheri	689	1.280	1.213	1.338	1.729
Ana metal sanayisi	15.103	14.426	17.062	29.109	17.516
Basım ve yayım	147	141	163	157	154

Yalnızca tablodaki bilgilere dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz? (2015)

- A) Tarım ve hayvancılık ürünleri ihracatında yıllar itibarıyla artış görülmüştür.
- B) Yıllar arasında en büyük ihracat artış oranı metal cevheri sektöründe olmuştur.
- C) Türkiye'nin toplam ihracatı 2009-2013 yılları arasında artış göstermiştir.
- D) Sektörler içinde en büyük ihracat değerleri ana metal sanayisine aittir.
- E) Basım ve yayım sektörü ihracatında doğrusal bir artış yoktur.

3. Dünyada son yıllarda gelişmekte olan kruvaziyer turizmi, Türkiye'de de gelişmektedir. Kruvaziyer turizmde büyük yolcu gemilerinin yanaşabileceği uygun limanların varlığı önemli olduğu gibi geminin yanaştığı liman ve çevresindeki turistik çekicilikler de önem taşımaktadır.

Türkiye'de, bu turizm etkinliğinin en fazla gelişme gösterdiği iki liman aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir? (2016)

- A) İstanbul ve Kuşadası
- B) İzmir ve Mersin
- C) Antalya ve Mersin
- D) İzmir ve Antalya
- E) Kuşadası ve Antalya

4. Avantajlı coğrafi konumu ile bir enerji koridoru hâline gelen Türkiye, petrol ve doğal gaz taşınan birçok boru hattına sahip olmuştur. Enerjiye olan talebin hızla arttığı dünyada Türkiye'nin bu avantajı ülke açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu durumun oluşmasında, petrol ve doğal gazın temin edildiği ülkeler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur? (2016)

- A) Irak
- B) İran
- C) Rusya
- D) Gürcistan
- E) Azerbaycan

5. Türkiye'de dış ticarete konu olan ürünler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisinin ihracat gelirleri içindeki payı daha azdır? (2016)

- A) Demir-çelik
- B) Motorlu kara taşıtları
- C) Kazan, makine ve cihazlar
- D) Pamuk ve pamuk ipliği
- E) Elektronik makine ve cihazlar

6. Hazar Havzası, Rusya, Ortadoğu, Güney Akdeniz ülkeleri ve diğer uluslararası kaynaklardan sağlanan doğal gazın Türkiye üzerinden Avrupa pazarlarına taşınması amacıyla 2007 yılında açılan ve 211 km'si Türkiye topraklarından geçen proje aşağıdakilerden hangisidir? (2017)

- A) Bakü - Tiflis - Ceyhan Boru Hattı
- B) Mavi Akım Boru Hattı
- C) Türkiye - Yunanistan - İtalya Boru Hattı
- D) Trans Anadolu Doğalgaz Boru Hattı
- E) Trans Hazar Boru Hattı

7. Türkiye'nin çoğu ilinde, o il ile özdeşleşmiş tarihî ve coğrafi mekânlar önemli bir turizm potansiyeli oluşturmaktadır.

Buna göre aşağıdaki turistik mekân ve bulunduğu il eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır? (2017)

- A) Ahlat Kümbetleri - Bitlis
B) Balıklı Göl - Adıyaman
C) İnce Minare Medresesi - Konya
D) Selimiye Camii - Edirne
E) Ani Harabeleri - Kars

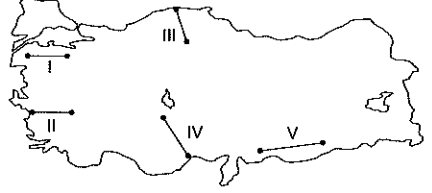
8. Aşağıda, Türkiye'de yer alan bir millî parkla ilgili bazı özellikler verilmiştir.

- Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk millî parkıdır.
- Geçmişte Anadolu'nun ormanlarla kaplı olduğunun bir kanıtıdır.
- Park alanı genellikle karaçam, ardıç ve meşe gibi ağaçlardan oluşur.

Bu özellikler aşağıdaki millî parklardan hangisine aittir? (2018)

- A) Yozgat Çamlığı Millî Parkı
B) Soğuksu Millî Parkı
C) Ilgaz Dağı Millî Parkı
D) Boğazköy-Alacahöyük Millî Parkı
E) Küre Dağları Millî Parkı

9.

Türkiye'nin yeryüzü şekilleri ve yükselti özellikleri dikkate alındığında yukarıdaki haritada numaralandırılarak verilen doğrultuların hangisinde kara yolu ve demir yolu ulaşım maliyetlerinin daha fazla olması beklenir? (2018)

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

10. Yerleşim tarihi açısından öneme sahip aşağıdaki yerler ile bulundukları il eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır? (2019)

- A) Karain - Antalya
B) Çatalhöyük - Konya
C) Alacahöyük - Çorum
D) Hattuşa - Yozgat
E) Truva - Çanakkale

11. Türkiye'de son yıllarda gelişme gösteren turizm türlerinden biri de kongre turizmidir. Kongre turizminin geliştiği yerlerin en önemli özelliği konaklama olanaklarının bolluğu, çeşitliliği ve turistik çekiciliklerin varlığıdır.

Buna göre aşağıdaki illerin hangisinin de kongre turizmi **daha fazla** gelişmiştir? (2019)

- A) Antalya B) Balıkesir C) Sinop
D) Rize E) Mersin

12. Aşağıdaki illerden hangisinin komşu ülkelerle sınırı **yoktur**? (2019)

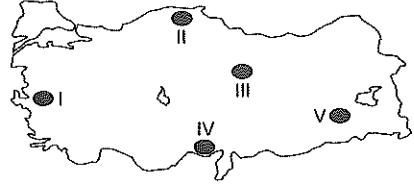
- A) Edirne B) Artvin
C) Kars D) Mardin
E) Siirt

13. Türkiye'de kıyı turizmi sezonunun en uzun olduğu alan Akdeniz kıyılarıdır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdaki-lerden hangisidir? (2020)

- A) Güneşli gün sayısının fazla olması
B) Geniş kumsalların varlığı
C) Tarihi ve doğal güzelliklerin yer alması
D) Ulaşım ve konaklama imkânlarının gelişmişliği
E) Uzun kıyı şeridine sahip olması

14. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde demir yolu ulaşımı **bulunmamaktadır**? (2020)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

15. Türkiye, eski dünya karaları olarak bilinen Asya, Afrika ve Avrupa ana karalarının birbirine en fazla yaklaştıkları bir konumda bulunur.

Buna göre;

- I. ulaşım güzergâhları,
 - II. balık avlanma alanları,
 - III. sanayi üretiminde çeşitlilik
- unsurlarından hangileri Türkiye için avantaj oluşturur? (2021)

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I ve III

16. Kasımiye Medresesi, Deyrulzafaran Manastırı ve Zeynel Abidin Türbesi gibi yapılar başta olmak üzere pek çok kültürel çekiciliğin bulunduğu il, Türkiye'deki turizmin çeşitlenmesine ve yaygınlaşmasına örnek oluşturmaktadır.

Bu yapılar **sahip olan il** aşağıdaki-lerden hangisidir? (2021)

- A) Diyarbakır B) Mardin
C) Şanlıurfa D) Hatay
E) Adıyaman

17. Yeryüzü koşullarının elverişli olmadığı deniz yakınlarındaki kimi alanlarda denize dolgu yapılarak havalimanı inşa edilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu şekilde inşa edilmiş havalimanlarından biridir? (2021)

- A) Antalya Havalimanı
- B) Ordu-Giresun Havalimanı
- C) Dalaman Havalimanı
- D) İzmir Adnan Menderes Havalimanı
- E) Sinop Havalimanı

19. Türkiye'de son yıllarda iç turizme katılanların sayısında artış görülmektedir.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha azdır? (2022 İPTAL)

- A) Yeni arkeolojik alanların araştırılması
- B) Ulaşım hizmetlerinin kolaylaşması
- C) Konaklama tesis türlerinin çeşitlenmesi
- D) Eğitim seviyesinin yükselmesi
- E) Kişi başı millî gelirin artması

18. Türkiye, Anadolu ve Trakya olmak üzere iki yarımada oluşur. Bu iki yarımada arasında ulaşımı kolaylaştırmak için zaman içinde çeşitli köprüler inşa edilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu iki yarımadayı birbirine bağlayan köprülerden biri değildir? (2022 İPTAL)

- A) Fatih Sultan Mehmet Köprüsü
- B) Yavuz Sultan Selim Köprüsü
- C) Osman Gazi Köprüsü
- D) 1915 Çanakkale Köprüsü
- E) 15 Temmuz Şehitler Köprüsü

20. Gürcistan'dan Artvin üzerinden Türkiye'ye ve buradan da kara yoluyla doğrudan İran'a gidecek olan bir turist kfilesinin sırasıyla aşağıdaki sınır kapılarının hangilerinden geçmesi gerekir? (2022)

- A) Sarp - Gürbulak
- B) Kapıkule - Cilvegözü
- C) Dilucu - Habur
- D) Sarp - Cilvegözü
- E) Gürbulak - Ceylanpınar

21. Türkiye'nin kara yolu taşımacılığıyla ilgili olarak,

- I. Kara yoluyla petrol ve doğal gaz hızlı ve düşük maliyetle taşınmaktadır.
- II. Kara yoluna ilişkin yatırımlar 1950'lerden sonra hızla artmıştır.
- III. Kabotaj Kanunu bu ulaşım biçiminin geliştirilmesi için yürürlüğe konmuştur.

İfadelerinden hangileri doğrudur? (2022)

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

23. Aşağıdaki şehirlerin hangisinin kurulması ve gelişmesinde sanayinin etkisi daha azdır? (2023)

- A) Ayvalık B) Aliağa
C) Bandırma D) Gebze
E) İskenderun

22. Aşağıdaki illerin hangisinde UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan birden fazla kültürel varlık bulunmaktadır? (2022)

- A) Kars B) İzmir
C) Karabük D) Adıyaman
E) Çanakkale

24. Aşağıda Türkiye'nin bazı tarihî ve kültürel varlıkları hakkında bilgiler verilmiştir.

- Sümela Manastırı inanç turizminin önemli merkezlerinden biridir.
- Troya dünyaca ünlü arkeolojik sit alanlarından biridir.
- Hititlerin başkenti olan Hattuşa Anadolu'nun ilk şehir yerleşmeleri arasındadır.
- Kral Midas'a ait olduğu bilinen anıt mezar Gordion'da yer alır.

Aşağıdaki illerden hangisinde bu tarihî ve kültürel varlıklardan biri bulunmaz? (2023)

- A) Trabzon B) İzmir
C) Çanakkale D) Ankara
E) Çorum

25. Türkiye'de 1973 yılında 24 kilometre ile başlayan otoyol yapım süreci motorlu taşıtların giderek artmasıyla beraber 1980'li yıllarda hız kazanmıştır. Söz konusu dönemden günümüze kadar birçok merkez otoyollarla birbirine bağlanmıştır.

Aşağıdaki hangi iki merkez arasında bu tür bir yol bağlantısı bulunmaz? (2023)

- A) İzmir – Aydın
- B) Adana – Mersin
- C) Edirne – Düzce
- D) Şanlıurfa – Gaziantep
- E) Sivas – Ankara

26. Yeni turizm alternatiflerinden biri olan demir yoluyla seyahat deneyimini yaşamak isteyen bir turist kafilesi Ankara'dan Kars'a Doğu Ekspresi ile seyahat planlamaktadır.

Turist kafilesinin bu seyahatinde aşağıdaki şehirlerden hangisini ziyaret etmesi beklenmez? (2023)

- A) Kırıkkale
- B) Erzincan
- C) Muş
- D) Kayseri
- E) Sivas

27. Bir turist kafilesi, İstanbul'dan başlayacak olan Türkiye gezileri sırasında yalnızca yüksek hızlı tren kullanmaya karar vermişlerdir.

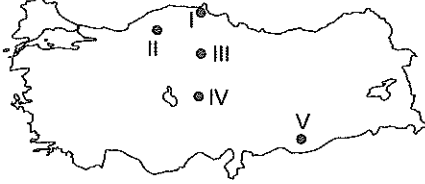
Buna göre turist kafilesi aşağıdaki şehirlerden hangisine ulaşamaz? (2024)

- A) İzmir
- B) Ankara
- C) Konya
- D) Karaman
- E) Sivas

28. Aşağıdaki millî park ve bulunduğu il eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır? (2024)

- A) Soğuksu - Ankara
- B) Spil Dağı - Manisa
- C) Altındere Vadisi - Erzincan
- D) Dilek Yarımadası - Aydın
- E) Yedigöller - Bolu

29. Aşağıda, haritada numaralandırılarak gösterilmiş beş bölge ve bu bölgelerin dördüne ait turizm özellikleri verilmiştir.

- Peribacaları olarak adlandırılan jeomorfolojik birimlerin en güzel örnekleri bulunmaktadır.
- Osmanlı Dönemi sivil mimari özelliklerinin güzel şekilde korunduğu bir yerleşmeyi barındırır. Bu yerleşme aynı zamanda UNESCO'nun Dünya Mirası Listesi'nde yer alır.
- Bölge, Anadolu'nun ilk yerleşme tarihi açısından önemlidir. Bu yönüyle arkeolojik kazıların hâlâ devam ettiği Göbeklitepe Höyüğü dikkat çekicidir.
- Hititlerin başkenti Hattuşa'yı içine alan bölge önemli bir arkeolojik değerdir. Bu bölge aynı zamanda UNESCO'nun Dünya Mirası Listesi'nde yer alır.

Buna göre yukarıda numaralandırılarak gösterilen bölgelerden hangisinin turizm özellikleriyle ilgili bilgi verilmemiştir? (2024)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

30. Malatya, Elâzığ, Diyarbakır ve Şanlıurfa illerini kapsayan bir turistik gezide aşağıdaki mekânlardan hangisinin ziyaret edilmesi beklenmez? (2025)

- A) Göbeklitepe
B) Arslantepe Höyüğü
C) Hasankeyf
D) Harput
E) Hevsel Bahçeleri

31. Türkiye'de kara ve demir yolu ulaşım ağları bazı şehirlerde kavşak oluşturur. Bu ulaşım ağları kavşak noktasındaki şehre bazı avantajlar sağlar.

Aşağıdaki şehirlerden hangisi bu duruma örnek verilebilir? (2025)

- A) Tunceli B) Kastamonu
C) Afyonkarahisar D) Mersin
E) Sinop

32. Aşağıdaki illerden hangisinin günümüzde yıllık ihracat değerinin diğerlerinden daha yüksek olması beklenir? (2025)

- A) Erzurum B) Sakarya
C) Bingöl D) Van
E) Niğde

1. Karadeniz ve Akdeniz kıyı kesimlerinde hızlı tren hatlarının yapımında karşılaşılabilecek en önemli sorun dağlık alanlarda hattın yapım maliyetinin artmasıdır. Demir yolu ulaşımında gerek korunması gereken eğim açısı gerekse keskin viraj yapımının çıkardığı sıkıntılara bağlı olarak yapım maliyeti dağlık alanlarda çok fazla artmaktadır. Aynı zamanda bu alanlarda ulaşımında geçitler kullanılmak zorundadır.

Cevap B

2.

Sektör/ Yıllar	2009	2010	2011	2012	2013
Tarım ve hayvancılık	4.347	4.934	5.166	5.188	5.653
Metal cevheri	689	1.280	1.213	1.338	1.729
Ana metal sanayisi	15.103	14.426	17.062	29.109	17.516
Basım ve yayım	147	141	163	157	154

Tablodaki ihracat değerleri dikkatlice incelendiğinde;

- Basım ve yayım sektörü ihracatında doğrusal bir artış yoktur.
- Tarım ve hayvancılık ürünleri ihracatında yıllar itibarıyla artış görülmüştür.
- Sektörler içinde en büyük ihracat değerleri ana metal sanayisine aittir.
- Yıllar arasında en büyük ihracat artış oranı metal cevheri sektöründe olmuştur.

bilgilerine ulaşılabilir.

Ancak, Türkiye'nin toplam ihracatı 2009-2013 yılları arasında artış göstermiştir ifadesi yanlıştır. Bu tabloda sadece belirli mal grupları yer aldığı için toplam ihracatın durumuna ulaşamaz.

Cevap C

3. Dünyada son yıllarda gelişmekte olan kruvaziyer turizmi, Türkiye'de de gelişmektedir. Kruvaziyer turizmde büyük yolcu gemilerinin yanaşabileceği uygun limanların varlığı önemli olduğu gibi geminin yanaştığı liman ve çevresindeki turistik çekicilikler de önem taşımaktadır. Türkiye'de, bu turizm etkinliğinin en fazla gelişme gösterdiği iki liman İstanbul ve Kuşadası limanlarıdır.

Cevap A

Yedeklimyayınları

4. Avantajlı coğrafi konumu ile bir enerji koridoru hâline gelen Türkiye, petrol ve doğal gaz taşınan birçok boru hattına sahip olmuştur. Enerjiye olan talebin hızla arttığı dünyada Türkiye'nin bu avantajı ülke açısından büyük önem taşımaktadır. Bu durumun oluşmasında, petrol ve doğal gazın temin edildiği ülkeler arasında Gürcistan bulunmaz.

Cevap D

5. Türkiye'de dış ticarete konu olan ürünler dikkate alındığında, demir-çelik, motorlu kara taşıtları, kazan, makine ve cihazlar ve pamuk ve pamuk ipliği gelirlerinin ihracat içindeki payları oldukça yüksektir. Ancak elektronik makine ve cihazların ihracat gelirleri içerisindeki payı azdır, aksine ithalat giderleri fazladır.

Cevap E

7. Türkiye'nin çoğu ilinde, o il ile özdeşleşmiş tarihî ve coğrafi mekânlar önemli bir turizm potansiyeli oluşturmaktadır.

Verilen şehir ve turistik mekanları şöyle eşleştirilir.

- A) Ahlat Kümbetleri - Bitlis (Doğru)
- B) Balıklı Göl - Adıyaman (Yanlış, Balıklı Göl Şanlıurfa'da yer alır.)
- C) İnce Minare Medresesi - Konya (Doğru)
- D) Selimiye Camii - Edirne (Doğru)
- E) Ani Harabeleri - Kars (Doğru)

Cevap B

6. Hazar Havzası, Rusya, Ortadoğu, Güney Akdeniz ülkeleri ve diğer uluslararası kaynaklardan sağlanan doğal gazın Türkiye üzerinden Avrupa pazarlarına taşınması amacıyla Türkiye-Yunanistan-İtalya Boru Hattı'dır. Ancak bu soruda 2007 yılında açılan ifadesi soruda belirsizlik oluşturmaktadır. Çünkü projenin başlama tarihi 2007 yılı olup tamamlanma ve açılma tarihi olarak 2017 yılı belirtilmiştir (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı). 2007 yılında çalışmalar başlamış hatta küçük bir kısmı tamamlanmış ancak bu yılda boru hattının açılması söz konusu değildir. Ancak bu sorunun doğru cevabını ÖSYM "C" seçeneği olarak değerlendirmiştir.

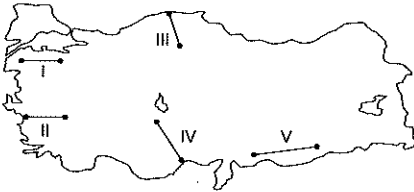
Cevap C

8. Yozgat Çamlığı Millî Parkı;

- Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk millî parkıdır.
- Geçmişte Anadolu'nun ormanlarla kaplı olduğunun bir kanıtıdır.
- Park alanı genellikle karaçam, ardıç ve meşe gibi ağaçlardan oluşur.

Cevap A

9. Ülkemiz ortalama yükseltisi 1132 m olan yüksek ve engebeli bir ülkedir. Engebe fazlalığı kara yolu ve demir yolu yapım maliyetlerinin yüksek olmasına neden olmaktadır. Yolların akarsu vadilerini, çöküntü alanlarını, plato yüzeylerini veya kıyıları takip etmesinde yer şekilleri etkili olmaktadır. Ülkemizde yükseltinin az olduğu engebesez alanlar, alçak platolar ulaşımın kolay sağlandığı alanlardır. Bu alanlarda yapılacak kara ve demir yolu maliyeti de düşük olur. Kara ve demir yollarımız genel olarak dağ sıralarının uzanışına uygun dağılışı gösterir. Özellikle dağların doğu-batı doğrultusunda birbirine paralel olarak uzanması, kıyı kesimlerde güney-kuzey yönlü yolların yapılmasını zorlaştırmaktadır. Bundan dolayı yollar genelde dağların uzanış yönü olan doğu-batı yönünde gelişmiştir.

Türkiye'nin yeryüzü şekilleri ve yükselti özellikleri dikkate alındığında haritada numaralandırılarak verilen doğrultulardan III ve IV numaralı istikametlerde kara yolu ve demir yolu ulaşım maliyetlerinin daha fazla olması beklenir.

Cevap D

10. Yerleşim tarihi açısından öneme sahip sahalar ve il eşleştirmeleri şöyle gerçekleştirilir:

- A) Karain - Antalya (Doğru)
- B) Çatalhöyük - Konya (Doğru)
- C) Alacahöyük - Çorum (Doğru)
- D) Hattuşa - Yozgat (Yanlış çünkü Hattuşa Çorum il sınırları içinde yer alır.)
- E) Truva - Çanakkale (Doğru)

Cevap D

11. Türkiye'de son yıllarda gelişme gösteren turizm türlerinden biri de kongre turizmidir. Kongre turizminin geliştiği yerlerin en önemli özelliği konaklama olanaklarının bolluğu, çeşitliliği ve turistik çekiciliklerin varlığıdır. Verilen illerden ulaşımı, beşerî olanakları ve tanınmışlığı ile ön plana çıkıp kongre turizminin geliştiği en önemli merkez Antalya'dır.

Cevap A

12. Verilen illerin harita üzerindeki coğrafi konum şartlarını dikkate aldığımızda Edirne, Artvin, Kars ve Mardin illerinin komşu ülkelere sınırı vardır. Ancak Siirt iç kesimlerde olduğu için komşumuza sınırı bulunmaz.

Cevap E

13. Türkiye'de kıyı turizmi sezonunun en uzun olduğu alan Akdeniz kıyılarıdır. Bu durumun ortaya çıkmasında birçok etken vardır. Ancak temel nedeni vurgulandığı için güneşli gün sayısının fazla olmasıdır. Akdeniz kıyıları gerek iklim koşulları gerekse enlem etkisine bağlı olarak kıyı turizminin gelişmişliğinde ön planda yer alır.

Cevap A

14. Haritadaki sahaların ulaşım olanakları dikkate alındığında I numaralı alan (İzmir), III numaralı saha (Sivas), IV numaralı alan (Adana), V numaralı alanda (Siirt) demir yolu ulaşımı bulunur ancak, Batı Karadeniz'de Kastamonu ve Sinop yörelerini içine alan II numaralı sahada demir yolu ulaşımı bulunmaz.

Cevap B

15. Türkiye, eski dünya karaları olarak bilinen Asya, Afrika ve Avrupa ana karalarının birbirine en fazla yaklaştıkları bir konumda bulunur. Buna göre verilen bilgilerden; I. ulaşım güzergâhları unsuru Türkiye için avantaj oluşturur.

Cevap A

16. Kasımiye Medresesi, Deyrulzafaran Manastırı ve Zeynel Abidin Türbesi gibi yapılar başta olmak üzere pek çok kültürel çekiciliğin bulunduğu il, Türkiye'deki turizmin çeşitlenmesine ve yaygınlaşmasına örnek oluşturmaktadır. Bu yapılara sahip olan il Mardin'dir.

Cevap B

17. Yeryüzü koşullarının elverişli olmadığı deniz yakınlarındaki kimi alanlarda denize dolgu yapılarak havalimanı inşa edilmektedir. Ordu-Giresun Havalimanı bu şekilde inşa edilmiş havalimanıdır.

Cevap B

18. Türkiye, Anadolu ve Trakya olmak üzere iki yarımadadan oluşur. Bu iki yarımada arasında ulaşımı kolaylaştırmak için zaman içinde çeşitli köprüler inşa edilmiştir. Osman Gazi Köprüsü bu iki yarımadayı birbirine bağlayan köprülerden biri değildir. Diğer köprülerin tamamı boğazlar üzerinde yer aldığı için bağlantı sağlamaktadır.

Cevap C

19. Türkiye'de son yıllarda iç turizme katılanların sayısında artış görülmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasında yeni arkeolojik alanların araştırılmasının etkisi diğerlerine göre daha azdır.

Cevap A

20. Gürcistan'ı Artvin üzerinden Türkiye'ye bağlayan en önemli sınır kapısı Sarp sınır kapısıdır. Buradan da kara yoluyla doğrudan İran'a gidecek olan bir turist kafilesi İran'a giriş yapabilmek için de Gürbulak sınır kapısını kullanmak durumundadır.

Cevap A

21. Türkiye'nin kara yolu taşımacılığıyla ilgili olarak,

- I. Kara yoluyla petrol ve doğal gaz hızlı ve düşük maliyetle taşınmaktadır. (Yanlış) Çünkü petrol ve doğal gaz hızlı ve düşük maliyetle boru hattı ile taşınmaktadır.
- II. Kara yoluna ilişkin yatırımlar 1950'lerden sonra hızla artmıştır. (Doğru)
- III. Kabotaj Kanunu bu ulaşım biçiminin geliştirilmesi için yürürlüğe konmuştur. (Yanlış) Çünkü Kabotaj Kanunu bu ulaşım biçiminin geliştirilmesi değil deniz ulaşımı için yapılmıştır.

Cevap B

22. Verilen illerden İzmir UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan birden fazla kültürel varlık bulunmaktadır. Bunlar İzmir'in Selçuk ilçesinde bulunan Efes Antik Kenti, Efes Ören Yeri, Meryem Ana Evi, Ayasuluk Tepesi ve St. Jean Bazilikası, Çukuriçi Höyük olmak üzere toplam dört bileşenle UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alıyor.

Cevap B

23. Ayvalık ülkemizde turizm faaliyetlerinin geliştiği kıyı kentimizdir. Sanayinin etkisi oldukça azdır.

Cevap A

24. Sümela Manastırı – Trabzon

Troya – Çanakkale

Hattuşa Hitit başkenti – Çorum

Gordion – Ankara

İzmir ili ilgili bir alan soruda yer almamıştır.

Cevap B

25. Kara yolu ulaşımı

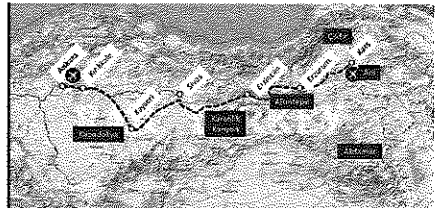
Otoban veya otoyol (paralı geçiş)

- Edirne, İstanbul, Bolu, Ankara, İstanbul
- Mersin, Adana, Niğde, Osmaniye, Gaziantep, Şanlıurfa
- İzmir, Aydın, Bursa, İstanbul

Sivas ve Ankara arasında otoyol yer almaz.

Cevap E

26. Doğu Ekspresi güzergâhında Muş ili yer almaz. Bu il daha güney kesimde kalır.

Cevap C

27. İzmir'de demir yolu ulaşımı bulunmasına rağmen YHT hattı yapım aşamasındadır.

Cevap A

28. Altındere Millî Parkı, Erzincan ilinde değil, Trabzon Maçka'da yer alır.

Cevap C

29. II nolu saha Safranbolu Evleri - Karabük

III nolu saha Hattuşa - Çorum

IV nolu saha Peribacaları - Nevşehir

V nolu saha Göbeklitepe - Şanlıurfa

Haritada yer alan I nolu sahanın turizm özellikleri ile ilgili bilgi verilmemiştir.

Cevap A

30. Belirtilen illere ait turistik mekânlar eşleştirilecek olursa; Göbeklitepe Şanlıurfa'da, Arslantepe Höyüğü Malatya'da, Harput Elazığ'da, Hevsel Bahçeleri ise Diyarbakır'da yer almaktadır. Bu kentleri gezen bir turist belirtilen mekânları da ziyaret edebilir. Ancak Hasankeyf'in ziyaret edilmesi için Batman il sınırları içerisine girilmesi gerekmektedir.

Cevap C

31. Kara ve demir yollarının kesişim noktasında yer alan kavşak kentlerinde ulaşımın gelişmesiyle sanayi ve ticari faaliyetlerde de gelişim olmaktadır. Seçeneklerde verilen kentlerden Afyonkarahisar doğu-batı ve kuzey-güney doğrultusundaki ulaşımında tam bir kavşak kenti konumundadır. Kara ve demir yolu ulaşımına birlikte sahip olan kent, bu özelliği sayesinde gelişim görmüştür. Tunceli Kastamonu ve Sinop gibi illere demir yolu ulaşımı bulunmamaktadır. Mersin'e demir yolu olmasına rağmen bir kıyı kenti olduğu için demir yolu ulaşım ağlarının kesiştiği bir kent değildir.

Cevap C

32. Seçeneklerde verilen illerden yıllık ihracat değeri en yüksek olan kentimiz Sakarya'dır. Sakarya yıllık ihracat değerleri listesinde sekizinci sırada (2024) yer alan ve 10 milyar doların üzerinde ihracat değerine sahip olan kentimizdir. Sakarya'nın konumu ve üretim potansiyeli bu değerin oluşmasında temel etkidir. Bu değer seçeneklerde verilen diğer illerimizin toplam ihracatından daha fazladır.

Cevap B

1. Zonguldak, Çanakkale ve Antalya illerinin coğrafi özellikleri göz önüne alındığında aşağıdakilerden hangisinin ortak olduğu söylenebilir? (2015)

- A) Limanlarının geniş bir hinterlanda sahip olması
- B) Madenciliğin önemli bir ekonomik faaliyet olması
- C) Nüfusun kıyı kesiminde yoğun iç kesimlerde seyrek olması
- D) Yaz ve kış mevsiminde nüfusta büyük fark olması
- E) Tarım ve turizm etkinliklerinin ön planda olması

2. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’de uygulanan bölgesel kalkınma projelerinin temel amaçlarından biri değildir? (2016)

- A) Bölgeler arası gelişmişlik farkını ortadan kaldırmak
- B) Göç hareketini önleyerek nüfusu yerinde tutmak
- C) Doğal ve beşerî kaynakları en iyi şekilde kullanmak
- D) İstihdamı geliştirecek iş olanakları sağlamak
- E) Bölgedeki yabancı sermaye yatırımlarını artırmak

3. Türkiye’de Doğu Karadeniz kıyı kuşağıyla ilgili;

- I. Yayvan yapraklı ormanlar geniş yer tutar.
- II. Yüksek ve engebeli araziler azdır.
- III. Yağışlar genellikle yağmur şeklindedir.
- IV. Akarsular menderesler yaparak akar.

İfadelerinden hangileri doğrudur? (2017)

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
- D) II ve IV E) III ve IV

4. Türkiye’nin en büyük bölgesel kalkınma planlarından biri olan Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında önemli enerji yatırımları yapılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu proje kapsamındaki hidroelektrik santrallerinden biri değildir? (2018)

- A) Atatürk B) Ilısu
- C) Deriner D) Birecik
- E) Karkamış

5. 1970’lerde sadece sulama ve hidrolik enerji üretimi için başlatılan bu proje, 1989’da yasal dayanağa kavuşturulmuştur. Projenin amaçları arasında bölgenin gelir seviyesini artırarak diğer bölgeler ile arasındaki gelişmişlik farkını azaltmak ve halkın eğitim seviyesini yükseltmek bulunmaktadır.

Bazı özellikleri verilen bu kalkınma projesi aşağıdakilerden hangisidir? (2025)

- A) Doğu Karadeniz Projesi
- B) Güneydoğu Anadolu Projesi
- C) Doğu Anadolu Projesi
- D) Konya Ovası Projesi
- E) Zonguldak Bartın Karabük Projesi

1. Zonguldak, Çanakkale ve Antalya illerinin coğrafi özellikleri göz önüne alındığında bu alanlarda nüfusun kıyı kesiminde yoğun iç kesimlerde seyrek olması üçü içinde ortak bir özellik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türkiye'de genelde kıyıda yer alan illerde genellikle nüfus iklimin daha uygun olduğu ve ekonomik faaliyetlerin geliştiği kıyı kesiminde yoğunlaşırken iç kesimlere doğru tenhalaşır.

Cevap C

2. Türkiye'de uygulanan bölgesel kalkınma projelerinin temel amaçları arasında, bölgeler arası gelişmişlik farkını ortadan kaldırmak, göç hareketini önleyerek nüfusu yerinde tutmak, doğal ve beşerî kaynakları en iyi şekilde kullanmak, istihdamı geliştirecek iş olanakları sağlamak gibi bilgileri söyleyebiliriz. Ancak bu projelerin amaçları arasında bölgedeki yabancı sermaye yatırımlarını artırmak gibi bir amaç olamaz.

Cevap E

3. Doğu Karadeniz kıyı kuşağıyla ilgili;
I. Yayvan yapraklı ormanlar geniş yer tutar.
III. Yağışlar genellikle yağmur şeklindedir.

özelliklerini söyleyebiliriz ancak bu bölüm ortalama yükseltisi fazla ve çok engebeli bir bölüm olduğundan II. öncül bu bölüm için doğru değildir. Aynı zamanda akarsuların menderesler çizebilmesi için yüzey şekillerinin sade olması gereklidir. Dolayısıyla IV. öncül de bu bölüm için doğru değildir.

Cevap B

4. Türkiye'nin en büyük bölgesel kalkınma planlarından biri olan Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında önemli enerji yatırımları yapılmıştır. GAP kapsamında 22 baraj ve 19 hidroelektrik santrali ile sulama şebekelerinin yapımı planlanmıştır. GAP'ın tamamlanmasıyla 1,8 milyon hektar alanın sulamaya açılması, yılda 27 milyar kilovat-saat hidroelektrik enerji üretimi ile ülke enerji ihtiyacının büyük bir bölümünün karşılanması öngörülmüştür. Tarım, sanayi, enerji, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımları ile bölgenin ekonomik ve sosyal göstergelerinin ülke ortalamasına getirilmesi, bölge halkının refah düzeyinin yükseltilmesi hedeflenmiştir. Verilen barajlardan Atatürk, Ilısu, Birecik ve Karkamış GAP kapsamında yer alırken Deriner Barajı ve Hidroelektrik Santrali'nin temeli, Erzurum ve Bayburt ilindeki Mescit Dağları'nda doğup, Gürcistan'dan Karadeniz'e dökülen 431 kilometre uzunluğundaki Çoruh Nehri üzerinde, Artvin il sınırları içerisinde.

Cevap C

5. Başlangıçta sulama ve hidrolik enerji üretimi için başlatılan Güneydoğu Anadolu Projesi daha sonrasında bölgenin topyekün kalkınmasını hedefleyen başta tarım olmak üzere sanayi, ulaşım, ticaret ve turizm gibi pek çok sektörün gelişimini destekleyen bir bölgesel kalkınma projesi olmuştur. GAP kapsamında inşa edilen barajlar hem ülkemiz elektrik üretimine katkı sağlamakta hem de Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin verimli topraklarını sulayarak tarımsal potansiyelimizi artırmaktadır.

Cevap B

OK-YAY

Yedeklim Sana Yeter!

YEDİKLİM
XEBİKLİM

www.yediklim.com.tr-www.yediklim.net

OK-YAY